

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 141.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1909.

(*Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1909.*)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN.

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1911

Pris: Kr. 0.50.

Norges Officielle Statistik, række V. (Statistique officielle de la Norvège, série V.)

Nr. 1—128 vil findes opfert i fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v.
1 januar 1906—31 december 1910.

Trykt 1911:

- Nr. 129. Private aktiebanker 1909. (*Banques privées par actions.*)
- 130. Skolevæsenets tilstand. (*Instruction publique.*)
- 131. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1908 og 1909. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 132. De offentlige jernbaner 1909/10. (*Chemins de fer publics.*)
- 133. Norges telegrafvæsen 1909/10. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 134. Fattigvæsenet 1908 og 1909. (*Assistance publique.*)
- 135. Norges bergværksdrift 1909. (*Mines et usines.*)
- 136. Folkemængdens bevægelse 1906 og 1907. (*Mouvement de la population.*)
- 137. Kommunevalgene 1910. (*Élections en 1910 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 138. Fiskerforsikringen 1910. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 139. Fængselsstyrelsens aarbok 1907. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 140. Sindssykeasylernes virksomhet 1909. (*Hospices d'aliénés.*)
- 141. Veterinærvesenet og kjødkontrollen 1909. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)

Det Statistiske Centralbyraa har derhos bl. a. utgit følgende verker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsfladerne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsfladerne 1886—1896. Kristiania 1897.

Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: Tretiende aargang, 1910. Kristiania 1911. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbyraa. Senest utkommet: Ottetoogtyvende bind, 1910. Kristiania 1911. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Kongeriket Norges civile, geistlige og judiciale inddeling 1 april 1908. Kristiania 1908. Tillæg nr. 1, dat. 2 jan. 1909; Tillæg nr. 2, dat 3 jan. 1910.

(*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1908.*)

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889. Med 6 tillæg, omfattende tiden fra 1 juli 1889 til 31 december 1905.

Katalog over Det statistiske Centralbüreaus Bibliothek. I. 1 Juli 1890. Kristiania 1906.

Samtlige verker er at erholde tilkjøps hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

16 juni 1911.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 141.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1909.

(*Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1909.*)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆVÆSEN.

K R I S T I A N I A

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOU G & CO.

1911

For aarene 1889—1898 se Norges Officielle Statistik, række III.

For aarene 1899—1903 se Norges Officielle Statistik, række IV, nr. 24, 57, 70, 89 og 116.

For aarene 1904—1908 se Norges Officielle Statistik, række V. 15, 36, 65, 83 og 112.

En 1909 il est signalé en Norvège des cas de charbon (383), de charbon symptomatique (71), de fièvre catarrhale du boeuf (624), de rouget du porc (3178), de pneumonie contagieuse du cheval (616), pneumo-entérite contagieuse du porc et peste porcine (47), de gourme (899), d'influenza (15), et de gastromycose du mouton (193).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphthéeuse, de péri-pneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les recherches publiques faites par la tuberculine chez le bétail ont été continuées comme auparavant. On trouvera au page 11—13 le résultat pour l'année 1910, celui ci pour l'année 1909 étant donné dans le compte-rendu précédent.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e.)

	Page
Résumé en français	III
I. Veterinærvesenet i 1909.	
(Du service vétérinaire en 1909.)	
A. Almindelig oversikt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter (Maladies par départements)	2
B. De enkelte sygdomme (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhalfeber (Fièvre catarrhale)	5
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	5
4. Bråsot (Gastromycose du mouton)	6
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	8
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	8
7. Tuberkulose (Tuberculose)	9
8. Kværke (Gourme)	14
9. Smitsom kastning (Avortement épizootique)	14
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval, influenza)	14
11. Ringorm (Trichophyton)	16
Tabel II. Tuberkulinundersøkelser 1895—1910 (Les tuberculina- tions de 1895 à 1910)	11
— III. Tuberkulinundersøkelser i 1910 (Les tuberculinations en 1910)	12
— IV. Tuberkulinundersøkelser, amtsvis, 1895—1910	13
12. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses): Smitsom gjetesygdom, alvella, hæmoglobinuri hos kvæg, lynslag, luftrørsorm, øienorm (filaria papillosa), anæmi hos hester, smitsom kalvediarrhé, struma hos kalver, impotens (johimbin), kolik, fødselshjælp, pyelonephritis, lungeorm, sterilitet hos kjør, botryomykose, kopper, lollandsk syke, benskjørhet, smitsom skedekatarrh, husmandssyke, lammedødelighet, diarrhé, bændelorm, infektios keratitis hos sau, cerebro-spinal- meningit, smitsom jurbetændelse hos sauer, smitsom diarrhé, for- giftninger, laboratorieundersøkelser av stadsdyrlægen i Trondhjem	16—27
Kvaksalveri (Charlatanerie)	26
C. Bevilgninger i budgetterminen 1909—1910 (Budget du service vétérinaire)	28

	Page
D. Tabeller (Tableaux statistiques).	
Tabel V. Husdyrsygdomme artsvis (Maladies par espèces)	30
— VI—XXV. Husdyrsygdomme amtsvis (Maladies par départements)	36
— XXVI. Antal dyrlæger i Norge 1910 (Nombre de vétérinaires en 1910)	150
E. Utførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	151

II. Kjødkontrollen i 1909.

(L'inspection de la viande en 1909).

Almindelig oversigt (Vue générale)	156
Tabel A. Antal slagt på stationerne (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	158
— B. Antal slagt, 2den klasse, på stationerne (Nombre de viandes de II ^e classe)	160
— C. Antal slagt, kasseret på stationerne (Nombre de viandes saisies)	162
— D. Antal slagt kontrollert utenfor stationerne (Nombre de viandes contrôlés en dehors des bureaux)	164
— E. Antal slagt, 2den klasse, utenfor stationerne (Nombre de viandes de II ^e classe en dehors des bureaux)	165
F. Antal slagt, kasserte utenfor stationerne (Nombre de viandes saisies en dehors des bureaux)	166
1. Ålesund	167
2. Arendal	168
3. Bergen	170
4. Bodø	172
5. Drammen	174
6. Fredrikshald	176
7. Fredrikstad	177
8. Gjøvik	181
9. Hamar	182
10. Haugesund	184
11. Horten	186
12. Hønefos	188
13. Kongsberg	188
14. Kragerø	189
15. Kristiania	191
16. Kristiansand	203
17. Kristiansund	204
18. Larvik	206
19. Lillehammer	208
20. Moss	211
21. Narvik	213
22. Porsgrund	214
23. Risør	215

	Page
24. Sandefjord	216
25. Sarpsborg	218
26. Skien	220
27. Stavanger	222
28. Tromsø	227
29. Trondhjem	229
30. Tønsberg	233

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques.)

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1909 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1909)	236
1. Kongl. resolution av 16 april 1909 ang. avgifter for kontrol av kjød i bikontrolstationen «Muren». (Sur l'inspection de la viande à Bergen) .	236
2. Kongl. resolution av 12 august 1909 ang. indførelse av kommunal kjødkontrol i Hønefoss. (Sur l'établissement de contrôle municipale des viandes en Hønefoss)	236
B. Gjældende love og bestemmelser (Lois et réglements en vigueur).	
Bilag 1 (Appendice 1) Lov af 14de juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	
— 2 (— 2) Lov af 27de juni 1892 m. v. om kommunale slagtehuse etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	237
— 3 (— 3) Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)	247
— 4 (— 4) Nugjældende (1ste juli 1911) regler for indførsel av husdyr (De l'importation des animaux) .	250
— 5 (— 5) Nugjældende (1ste juli 1911) regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux) .	256
— 6 (— 6) Schema for ansøkning om tuberkulinundersøkelse (Formulaire de demandes de tuberculination)	259
— 7 (— 7) Indberetningsschema for tuberkulinundersøkelse (Formulaire des rapports de tuberculination) .	261
— 8 (— 8) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	263
— 9 (— 9) Om kvægtuberkulosens bekjæmpelse (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	264
	266

VIII

	Page	
Bilag 10 (Appendice 10) Ansøkning om erstatning for kvæg, der nedslagtes paa grund av tuberkulose (Formulaire de demandes de dédommagement aux propriétaires après l'abattage du bétail tuberculeux)	272	
11 (11) Indberetningsschema nr. 1 til amtmændene om smitsomme sygdomme (Rapport devant être adressé au préfet sur les cas de maladie contagieuse)	274
12 (12) Indberetningsschema nr. 2 til veterinær direktøren (Rapports devant être adressés au Directeur)	275
13 (13) Utdrag af skyss- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)	276
14 (—	14) Destruktionsverket i Kristiania 1909, av dyrlæge A. Lo. (La destruction des cadavres et des déchets animaux à Christiania, par M. A. Lo)	278
15 (15) Regningsschemær (Formulaires de notes) . . .	280

I.

Om veterinærsvæsenet 1909.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de fra dyrlægerne indkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	36 683	sygdomstilfælder.
Koen	71 254	—
Sauen	2 015	—
Gjeten	755	—
Svinet	13 780	—
Hunden	2 427	—
Katten	214	—
Fjærfæ	422	—
Andre dyr	27	—

Av de behandlede dyr angis at være døde eller dræpte:

Av hester	994
» kjør	4 060
» sauер	292
» gjeter	38
» svin	1 138
» hunde	241
» katter	33
» fjærfæ	141
» andre dyr	4

Antallet av de av dyrlægerne behandlede sygdomstilfælder stiller sig i de sidste år således:

I 1903	79 841
- 1904	100 230
- 1905	103 617
- 1906	115 803
- 1907	129 501
- 1908	131 223
- 1909	127 577

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter 1909.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Amt (Département).	Miltbrand (<i>Anthrax</i>). (<i>Anthrax emphysematus</i>)	Raslesyke (<i>Gastronycosis ovis</i>). Bråsot	Ondarret katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>). Lunhesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>). Influenza (<i>Influenza</i>).	Svinesyke og svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>). Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>). Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>).					
Kristiania	3	-	369	-	5	15			
Akershus	24	2	17	189	-	283	54		
Smålenene	37	2	19	11	-	234	296		
Buskerud	30	3	45	10	4	190	85		
Jarlsberg og Larvik . .	17	1	11	3	-	211	22		
Hedemarken	18	1	87	21	-	581	65		
Kristians	17	7	62	2	1	407	69		
Bratsberg	25	1	19	2	-	112	43		
Nedenes	12	3	26	-	-	88	32		
Lister og Mandal . . .	27	7	14	1	10	65	28		
Stavanger	45	1	51	60	-	19	102		
Søndre Bergenhus . . .	74	32	73	46	8	-	58	10	
Bergen	10	-	-	-	-	-	-	-	
Nordre Bergenhus . . .	17	11	9	47	-	-	29	2	
Romsdal	2	-	1	7	-	-	49	3	
Søndre Trondhjem . . .	16	-	23	65	-	-	391	58	
Nordre Trondhjem . . .	7	-	20	65	-	45	382	6	
Nordland	2	-	16	34	-	-	59	5	
Tromsø	-	-	-	-	-	-	14	4	
Finmarken	-	-	-	-	-	-	1	-	
Ialt	383	71	193	624	616	15	47	3 178	899

Nogen sygdom har ikke i årets løp vundet farsotmæssig utbredelse. Der er som vanlig forekommel endel tilfælder av miltbrand, ondartet katarrhalfeber, raslesyke, bråsot og svinesyke, hvorimot intet tilfælde er optrådt av kvægpest, hundegalskap, snive, mund- og klovsyke, ondartet lungesyke hos kvæg eller kopper og skab hos fåret. (Se tabel I).

Sundhetstilstanden blandt landets husdyrbestand angis at ha været god i årets løp; enkelte dyrlæger anfører endog, at det overhodet synes at ha optrådt litet sygdom dette år og særlig i sidste halvpart. Smit som kalvekastning og ringorm angis dog fremdeles at ha hat stor utbredelse særlig i visse trakter vestenfjelds. Nordenfjelds kom våren sent og det under de ugunstige veirforholde indhøstede før viste sig ofte muggent og av dårlig kvalitet således at flere dyrlæger anfører, at sulteforing ikke hørte til sjeldenheterne nordenfjelds.

Smitte fra dyr til mennesker meddeles av flere dyrlæger at ha fundet sted for kokopper og ringorms vedkommende.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Av miltbrand er i årets løp anmeldt 383 tilfælder; der er i de senere år anmeldt følgende antal tilfælder:

1900	407	miltbrandstilfælder.
1901	470	—
1902	538	—
1903	560	—
1904	674	—
1905	522	—
1906	686	—
1907	554	—
1908	426	—
1909	383	—

Det vil sees at tilfældene i de sidste år har været i avtagende efter i de nærmest foregående år at ha været i tiltagende. Denne avtagen i sygdommens hyppighet hænger antagelig delvis i almindelig sammen med den avtagende bruk av utenlandske kraftførstoffer som blir for melkekvaæget. Delvis er vel det også medvirkende, at miltbrandsdiagnosen mer og mer går over til at bli efterprøvet ved mikroskopisk undersøkelse.

Tilfældene har forekommel spredt over hele landet kun fra Tromsø og Finmarkens amter er intet miltbrandstilfælde anmeldt; de fleste indtraf i Søndre Bergenhus amt (74), hvorefter kommer Stavanger amt (45), Smålenene (37) o. s. v., se tabel I.

Amtsdyrlæge *Helgesen*, Lardal, meddeler, at trods hans paabud hadde en mand lat være at nedgrave et miltbrandsmistænkelig koslagt og i stedet reist til Holmestrand for at sælge kjødet; endel blev også solgt og noget foræret bort. Det viste sig ved bakteriologisk undersøkelse ved veterinær-laboratoriet, at dyret var død av miltbrand, hvorefter det avhændede kjød snarest foranstaltedes opsporet og tilintetgjort; trods at noget av kjødet allerede skulde være spist, fik dette ikke skjæbnesvængre følger. Ved saksanlæg ved meddomsret blev vedkommende mand ilagt en bod på kr. 80,00 foruten erstatning ved desinfektion m. v.

Som eksempel på skjødeslös behandling av miltbrandskadavre meddeler amtsdyrlæge *Nissen*, Flekkefjord, følgende:

«De tre miltbrandstilfælde optrådte i en besætning på grund av stor u forsigtighed fra eierens side. I begyndelsen af september døde pludselig en ko på fjøset efter ganske kort og heftig sygdom, den blev stukken her, så at blodet løp ned i gjødselen, som lå i et tykt lag bak bæsene hele fjøset igennem. Da eieren nu var ræd for smitte, flyttedes de andre kjør straks over i et andet fjøs, som tilhørte ham, men i november flyttedes det atter tilbage, uten at fjøset blev renset for blodet av den stukne ko; seks dage efter døde nu atter en ko og to dage herpå én til og først nu kom dyrlæge på stedet. Det i september nedgravede dyr blev nu først opgravet og dernæst atter nedgravet på et tørt sted, da det lå i et vandsig, hvorfra vandet løp ned over gårdenes jorder, så at det er et vidunder at ikke nogen skade hittil var forvoldt og man tør vel nu haape, at regnen i vinterens løp vil utvaske jorden, så at smittefarene, når sommeren kommer, vil være overstået.»

Amtsdyrlæge *Selnaes*, Stord, meddeler,
at miltbrand optrådte på en farsotmæssig måte i et begrænset stræk i utmarken inden Fjelberg herred.

Sygdommen begyndte med et par mistænkelige tilfælder i en husmandsbesætning, uten at tilfældene blev anmeldt og uten sedvanlig nedgravnings- og desinfektions-foranstaltninger. Tvertimot blev kadaverne behandlet på en skjødeslös måte.

Det ene av kadaverne blev avhudet, åbnet, slæpt et stykke gjennem utmarken og ufuldstændig nedgravet. Det andet kadaver behandlet på samme måte på indmarken. Få dage derefter døde 4 heste av miltbrand. Disse havnet i nævnte strækning og hadde passert en eller flere gange netop det sted, hvor husmanden hadde solet med sine dyr.

2 av hestene døde i utmarken, de andre 2 blev tat hjem og døde 1 à 2 dage efter hjemhentningen. Hos den ene av dem, som tok sine heste hjem, døde straks efter en ko hjemme på gården uten at være kommet i berøring med hesten. Det meddeltes dog, at vedkommende ko hadde gnaget litt på marken et sted, hvor hesten hadde avsat urin.

Ved energiske foranstaltninger: Indhegning av en del av utmarken og nedgravning eller opbrænding av kadaverne samt sedvanlige desinfektionsforanstaltninger hørte sygdommen op.

Vedkommende husmand blev senere ilagt en liten bod.»

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, meddeler, at han i årets løp har undersøkt talrige affaldsmelprøver — særlig rugklid — for om mulig at kunne konstatere tilstedeværelsen av miltbrandssporer. Dette er ikke lykkedes. Han har flere gange ved dyrkning i agarskaaler isolert bakterier, hvis utseende og vekst fuld-

kommen ligner miltbrandsstave, men de har vist sig at være absolut ikke-pathogene for forsøgsdyr, selv efter at være dyrket i serum.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Av denne sygdom er anmeldt nogle flere tilfælde end foregående år, nemlig i alt 624 mot 533 tilfælder i 1908. De fleste tilfælder indtraf i Hedemarkens amt, hvorefter kommer Trondhjemsamterne, Kristians amt o. s. v., se tabel I; i de to nordligste amter optrådte ikke sygdommen.

Amtsdyrlæge *Leknæs*, Førde, meddeler:

«Ondartet katarrhalfeber optrådte med et større antal tilfælde end sedvanlig, men har dog mestendels været begrænset til få besætninger; 18 tilfælde har været behandlet. Denne sygdom optræder tid til anden på en så eiendommelig, fordækt måte, at dens erkjendelse stundom kan volde vanskeligheter. På to steder, det ene i et dalføre i indlandsbygderne, det andet ute ved kysten, forekom smitsoteni en hård og særlig dræpende skikkelse; på det første sted var 10 dyr angrepne, 6 døde, mens det lykkedes at redde de 4. I det andet tilfælde, i en besætning på 8 dyr indsyknede 4, hvorav dog et dyr blev reddet. Det eneste positive, som lot sig klinisk påvise i alle disse tilfælde, var blot dyrenes avmagring, fordøielsesbesværligheter og en temmelig ondartet, tildels profus, diarrhoe, mens de i øvrigt sedvanlige kjendetegn for denne smitsomme sygdom, i ethvert fald hos de først angrepne dyr, helt eller delvis manglet. Præparater af de obducerte dyr med nøigagtig obduktionsberetning er indsendt til veterinær-laboratoriet. Jeg nævner disse to tilfælde, fordi de har sin særlige interesse derved, at smitten øiensynlig er tilført fra et og samme sted i et langt borte liggende kystherred, hvor sygdommen et par år i forveien optrådte på en enkelt gård i samme ondarterede form (jfr. min beretning for 1907). Fra dette sidste sted var nemlig i det ene tilfælde indkjøpt en større gjeteflok, som midlertidig blev sluppet ind på først-nævnte gårds «garflor» og en tid lang fodredes her; senere førtes gårdenes kvægbesætning ind i samme «garflor», hvor der efter gjeterne skulde være liggende igjen endel skrapfoder, som imidlertid kjørene hadde ædt op, og en tid efter optræder ondartet katarrhalfeber hos samtlige gårdenes kvæg. I det andet tilfælde var til pågjældende gård ført kjør fra samme grænd, hvorfra gjeterne kom, og kort tid efter flytningen sykner disse kjør ind af selvsamme sygdom, som herskede i deres oprindelige hjemstavnbygd, samtidig som de også smittede de på tilflytningsstedet opalede dyr. Det synes således klart nok, at den ondarterede katarrhalfebers smittestof i disse to tilfælde er overført langveisfra ved andre dyr som mellemled, et forhold, som i et distrikt som dette med intens fæhandedel visselig spiller en væsentlig rolle for infektionssygdommes utbredelse til steder, hvor ondarterede smitsoter ikke tidligere vites at ha optrådt.»

Amtsdyrlæge *Clausen*, Mosjøen, anfører, at av de 11 tilfælde av ondartet katarrhalfeber indtraf de 7 på samme gård.

3. Raslesyke.

Raslesyke er i årets løp anmeldt med i alt 71 tilfælde, hvorav de 32 indtraf i Søndre Bergenhus amt (se tabel I).

Amtsdyrlæge *Heggenhougen*, Vaage, meddeler, at sygdommen iår optrådte på en sæterstrækning (Ransverk), hvor i 1892 næsten alle kalve døde av raslesyke.

Amtsdyrlæge *Olsen*, Ringebu, meddeler, at han kun har obducert 2 kjør, døde av raslesyke; men i det hele forekommer sygdommen meget oftere og særlig da på 2 sæterpladse i Søndre Fron. På den ene av disse regner de med et tap av 2 à 3 ungdyr pr. år. Sygdommen er kjendt fra lang tid tilbake under navnet «skott» eller «finskott». Smittekilderne findes sandsynligvis i jordbunden og stammer rimeligvis fra døde dyr, der enten ikke er eller er for dårlig nedgravede.

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, meddeler :

«Raslesyke har i år, efter hvad jeg har kunnet få oplyst, optrådt kanske noget hyppigere end i de foregående år. I en sæterdal, Engdalen i Gaupne sogn, hvor der hvert år er forekommet tilfælder av den, forefaldt i år efter amtsdyrlægens meddelelse særlig mange tilfælder; efter hans anmodning befør jeg sammen med ham dalen for at undersøke, om det vilde være tilrådeligt at forsøke med vaksinationer mot sygdommen. Dalen viste sig som alle sådanne raslesykedale sådan beskaffen, at oversvømmelser måtte være hyppige på de lavere liggende beiter, og iår, med det særlig fugtige veir, må de ha hat en meget større utbredelse end sedvanlig. Sygdommen hadde forekommet på næsten alle støler nedover hele dalen iår; folk kunde ikke utpeke nogen beiter som hadde vist sig at være særlig farlige, ligesåledt som de kjendte steder, der var smittefrie.»

4. Bråsot.

Av denne sygdom er anmeldt ialt 193 tilfælder, fra og med Stavanger amt og nordover (de to nordligste amter undtaget, se tabel I). I årene 1907, 1906 og 1905 indtraf henholdsvis 177, 91 og 102 tilfælder.

Amtsdyrlæge *Kjoss-Hanssen*, Egersund, anfører :

«Med hensyn til bråsot har der efterhånden utviklet sig den praksis, at farene slagtes, såsnart sygdommen viser sig i sin begyndelse; kjødkroppen slagtebehandles og indvoldene spredes for veir og vind, i bedste fald nedgraves de i «mittingen», hvorfra smitten atter spredes utover marken,» som i gamle dage. Kjødet saltes og fortøres vistnok ofte av mennesker. Dette er et sanitært tilbakeskrift. I slike tilfælder anmeldes sygdommen selvfølgelig ikke til dyrlæge; det er kun tilfældigvis, at den kommer ham for øre. Lægfolk spør efter, om bråsot virkelig er smitsom? Tilsynelatende kunde det se ut, som om den ikke var det, idet den i almindelighed ikke smitter direkte fra dyr til dyr. Som regel må der 3 ting til for at give bråsot, nemlig:

1. Ung alder og god ernæringstilstand hos føret.
2. Frostveir, barfrost eller omskiftende frost og væde; føremaven (løben eller «halise») må likesom på forhånd præpareres med stivfrosset græs for at blive modtagelig for brasotsmittestof; derfor ser man ofte, at de første bråsot-tilfælder om høsten indtræffer nogle dage efter de første frostnætter.
3. Beite smittet ved brasot-kadavere, hvorfra brasot-bacillen optages med græsset. Det er helst vandsyk og dårlig kultivert jord, man har mistænkt i så henseende. Sådan jord burde underkastes en rationel tørlægning og dyrkning, og fremforalt burde man være meget omhyggelig med nedgravning af brasot-kadavere. Hertil

burde man vælge en særskilt plads, og hver gård burde ha sin bestemte nedgravningsplads. Et absolut tørt sted, helst en litt avsidesliggende «aur-knaus» et eller andet sted i utmarken.»

Amtsdyrlæge Myran, ytre Namdalen, meddeler :

«Bråsoten har husert stygt utover høsten og forjulsvinteren, og de anmeldte tilfælder er, såvidt skjønnes, bare en liten brøkdel av, hvad der er forekommet.

Det har vist sig også iår, at sygdommen næsten udelukkende optræder på gårde som ligger ute ved fjordgapene og ved havet. Oftest med 1 til 2, men undertiden også flere tilfælder på samme gård, som regel ungdyr. Ved sektion findes som vanlig dels brandig betændelse i løben, dels septikæmiske tegn (blødninger og degenerationer uten særlig lokalisation); iår har den sidste form været overveiende.

Som prophylacticum mot sygdommen har jeg forsøgt at gi små doser kreolin et par gange om uken og at forordne et litet tørfför, før sauene slippes ut om morgen'en, men om dette har hat nogen betydning tør jeg ikke ha nogen begrundet mening om.»

Amtsdyrlæge Tellefsen, Hemnes, meddeler om bråsoten :

«Denne sygdom, hvis nordgrænse som stationær sygdom falder i den sydlige del af nordre Helgeland og som har hat sit specielle kuluminationspunkt på den flere mil tilhavvs liggende øgruppe Frænen, med sine 400 får, har efter flere års bortebliven iår atter vist sig, dels med sporadiske tilfælder på et par tidlige bråsotfrie steder på indlandet, dels ifølge netop mottat underretning ute paa Frænen.»

Amtsdyrlæge Clausen, Mosjøen, anfører, at det særlig er inden Vega herred, at bråsot er optrådt. Der blev meddelt, at mange får var død der sidste høst, således bare på en gård 15 stykker; flere av disse fik amtsdyrlægen anledning til at foreta obduktion av og de viste typisk bråsot. Inden Herø herred skal der også være død endel, uten at der blev anledning til at undersøke dette næiere.

Statsdyrlæge Tillier, Bergen, indberetter :

«Bråsoten synes iår ikke at ha været særlig slem. Det viser sig imidlertid at folk stadig forveksler den egentlige bråsot med andre føresygdomme. Jeg har iår omrent udelukkende anvendt trådvaksine, tilberedt som beskrevet i forrige årsberetning, og fra laboratoriet er mot rekvisition utsendt trådvaksine til ialt 1 275 får. Selv har jeg paa forskjellige steder — hovedsagelig for at undervise folk i bruk av trådvaksinen — vaksinert ca. 60 får. Samtidig med vaksinen er utsendt bruksanvisning og skemaer til utfyldning med beretning om utfaldet, og jeg har på det indstændigste anmodet rekvirenterne om endelig at sørge for at sende dem ind i utfyldt stand, men desuagtet har jeg bare modtaget indberetning om podningen hos ialt 162 får. Av disse er ingen døde som følge av selve podningen; vaksinationen har forårsaget lidet eller ingen halthet eller andre symptomer, og folk har gjennemgående været meget tilfredse med vaksinens beskyttelsesevne; kun 2 av de podede dyr er senere død av bråsot, mens sygdommen har dræpt flere av de ikke podede dyr hos rekvirenten eller hos hans naboer. En altfor almindelig feil er det, at podningen foretages for sent på året. Rekvitioner indløper så sent som ved juletider og i januar, og de allerfleste begynder først vaksinationen, når sygdommen allerede har slåt ihjel et par dyr hos dem selv eller hos deres naboer. Iår har jeg forøvrigt for første gang seet egte bråsot optræde hos ældre dyr. Det var på Strømme i Fane, ikke langt fra Bergen, hvor to 4—5 år gamle sauere styrtede av sygdommen; det var store, høitforædlede, nylig indførte dyr.

De øvrige dyr av besætningen vaksinertes, men jeg har ingen underretning fåt om resultatet, sandsynligvis har det været godt, da jeg i motsat fald nok vilde ha hørt om det.

I slutten av april måned blev jeg anmodet om at komme op til Atleøen i Søndfjord, hvor der var utbrutt en ondartet smitsom sygdom blandt lammene. Det viste sig at være ægte bråsot, der hadde dræpt en hel del af de nye 1—1½ måned gamle lam; ingen ældre dyr var angrepet. Hos disse lam var særlig løben sterkt angrebet; den viste sig ved åpningen af bukhulen at ligge som en stor, slap, sterkt inflammeret, delvis sortrød pose med sparsomt, flytende indhold, bredt ut over de øvrige involvde; dens vægge var skjøre, reves meget let istykker, fingeren kunde stikkes igjennem den nær sagt uten at møte motstand. Dyrne hadde været meget litet ute og da kun paa den forøvrigt temmelig vandsyke bø utenfor husene. Der forefaldt ingen nye tilfælder efter mit besøk, sandsynligvis fordi veiret da gik over fra at være koldt og surt til varmt.

Jeg har ihøst efter anmodning fra amtsdyrlægen reist endel i bygderne omkring Haugesund for at forsøke at få folk til at begynde med vaksinationer, da bråsoten til tider skal kunne herje slemt her; jeg vaksinerte også endel og med tilsyneladende godt resultat; imidlertid synes det ikke — efter de oplysninger jeg kunde få samlet — at være ægte bråsot, som er den mest ødelæggende føresygdom i disse distrikter, det er snarere alveella, førets ondartede katarrhalfeber og lignende sygdomme, som her er de mest almindelige.♦

5. Svinesyke.

Amtsdyrlæge *Marum*, Værdalen, meddeler, at i en enkelt større svinesætning optrådte mange tilfælder (45 med 10 dødsfald) av svinesyke og førend der begyndtes med serumopdrift oplyses der at ha været mange dødsfald. Om ikke serumet altid virker fuldstændig helbredende, mildner det iafald forløpet og trods at åndebesvaret kan være mer eller mindre fremtrædende, er almenbefindendet dog såpas bra, at griser i 7—8 måneders alderen er fuldt slagtefærdige. Lungerne var alle mer eller mindre angrepte.

Amtsdyrlægen i Moss har opført 2 tilfælder av denne sygdom på sin årsliste uten at de gjøres til gjenstand for nærmere omtale.

6. Rødsyke og knuterosen.

Av rødsyke og knuterosen hos svin er opført ialt 3 178 tilfælder, hvorav 1 907 var knuterosen og 1 271 rødsyke. De fleste tilfælder indtraf i Hedemarkens og Kristians amter med henholdsvis 581 og 407 tilfælder, hvorefter kommer begge Trondhjemsamterne o. s. v., se tabel I; kun fra Bergens by er intet tilfælde anmeldt.

Den i de sidste beretninger omtalte fordelagtige serumbehandling mot denne sygdom er med like stort held fortsat dette år. Denne behandlingsmåte anvendes nu av mesteparten av landets dyrlæger. Det hyppigst benyttede præparat er det såkaldte «Susserin» fra fabriken i Hoechst a. M.

Amtsdyrlæge *Taraldrud*, Vestre Slidre, uttaler :

«Serumbehandling er jo noget dyr og distriket fattig med store afstande, så folk, der bor langt fra dyrlægen, kvier sig for de med behandlingen forbundne utgifter. Det vilde være ønskelig og av overordentlig stort gavn for distriket, om det offentlige gratis holdt serum. Dette vilde indskrænke ntgiftene til behandlingen så meget, at enhver vilde forstå lønsomheten ved at få sine griser sprøjtede.

Her er forholdene særdeles gunstige for et lønsomt svinehold, men slik som rødsyken har herjet de senere år, er det få, der tør holde flere svin, end hvad de netop har bruk for til egen husholdning. Præventiv vaksination vilde her være på sin plads og det er også min hensigt til sommeren at forsøke beskyttelsespodningen bragt i system.»

Amtsdyrlæge *Onstad*, Fagernes i Valdres, skriver :

«År efter år har den ondartede form av rødsyke hat en slem utbredelse, så folk har lidt store tap. På mange gårde er således alle grisene døde, og det er enkelte som har holdt op at ha griser netop av den grund at «rødsyken» optrær til stadighet i grisehusene. Den første halvdel av sommeren 1909 så det ut til, at sygdommen ikke skulde få nogen større utbredelse. Vistnok døde der mange griser av den akute form, men antallet var ikke så stort som før. Sygdommen tiltok mere og mere utover sommeren, — august var meget slem. Jeg lot så en kort indberetning sende til amtmanden med forespørsel om at måtte få sygdommen på offentlig bekostning, da folk lider store tap ved at miste sine griser og da folk meget nødig søger kyndig hjælp.

Fra 14de september og utover reiste jeg så for offentlig regning, og jeg fik da anledning til at komme på mange steder, hvor det viste sig at være særdeles nødvendig.

Paa en hel del steder er grisehusene altfor elendige. Det er nogen små stygge, mørke binger, ofte uten egentlig gulv. På sådanne steder kan det ikke ventes andet end at rødsyken, rachites og flere sygdomme må trives og utvikle sig godt.

En hel del griser døde av sygdommen og måtte graves ned. Jeg antar, at tapet kan sættes til flere tusen kroner.

Et av de bedste midler mot rødsyken er den nye serumbehandling. Dette serum synes jeg er bedst som vaksine. Brugt som sådant er det rent fortræffelig. På enkelte gårde, hvor 1—2 à 3 griser pludselig var døde, vaksinerte jeg oftest resten — de sunde — og sygdommen holdt dermed op. Serumet er dog for dyrt, så mange mindre bemidlede venter forlænge.

Sygdommen holdt sig længe utover høsten og vinteren.»

7. T u b e r k u l o s e .

I kampen mot kvægtuberkulosens utryddelse her i landet indgaar de av det offentlige understøttede tuberkulinprøver av kvægbesætninger med påfølgende nedslagtning mot offentlig erstatning av tuberkuløst kvæg som et led av stedse stigende betydning. Av etterstående tabel II vil sees, at tuberkulinundersøkelserne i de sidste år har tiltat meget sterkt og interessen for sygdommens bekjempelse synes at være tilstede i alle dele av landet, om end i forskjellig grad i de forskjellige distrikter. En oversigt herover vil findes i tabel IV, som omfatter tuberkulinundersøkelserne amtsvis fra deres begyndelse i 1895 indtil utgangen av 1910. Det vil herav sees, når det undersøkte antal dyr sammenlignes med det virkelige kvægtal i amtet, at der er undersøkt i Nordre Trond-

hjemmets amt i alt 55,1 pct., i Hedemarkens amt 45,8 pct., i Tromsø amt 43,6 pct., mens i Stavanger, Jarlsberg og Larvik, Romsdals amt o. fl. kun en ringe brøkdel av kvægbestanden er tuberkulinprøvet. Private undersøkelser foretages kun i meget ringe utstrækning i forhold til de av det offentlige understøttede.

Hvad erstatninger for tuberkuløse dyr angår har bidraget vekslet mellem $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ delen av det ved nedslagningen lidte tap. Der hidsættes en oversigt over antallet af de siden 1898 nedslagtede og af statskassen delvis erstattede tuberkuløse dyr, terminvis:

1898—1899	93	dyr	kr.	4 484,00	erstatning.
1899—1900	256	»	»	12 310,00	—
1900—1901	297	»	»	14 150,00	—
1901—1902	251	»	»	12 075,00	—
1902—1903	237	»	»	11 354,00	—
1903—1904	450	»	»	19 627,00	—
1904—1905	536	»	»	25 878,00	—
1905—1906	331	»	»	12 629,00	—
1906—1907	551	»	»	13 902,00	—
1907—1908	375	»	»	10 692,00	—
1908—1909	481	»	»	18 791,00	—

Det er dog ikke alle tuberkulinreagerende dyr, som erstattes.

Resultatet af tuberkulinprøverne for året 1909 findes som vanlig inddat i forrige årsberetning (for 1908); der hidsættes her en oversigt over utfaldet af prøverne i kalenderåret 1910.

Tabel II.

Resultat av de offentlige kvæg-tuberkulinprøver 1895—1910.
(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publics faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1910).

Å r.	Antal undersøkte besætninger. (Nombre des étables examinées).	Deraf tuberkuløse (Dont tubercu- lenses).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Antal undersøkte dyr (Nombres des animaux tuberculés).	Deraf mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.).
1895 	2 195	573	26.1	30 787	2 588	8.4
1896 						
1897.	2 136	577	27.0	24 755	2 056	8.3
1898.	1 465	331	22.6	14 740	725	4.9
1899.	1 337	274	20.5	11 919	678	5.7
1900.	2 072	368	17.8	15 513	779	5.0
1901.	2 889	311	10.8	20 051	701	3.2
1902.	2 227	255	11.5	14 230	502	3.5
1903.	2 027	276	13.6	13 846	672	4.9
1904.	2 335	328	14.0	18 519	1 060	5.7
1905.	1 802	223	12.4	13 566	623	4.6
1906.	1 888	227	12.0	14 622	890	6.1
1907.	1 626	218	13.4	12 734	840	6.6
1908.	1 833	256	13.9	14 643	709	4.8
1909.	2 546	312	12.3	20 623	869	4.2
1910.	3 038	332	10.9	21 109	1 167	5.5
1895—1910. . .	31 416	4 861	15.5	261 657	14 859	5.7

Tabel III.

R e s u l t a t

av de offentlige kvæg-tuberkulinprøver i året 1910.

(*Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1910.*)

A m t (Département).	Antal undersøkte (Yt. (Nombre des animaux tuberculinés).	Derav mistenkte og tuberkulose (dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkulose (pCt.).	Antal prøvede besæt- ninger. (Nombre des étables examinées).	Derav tuberkulose (dont tuberculoses).	pCt. tuberkulose (pCt.).	Antal besætninger.	Omsprøitede besætninger. (Inoculations répétées).	Tuberkuløse.
Akershus	385	13	3.4	15	6	40.0	4	1	
Smålenene	1 114	132	10.9	86	24	27.9	7	4	
Hedemarken	4 190	419	10.0	397	81	20.4	37	12	
Kristians	859	118	13.7	50	10	20.0	11	3	
Buskerud	1 443	64	4.4	156	26	16.7	20	3	
Jarlsberg og Larvik .	472	101	21.4	21	11	52.4	2	2	
Bratsberg	450	41	9.1	50	13	26.0	2	-	
Nedenes	269	6	2.2	69	5	7.2	4	-	
Lister og Mandal . .	318	10	3.1	59	5	8.5	7	1	
Stavanger	22	12	54.5	5	2	40.0	-	-	
Søndre Bergenshus .	1 066	17	1.6	176	14	7.9	8	3	
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-	
Nordre Bergenshus .	1 357	46	3.4	136	22	16.1	19	5	
Romsdals	545	10	1.8	58	8	13.8	2	-	
Søndre Trondhjem .	2 865	90	3.1	364	35	9.6	28	3	
Nordre Trondhjem .	2 282	32	1.4	355	16	4.5	18	3	
Nordlands	2 529	41	1.6	842	43	5.1	61	8	
Tromsø	749	13	1.7	151	9	5.9	5	-	
Finmarken	194	2	1.0	48	2	4.2	2	-	
Tilsammen	21 109	1 167	5.5	3 038	332	10.9	237	48	

Tabel IV.

De offentlige kvæg-tuberkulinprøver i årene 1895—1910.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant les années 1895—1910).

Amt (Département).	Antal undersøkte dyr. (Nombre des animaux tuberculins).	Derav tuberkuløse og missteukte. (Don tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Antal besætninger. (Nombre des étales examinées).	Derav tuberkuløse. (Don tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Kvægtal (1907) (Nombres des bovidés).	pCt. undersøkte dyr. (pCt. examiné).
Kristiania	-	-	-	-	-	-	668	0.0
Akershus	18 378	1 620	8.8	1 219	334	27.4	68 994	26.6
Smålenene	12 051	1 171	9.7	1 160	192	16.6	60 952	19.8
Hedemarken	41 954	3 778	9.0	3 877	998	25.7	91 653	45.8
Kristians	20 472	2 103	10.3	1 242	444	35.7	101 831	20.1
Buskerud	10 781	791	7.3	1 088	247	22.7	59 541	18.1
Jarlsberg og Larvik	3 936	540	13.7	267	79	29.9	46 291	8.5
Bratsberg	5 141	222	4.3	580	100	17.2	38 360	13.4
Nedenes	4 101	115	2.8	672	73	10.9	22 840	17.9
Lister og Mandal	7 305	335	4.6	1 212	165	13.6	37 203	19.6
Stavanger	3 153	96	3.0	393	63	15.9	64 184	4.9
Søndre Bergenhus	10 314	235	2.3	1 452	146	10.1	79 624	12.9
Bergen.	41	0	0.0	9	0	0.0	216	18.9
Nordre Bergenhus	19 118	659	3.4	2 012	298	14.8	83 159	22.9
Romsdals	7 228	115	1.6	915	74	8.1	84 092	8.6
Søndre Trondhjem	20 595	861	4.2	2 469	366	14.8	72 157	28.5
Nordre Trondhjem	30 579	923	3.0	3 715	423	11.4	55 455	55.1
Nordlands	28 615	630	2.2	5 756	420	7.3	77 727	36.8
Tromsø	16 846	613	3.6	3 172	403	12.7	38 641	43.6
Finmarken. . . .	1 049	52	4.9	308	36	11.7	10 513	9.9
1895—1910. . . .	261 657	14 859	5.7	31 518	4 861	15.4	1 094 101	23.9

8. K v æ r k e.

Av kværke eller kværsil er opført 899 tilfælde mot 1 136 det foregående år; de fleste tilfælde indtraf i Smålenenes og Stavanger amter (henholdsvis 296 og 102 tilfælde), men sygdommen sees forøvrig at være forekommel over det hele land (se tabel I). Forøvrig bemerkes intet særlig med hensyn til sygdommens optræden eller karakter; fra enkelte steder av Smålenenes amt anføres dog sygdommen at ha optrådt meget utbredt og ondartet med forskjellige følgesygdomme (brysthindebændelse, seneskedebændelse). Fra Egersundstrakten meddeles, at sygdommen der var en fortsættelse fra det foregående år.

Amtsdyrlæge *Loland* i Hevne omtaler et tilfælde hos en hoppe som døde av forbloeding, idet der under sygdommen gik hul paa en større pulsåre; dyret mistede efter eierens utsagn flere spand blod.

9. S m i t s o m k a s t n i n g.

Den smitsomme kalvekastning er fremdeles særdeles plagsom i flere egne og om sygdommen enkelte steder synes at være i avgjort tilbakegang; finder den atter indpas i nye hittil uherjede trakter. Der klages vedvarende over smitteoverførel med driftefæ, okseholdsforeningsokser og på fællesbeiterne; det hævdes, at sålænge okser tillates sluppet på fællesbeite, er der mindre utsigt til at få bugt med sygdommen; flere og flere går derfor over til at holde egne okser.

Amtsdyrlæge *H. Olsen*, Ringebu, meddeler, at sætereiere med friske besætninger to gange har klaget til amtmanden og med det resultat, at der er truffet den ordning, at okserne i fjeldet skal gå i en «oksedrift» som gjætes og hvert dyr skal være forsynet med «helle» på forbenene så de ikke kan løpe væk.

Dyrlæge *Bruland*, Stange, omtaler, at man i enkelte besætninger prøver det gamle folkekimmel at sætte en buk i fjøset for at fordrive kastningen. I en stor besætning var man endog så forsynlig at sætte to bukke og ha disse stående i to år, beklageligvis uten spor av nytte.

For den efter kastningen indtrædende ufrugtbarhet er den lokale behandling (Albrechtsens behandling) af enkelte dyrlæger anvendt med godt utbytte. Enkelte benytter også utklemning af ovarierne og roser denne metode.

Amtsdyrlæge *Egeberg*, Arendal, meddeler, at smitsom kalvekastning er i avtagende. Dette skyldes ikke mindst de fra veterinærdirektøren utsendte cirkulære, som han har sendt rundt til alle okseholdere i sit distrikt. Bønderne kjender nu sygdommens betydning og skrider straks til avsondring og desinfektion.

10. L u n g e s y k e o g i n f l u e n z a.

Av lungesyke hos hesten behandles ialt 616 tilfælder; av disse indtraf de 369 i Kristiania by og 189 i Akershus amt; derhos forekom et mindre antal tilfælder i nogle andre amter (se tabel I).

I Kristiania var sygdommens optræden en fortsættelse fra foregående år og optrådte nu med større utbredelse og tildels meget mere ondartet end da.

Politidyr læge *Lo*, Kristiania, skriver:

«Jeg har i nogle få tilfælder foretaget serumbehandling med lungesyke uten noget godt resultat.

På Veterinær laboratoriet blev der åreladt et par hester som hadde hat typisk lungesyke, og det fra disse tilberedte serum blev anvendt på 4 friske hester, der alle fik lungesyke efter ca. 3 ukers forløp og blev likeså hårdt angrepet, som de ikke behandlede.

I 3 tilfælder blev serum anvendt som kur.

I de to tilfælder syntes serumet ingen virkning at ha, hvorimot det hos den tredje hest utvilsomt kuperte sygdommen, så den forløp både hurtigere og lettere.

Dette er jo for få tilfælder at bygge noget på; men det kan alligevel ha sin interesse.

På den stald, hvor disse enkelte forsøk er gjort, er i de sidste 12 år ført nøagtig statistik over alle sygdomstilfælder blandt hestene og jeg har særlig fastet mig ved de erfaringer som er gjort oversfor lungesykens forhold.

Det har vist sig, at man ikke kan hindre smitten i at udbrede sig, når den først er kommet på stalden; men man kan ved isolering af syke dyr forhale sygdommens utbredelse, så man får nogle heste friske før andre angripes og således holde driften gående uten større vanskeligheder.

Det har på denne stald vist sig, at hester, som engang har hat lungesyke, ikke er blit angrebet pånyt.

Derimot har det vist sig, at hester som under en epidemi har undgået sygdommen er blit angrebet under en senere. Nogle hester er gåt helt fri. Det er dog mulig, at disse sidste har hat sygdommen før de blev indkjøpte. Det synes således at hester, som engang har hat denne sygdom, holder sig innmuse.

Amtsdyrlæge *Næss*, Kristiania, meddeler, at dødeligheten av lungesyke for året 1909 måtte anslås til $6\frac{1}{2}\%$. På en række steder podedes alle for smitte utsatte hester med serum fra gjennemsygede heste; resultatet herav anføres at ha været meget godt, idet av 205 podede heste kun 1 fik lungesyke i utpræget og 4 let grad, mens 6 dyr en viss tid efter podningen syntes dårlige, hadde feber nogle dage.

Amtsdyrlæge *O. G. Løken*, Elverum, meddeler, at lungesyke optrådte i midten av januar måned i Elverums leir og østre Elverum. Der behandles i alt 18 tilfælder i 7 forskjellige besætninger, derav 3 tilfælder med dødelig utgang. Henimot slutningen av februar måned var det lykkedes at begrænse sygdommen, og man fandt derfor ikke tilstrækkelig grund til at fraråde Elverums hestestevne avholdt, og der forekom da heller ikke senere noget tilfælde.

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, anfører:

«Smit som lungesyke hos hester optrådte våren 1909 på en gård i Fane, indført dertil ved en hest, som var kjøpt på markedet i Kristiania og derinde hadde ståt opstaldet på en handelsstald. Sygdommen, som angrep næsten alle den store gårds

hester, var forøvrig temmelig godartet, forsåvidt som ingen hester kreperte; det lykkes at begrænse sygdommen til denne ene gård, som efter amtmandens ordre blev sat under offentlig tilsyn.»

Av influenza meddeles 4 tilfælde at være forekommet i Buskeruds, 1 i Kristians og 10 i Lister og Mandals amt.

11. · R i n g o r m.

Ringorm (populært benævnt buros, fjeldskab, fleinose, bupoka) har fremdeles stor utbredelse i flere egne av landet. Særlig anklages driftefæret for at være befængt med ringormssmitte. Der anføres talrige tilfælder av sygdommens overførelse til mennesker.

Amtdyrlæge *Leknæs*, Førde, meddeler:

«Ringorm «bupoka» er her dens lokale navn — har i årets høst- og vintermønster utbredt sig steikt inden distrikset. Jeg kjender ikke nu længer nogen grænd, som ikke i større eller mindre grad er befængt med denne sygdom. Jeg har ikke erfaret, at noget dyr er gåt tilgrunde av denne lidelse, men produktionsevnen er meget ofte i betragtelig grad nedstemt; tiltrods herfor er det forholdsvis få dyr, som jeg har hat til kurbehandling; folk hjælper sig gjerne med husråd, eller endnu hyppigere, man gjør slet intet, forat få sygdommen bekjempet og utryddet. Imidlertid er for nærværende snesevis av mennesker angrepne av ringorm, smittede av kreaturen, tildels i en ondartet og smertefuld form, såat denne kjendsgjerning i nogen grad har bidrat til, at også dyrenes ringom for tiden skjækkes mere omhu og behandling. Jeg anvender fremdeles med godt resultat svovlpræpareret med påfølgende arsenikvaskning samt grundig rensning og desinfektion av stalde og fjøs.»

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, anfører:

«I december blev jeg fra bestyrelsen i Strandviks meieri i Midthordland anmodet om at komme dermed, da en smitsom hudsygdom var utbrukt blandt de besætninger, som leverte melk til meieriet. Det viste sig at være ringorm; ikke alene var samtlige kvægbesætninger smittet, men sygdommen hadde også grep over på et par heste — disse var særlig angrepet i lysken og brystet, — på hunde, katter og flere mennesker, særlig unge budeier. 5 unge kvinder hadde ringormutslet og alle på høire arm. På meieriets bekostning blev samtlige dyr vasket med arsenikvask; det blev forbudt at bruke strigl og børste, dyrene blev istedetfor renset ved hjælp av fugtige klute; de dyr, som ikke kurtertes ved vaskningen alene, blev behandlet med penslinger med jodspiritus, og, hvis der var tykkere skorper på utslettet, blev disse først opløst og fjernet ved hjælp av grønsæpe. Virkningen av denne behandling var efter sigende udmerket; såvidt vides blev sygdommen utryddet.»

12. · F o r s k e l l i g e s y g d o m m e.

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, skriver følgende angående sygdomme hos får og gjet:

«I mai måned fik jeg underretning om, at der blandt gjetebesætningerne i bygderne omkring Østerfjorden herjede en ondartet smitsom sygdom. Ved undersøkelse viste det sig, at symptomerne præcis svarte til dem, som jeg i forrige årsberetning har

beskrevet under navn av cerebro-spinal-meningitis. Fraseet den altid konstante injektion av næseskillevæggen var der litet eller intet at finde ved obduktionerne; hjernehinderne var ofte kun ubetydelig injicert. Hos enkelte fandtes stortarmkatarrh, hvilken dog eieren forklarte sandsyntligvis skyldtes fodring med kogte poteter. I besætningerne hadde som regel de fleste dyr været angrebet, men bare 3—4 var døde. Hos et av de syke dyr, som nu var rekonsvalescent, sås imidlertid tydelige spor av en øienaffektion, hvorfor jeg er tilbøelig til at tro, at denne sygdom muligens ikke er andet end en anden form av førets katarrhalfeber eller «tinsjuke», under hvilket sidste navn jeg har omtalt den i foregående årsberetninger. Der kunde ved undersøkelser i laboratoriet ikke findes nogen bakterie eller andet, som kunde tænkes at være årsaken til sygdommen; i et tilfælde fandtes i bukhulevæsken nogen meget lange, trædformige bakterier, svarende til dem som jeg tidligere har beskrevet, og som jeg antok foranlediget den «hvite bråsot.»

Fra amtsdyrlæge Haga i Hardanger mottog jeg på samme tid præparerater fra en sau, som efter beskrivelsen at dømme var død under samme slags symptomer, og fra Stangfjorden i Søndfjord mottog jeg i midten af mars præparerater fra 1 vædder og 1 lam, som åpenbart også var kreperte av samme slags sygdom. Denne sygdom eller kanske rettere form av sygdom, synes at optræde bare eller ialfald hyppigst tidlig om våren. Jeg har indpodet stykker af den inflammerte næseskillevæg subkutant på marsvin og hvite mus, men uten resulat.

I år er fortsat de undersøkelser over føresygdommen «alvella», som amtsdyrlæge Kjoss-Hansen og jeg begyndte ifjor. Desværre var veiret meget ugunstig, og resultaterne små. Vi forsøgte at ta fast station på fjeldet midt i det «bedste» alvella-distrikt, i den hensigt derved om mulig at få tilfælde af sygdommen i dens første stadium eller akute tilfælder under observation; men det lykkedes ikke. Alle de tilfælder vi fik se, var ældre og kronisk forløpende. Vi fik bare lejlighet til at obducere 2 kadavere — begge lam — og begge døde efter at ha lidt under sygdommen i længere tid; hos begge var øienlidelserne og affektionen av næsens slimhinde sterkt fremtrædende, mens den subkutane infiltration var liten og hudnekrosen indskrænket til ørene. Det var mig ikke mulig, hverken ved mikroskopisk undersøkelse eller ved dyrkningsforsøk at kunne påvise nogen specifik bakterie, ja i det gullige, infiltrerte subkutane bindevæv kunde absolut ingen bakterier findes overhodet. Efter hvad der er mig meddelt, skal sygdommen forekomme overordentlig almindelig også i distrikterne omkring Haugesund, altså er den ikke indskrænket til kun at findes på fjeldbeiterne, således som folk tror.»

Videre meddeler statsdyrlægen:

«Hæmoglobin i hos kvæget er, som i tidligere årsberetninger omtalt, hyppig over hele Vestlandet i alle fjorde og tildels på øerne. På Jæderen og på Statlandet skal den ikke forekomme. På Stavanger amts landbrukskole, hvor tilfælder av den forekom hvert år, men hvor den — såvidt man visste — ikke nogensinde hadde været ondaret, døde for 2 år siden 3 unge 3-års kviger av den. Det viste sig, at disse dyr ikke nogensinde tidligere hadde været på beite i landbrukskolens utmark, hvor de nu hadde fåt sygdommen; der var nemlig i de sidste 3 år blit indført den ordning, at de nytillagte kalver holdtes inde og blev staldfodret til de var 3 år gamle, da først blev de sammen med den øvrige besætning sluppet på beite i utmarken, som er rikelig bevokset med løvskog. Jeg rådede derfor bestyreren til herefter at slippe kalvene i utmarken allerede i det første år af deres levetid og for ialfald så lang tid, at de nådde at bli tilstrækkelig immuniserte; de 2—3 års gamle dyr, som nu stod på stald og ikke tidligere hadde været på beite i utmarken og alle nyindkjøpte dyr blev også sluppet ut der, men de fik gå der første gang bare $\frac{1}{2}$ dag, næste gang 1 hel dag,

næste gang igjen 2 dage o. s. v., til de tilslut fik gå der som de andre. Mellem hver gang blev de tat ind i gården, blev vasket grundig av i saltvand (hvilken vask forovrig ikke fjernet al flotten), blev så sat på stald og fik rigelig og godt før. Efter at denne behandlingsmåte er indført har landbruksskolen ikke mistet noget dyr av denne sygdom, mens der på nabogårdene er krepert flere dyr av den i begge disse år. Det har hændt, at 1 eller 2 af de unge dyr har begyndt at urinere blod, men dette er bestyreren tilbøelig til at tro skyldtes, at man hadde ophørt med behandlingen for tidlig; de er alle kommet sig igjen uten mén, når behandlingen gjenoptoges.»

L y n s l a g. Amtsdyrlæge *Julsrud*, Kløften, meddeler, at paa landhusholdningsselskapets hingstehavn blev 3 hingster ihjelslåt af lynet; dyrene frembød et trist skue der de lå ved siden av hinanden med avsvedet hals, ryg og sider.

L u f t r ø r s o r m (*Syngamus trachealis*). Veterinærkaptein *Vold*, Fredrikstad, indberetter, at paa en smålensk herregård forekom en sjeldent kalkun- og hønsesygdom. Av sygdommen kreperte ca. 150 kalkun- og hønsekyllinger fra ganske små og opover til 2 mdr. gamle. Lidelsen viste sig at være forårsaget av lufrørssorm (*Syngamus trachealis*) og er nærmere undersøgt og beskrevet av dyrlæge *Horne* i «Norsk Veterinærtidsskrift» årgang XXII, 1910, side 159.

Ø i e n o r m (*Filaria papillosa*), blev iagttat i øjet hos en hest fra Rødenes, meddeler amtsdyrlæge *Wille*, Ørje. Efter ca. 3 ukers behandling døde ormen, hvorefter den snart begyndte at opløses og resorberes, men dyret så fremdeles meget litet på vedkommende øie.

Amtsdyrlæge *L. M. Slagsvold* meddeler følgende om anæmi hos hester:

«Der tales her i Trysil om en hestesygdom, som man kalder blodmangel eller «blodbrist»; ofte dreier det sig i disse tilfælder om overanstrengte dyr; men der optræer ikke så sjeldent sygdomstilfælder, hvor overanstrengelse af dyret er utelukket, og hvor sygdommen forløper som en ondartet anæmi. Denne sygdom — der efter hvad folk fortæller kun har været kjendt i Trysil i nogle årtier — er mest utbredt i bygdens østre og sondre del (Østby, Støa og Lutnæs), i den vestre del (Vestby og Osen) er den derimot sågodtsom ukjendt. (I de til Trysil grænsende dele av Sverige skal sygdommen være meget almindelig) »

S m i t s o m k a l v e d i a r r h o e hadde stor utbredelse våren 1909, meddeler amtsdyrlæge *G. Coth*, Øvre Rendalen, og endte alle tilfælder med døden på de steder hvor behandling ikke søktes. Ved at benytte serum fra det danske serum-institut lykkedes det mig at begrænse sygdommen og samtlige behandlede dyr kom sig.

Medfødt s t r u m a h o s k a l v e r blev der iagttat flere tilfælder av forrige vinter, anfører amtsdyrlæge *Mørstad*, Rena.

O m j o h i m b i n mot impotens meddeler amtsdyrlæge *Borg*, Solør, at en okse — et værdifuldt avlsdyr — 6 aar gammel, led av impotens. Mercks johimbintabletter blev forsøkt og med godt resultat; men det lot ikke til at virkningen var af nogen lang varighed. Midlet vil derfor bli for kostbart.

Hos en okse som led av voldsom koli k fandtes ved sektionen en hesteskosøm, som sad gjennem spidsen av milten, anfører veterinærkaptein *Bruland*, som likeledes meddeler følgende:

«Fødselshjælp hos hoppen blev utført i et tilfælde af for stort foster. Hoppen var liten, ca. 152 cm., og bedækket af en hingst, der synes at skaffe stort avkom; efter sigende skal et lignende tilfælde af for stort foster ha git tap av en hoppe i en nabobygd. Ved hjælp af sag og ringkniv foretages embryotomi, hvorved fosteret avløstes hode og et forlem, — brystkassen åbnedes, alle indre organer fjernes, alle ribben på den ene side blev knækket, hvorefter fosteret blev trukket frem til lænden og ryggen fraskæret. Bakroppen blev reponeret, vendt og forløstes efterat det ene baklem var fraskilt i hofsten. Efter 4 timers arbeide, hvorunder hoppen 2 gange var kloroformert, blev foster og efterbyrd fjernet. Der fandtes et 3 tommer langt sår i skedens nederste væg efter kjedesagen, — egentlig trådsagen; — såret gik ned i blærens forreste øverste væg. Der var en tid efter plumret urin og flod fra vagina, men hoppen holdt sig feberfri og er i fuld vigør fremdeles.»

Dyrlæge *Hanson*, Drammen, indberetter:

«Av pyelonephritis bovis er forekommert 3 tilfælder på én og samme gård i Lier. Sygdommen begyndte med hæmorrhagisk, muco-purulent flod fra vagina, trægninger efter og under urinuttømmelsen og urinen ofte blandet med ovennævnte flod. Dyrene avmagrer og ser utrivelige ut, spiser mindre og ujevt samt minker i melkeydelse. Hvis de ikke slagtes, så går de efter nogle måneders forløp til grunde.

Ved obduktionen findes opsvulmning af nyrebækkenet samt utvidning av ureter og i samme findes det purulente flod, hvori der kunde påvises pyelonephritbacillen.»

Amtsdyrlæge *A. Løken*, Kongsberg, meddeler:

«På syklisten er anført et tilfælde av lungeorm hos gjet. Eieren av dyret oplyste, at han på de to gårde i Numedal, hvor han hadde sauor og gjeter, hver vår mistede et eller to dyr; de hadde hat hoste og ändenød. I den undersøkte lunge fandtes et meget karakteristisk makroskopisk billede av sygdommen, og de spiralformig oprullede orme påvistes med lethet ved mikroskopisk undersøkelse av slim, skrapet fra bronchiene.»

Amtsdyrlæge *H. Olsen*, Ringebu, meddeler at lungeorm hos gjeten har stor utbredelse, men sygdommen gir sjeldent anledning til behandling. — Amtsdyrlæge *Salveson*, Nordfjordeid, meddeler, at sygdommen optrådte i 3 gjetebesætninger; inhalation av kreolin- og terpentindampe, isolation og desinfektion syntes at hjælpe ganske bra, idet de fleste angrepne kom sig; kun nogle få sterkt angrepne døde.

Sterilitet hos kjør forekommer ofte, anfører amtsdyrlæge *Kragerud*, Tønsberg, især i besætninger med smitsom kastning. Jeg har også dette år behandlet et betydeligt antal sterile kjør, hvorefter de fleste er blit drægtige. Når koen har været utviklet «brøler» med meget liten eller ingen utsigt til drægtighed, har jeg foretaget ovariotomi. Enkelte såkaldte «brølere» har jeg også efter gjentagen behandling fåt med kalv.

Amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer, skriver:

«Botryomykose hos hesten synes at bli mere og mere utbredt. Har i flere hestebesætninger set at alle hester har fåt hasselnøtstore, glatte, runde, ikke videre omme

knuter, der ligger lige under huden i kumteleiet, sæteleiet og på manken; de åpner sig av og til og i pusset har jeg flere gange påvist botryomyses. Det var i en stor vognmandsforretning vanskelig at få bugt med lidelsen, idet stalden, inventar og sæletoi vistnok var forurenset med soppen. Har i 1909 set 4 tilfælder, hvor der hadde utviklet sig botryomykose i små sår på pipen.»

Kopper. Amtsdyrlæge *O. Fretheim*, Lesje, meddeler at på flere sætre i den nordre del av Lesje, optrådte kopper hos de fleste kner i løpet av høsten. Det kolde veir i forbindelse med meget regn begunstigede sygdommens utbredelse, og den fik tildels en temmelig ondartet karakter. Som følgesygdom optrådte heftige jurbændelser med sterk almenliden, høi feber og diarrhé. Et dyr døde av sygdommen.

Amtsdyrlæge *K. G. Mæhre*, Narvik, meddeler:

«Sundsettilstanden må siges at ha været utmerket for distrikts vedkommende, når undtages en del koppetilfælder, som var ganske ondartede, idet på flere gårder hele besætningen blev angrepen og selve koppeutsletten efterfulgtes af en dyptgående ondartet betændelse i patter og jur, der i mange tilfælder medførte fuldstændig ophør av melkesekretion og en sterk almenliden, så dyret magrede fuldstændig av. Sygdommen forekom også hos gjeter og med samme ondarte karakter.»

Gjetekopper omtales likeledes av amtsdyrlæge *J. Selnæs*, Stord.

Den lollandiske syke eller kronisk, infektios tarmbetændelse hos kvæget er første gang omtalt i foregående beretning (s. 17). Der er i årets løp påtruffet ialt 9 tilfælder av denne sygdom, de 4 tilfælder indtraf i Hedemarkens amt, 2 i Kristians, 1 i Nordre Bergenshus og 2 i Nordre Trondhjems amt.

Av en indberetning av amtsdyrlæge *H. Olsen*, Ringebu, hitsættes følgende:

«Under min stipendiereise høsten 1906 hadde jeg i Kjøbenhavn anledning til at se endel kjør med «lollandsk syke» samt sektion og mikroskopisk undersøkelse av 3 af dem. Allerede da blev jeg opmerksom på den store likhet mellem denne sygdom og alle de kroniske, uhelbredelige tarmbetændelser, jeg mødte i Ringebu under mit ophold her vinteren 1901—02.

Siden min tiltræden i Ringebu og Tretten høsten 1908 har jeg hat endel befatning med sygdommen og fik efter anmodning af veterinærdirektøren i enkelte tilfælder anledning til at foreta reiser i samme anledning på offentlig bekostning for at kunne utforske noget angående sygdommens væsen og smittekilde m. m.

Sygdommen er her meget almindelig, hvor ofte er vanskelig at uttale sig om, da befolkningen fra gammelt av ved, at det litet nytter at påbegynde nogen behandling, men lar de angrepne kjør gå, så længe de melker nogenlunde, for derpå at slagte dem. På flere gårder viser sygdommen sig med et tilfælde en gang imellem; der kan gå et år eller to, hvor de er fri, og enkelte år kan sygdommen forekomme med flere tilfælder, sjeldent dog med mer end etpar i en enkelt besætning. Som et eksempel på en sterkere utbredelse kan nævnes, at på en gerd i Søndre Fron viste sygdommen sig første gang i januar 1895 hos en 3 år gammel okse av egenavl; der var da ingen nyindkjøpte dyr. Oksen kom sig nogenlunde og blev om våren sluppet tilfjelds; men fik snart efter så voldsom diarrhé, at den i ynklig tilstand blev slagtet og nedgravet. Allerede samme sommer blev 3 kjør syke av diarrhé og måtte slagtes i avmagret tilstand. Indtil 1901 er af gårdenes besætning på ca. 30 dyr døde eller slagtet 28 kjør

av diarrh  . Alle dyrlæger i n  rheten hadde været på stedet; de fleste antok sygdommen for en planteforgiftning, hvorfor en høst hele avlingen blev undersøkt, uten at man kunde finde en slik giftplante. Fra 1897 blev de angrepne kj  r straks slagtet og deres plads vasket. På denne m  te fortsattes til 1901; senere har intet tilfælde vist sig. Sygdommen er der på stedet ikke mikroskopisk undersøkt; men efter eierens opgivne af symptomer, forløp og sektionsfund har det utvilsomt været lollandsk syke. Sygdommen forekom dengang hos flere naboer, men ikke så ondaret. Hvorfra smitten var kommet har eieren intet kjendskap til.»

Amtsdyr  l  ge *A. Lund*, Hiterdal, meddeler :

«B  nskj  rhet er en temmelig almindelig sygdom heroppe. Den er værst på de steder, hvor jorden er dårlig dr  nert. En mand her i Hiterdal, som for en del år siden kjøpte et jordstykke, som for største delen bestod av myr, hadde ikke en ko, uten den blev b  nsyk, men efter at han har f  t dr  nert og gj  dslet godt, er det blit bra. — I Tinn har sygdommen været slem på en del gårde, men forekommer nu sjeldnere, efter at man har begyndt med til stadighet at føre med benmel. Kj  r, som har kastet kalven, er særlig utsatte for at bli angrepne av sygdommen.»

Smit som skede katarrh har også dette år vist sig i flere besætninger i Holt, på Trom   og i Ø. Moland, meddeler amtdyr  l  ge *K. Egeberg*, Arendal. Oksen som fører sygdommen over på hundyret er altid vanskelig at behandle og den lar sig ikke let helbrede. Hundyret lar sig lettere behandle og lidelsen kan lettere helbredes hos dette.

«En sygdom, som sidste vinter fik nogen utbredelse blandt besætningerne i Holt, var smitsom skede katarrh. Lidelsen blev påført kjørene gjennem en kv  gavlsforeningsokse. Hvorfra denne hadde f  t sygdommen kunde ikke konstateres. Vedkommende okse blev straks tat under behandling. Denne bestod i utskyldning av forhuden daglig med zinksulfatoplosning. 7 & 8 uger forløp inden helbredelse inddr  tte. Kj  rene utskyldedes med lysolvand og helbrededes efter 3 ukers forløp, meddeler amtdyr  l  ge *Th. Skj  vestad*, Tvedstrand.

Kolik ved st  lorm. Amtsdyr  l  ge *Egeberg*, Arendal, anfører følgende:

«Jeg blev i høst kaldt til en 1½ år gammel unghest, der hadde kolik. Jeg indgav et saltpulver med æther. Næste dag var tilstanden uforandret, hvorfor jeg foreskrev 6 pulvere med tart. stib. kali. og aloe. Den 4de dag kom der ut i gj  dslen en 30 cm. lang st  lorm. Hesten blev straks bra.»

Amtsdyr  l  ge *Skj  vestad*, Tvedstrand, meddeler :

«Av sygdomme, der har hat indflydelse p  a sundhetstilstanden, kan nevnes den kroniske indigestion eller «husmandssyke» hos melkek  v  g. Den optrådte med mange tilfælder i vinter. Folk kj  ndte den vel under navn av «ford  ielsessyke», som indfandt sig fjorten dage eller tre uger efter kalvningen. Den meldte sig hos mange kj  r hvert år etter kalvningen. Lidelsen helbrededes hurtig ved behandling med saltsyre og digestionsmidler. To patienter, der led av denne sygdom, satte stor skræk i eieren ved at de kastede op, så det flommede i b  sen. Også disse kom sig hurtig ved behandling.»

Lammedelighet (grundet navle- og tarminfektion) hos 8—14 dage gamle lam (se årsberetningen for ifjor) optræder hver v  r, både på Jæderen og

i Dalerne. Den letteste måte at forebygge sygdommen på, synes at være den, at lade smalen læmme ute, og hvis smalen er meget skidden, må den ikke få komme ind i garen de sidste dage før læmningen, idet juret med omgivelser må renses, før lammet kommer til verden. I de første 8—14 dage bør heller ikke sau med lam komme ind i skidden gare. (*Kjoss-Hansen, Egersund*).

A k u t d i a r r h é hos kjør går som «Ei Øvefær me' Sjeda» hver vår fra den ene besætning til den anden. I løpet av nogle dage ender den spontant med helbredelse. (*Kjoss-Hansen, Egersund*).

Den samme amtsdyrlæge meddeler følgende:

«Bændelorm er meget almindelig hos får på disse kanter, men de kommer ikke til dyrlægebehandling. Man kan se det på slagtehusene. Det er især fra visse gærdde f. eks. den øverste del af Ogne herred og andre steder. Det ganske vrimler av disse lange, hvite, flate og tynde bændelorme, som tildels kan opfylde hele «hankestarmen» hos de stakkels far. Her er forklaringen på magerhet og utrivelighed trods god føring og appetit. Forsøk en ormekur! Den er både letvindt og billig. Men i alle tilfælder bør bændelormen opsamles og brændes, såsnart den kommer frem. Dette gjælder også «makk» og «igla» frahesten og «varrer» og «flatt» fra kjør, idet han ikke alt utøi man kan komme over. Brænd det op, ellers spredes det med gjødselen som andet frø og kommer igjen med renter og rentes rente til et andet år. Specielt i slagterierne, hvor alt slig affald koncentreres, burde man være særlig omhyggelig med opsamling og tilintetgjørelse av alle slike parasitære forekomster.»

Amtsdyrlæge *J. Selnaes*, Lervik, Stord, meddeler:

«Infektions keratitis hos får er optrådt i endel tilfælder utover høsten. Sygdommen optræder — i de tilfælder jeg har hat anledning til at se — som en diffus overfladisk hornhindrebetændelse.

Hornhindben blir glanslös, ikke speilende, melkehvit farvet med rødmere av conjunctiva og noget tåreflød. Kommer sygdommen ind i en besætning angripes samtlige eller næsten samtlige får.

Dyrene synes ikke at lide væsentlig, spiser godt. Efter ca. 14 dage er sygdommen over med eller uten behandling uten at efterlate noget mén.

Sygdommen er forekommet i langt sterre utstrækning end av mig iagttatt.

C e r e b r o s p i n a l - m e n i n g i t. Sygdommen som i folkemunde betegnes med «sveve» forekommer på høstparten ute i havnegangen. Til at begynde med angis endel at gå i ring. Dyrene blir liggende, kan ikke reise sig, holder hodet trukket over til den ene side eller bakover, idet musklerne er spændte, øjnene er stirrende, delvis blodunderløpne, der er av og til krampetrækninger; senere indtræder sløvhed. I et enkelt tilfælde trismus. Temp. 38, eller vel det, i et enkelt tilfælde 37,4. Der iagttoges hos et ungdyr en puls på 80, i et andet tilfælde 48, respiration 10—16.

I et par tilfælder, hvor hjernen og rygmarven er undersøkt efter slagting, iagttoges hyperæmi af den forlengede marvs hinder, men intet exsudat. Ved de andre organer intet abnormt. Blodet godt koagulert, ingen bloduttrædelse. Sygdommen forløper som regel dødelig i løpet av et par dage. Optræder enkeltvis, med synes bundet til bestemte havnegange, navnlig lyngmark og magre beiter.»

Smit som jurbetændelse hos får forekom i læmningstiden på stamschæferiet på Edøy, meddeler amtsdyrlæge *Grøholt*, Kristiansund. Av amtsdyrlægens indberetning herom hitsættes:

«I anledning hr. direktørens telegram foretok jeg den 3dje august en reise til Edøy sauavlsgaard for at undersøke de av en formodet koppesygdom angrepne dyr.

Samtlige gårdenes sauere gik nu i fælles indhegning (når undtages tre, som holdtes inde på grund af jurbetændelse).

Ved undersøkelsen fandtes alle kvikke og livlige med god ætelyst; tygget drøv og gav rikelig melk. I særdeles godt huld. Temperaturen normal. Ved lokalundersøkelsen fandtes intet tegn på kopper. Endel av de voksne sauere havde cikatrizer på patter og jur av forskjellig størrelse og form, punktformige til en 1-øre samt stripeformige av en par cms. længde. 26 av de voksne hadde ingen cikatrisedannelser hverken på patter eller jur.

Sygdommens utbrudd iagttoges hos den første lammesau omkring den 10de april i form av en jurbetændelse. Efter lamningen var hver sau anbragt enkeltvis i ca. 8 dage og observert. I de første 8 dage var intet bemerket og de lammede samledes sammen i binger. Efter denne tid opdagedes det første tilfælde, der som ovenfor nævnt artet sig som jurbetændelse.

Denne blev straks avsondret. Omkring midten av april avlagde jeg Edøy et leighetsbesøk, ved hvilket jeg sikte anledning til at undersøke de angrepne sauere. Foruten den med jurbetændelse, hvis jurhalvdel blev opskåret forat den dannede materie lettere kunde få avløp, var der et par andre sauere, som hadde fåt sår på patter og tildels jur. Sårene var av forskjellig størrelse og dybde, pusdannende. Min tanke faldt på kopper og forhørtes om førenes tilstand forøvrigt, men erfaret intet der gik i retning av nævnte sygdom. Lammene til de angrepne sauere hadde fåt utslet på snuten, formodentlig en smitte fra mødrernes patter. Videre var sygdommen ikke utbredt og siden den tid har jeg ikke været på avlsgården i anledning «farsotten». Men der oplystes, at der indtraf jurbetændelse av og til samt utslet med sår dannelse på patter og tildels jur. Utslettet og sårene blev efterhånden mer og mer ondartet.

Et moment der må tillægges betydning ved smittens utbredelse er, at et par tvillinglam pattet flere sauere på grund av at mødrerne hadde den ene jurhalvdel angrepet. Samtidig som de pattet moderen med den syke jurhalvdel, pattet de andre sauere og kan således ha utbredt smitte.

Hvorvidt alle sauere har været angrepne kunde ikke fås næagtig besked om. 1 hvert fald har 26 sauere ingen synlige cikatrisedannelser og formodentlig heller ikke været angrepne. Syv af sauene har fåt ødelagt den ene jurhalvdel ved betændelse. Abscesser av æggs størrelse fandtes spredte omkring i jurvevet. I materien påvistes små tynde stavbakterier, som temmelig sikkert er identisk med bacillus pyogenes bovis.

Utover patter og jur hos voksne og snuten hos lammene har utslet aldrig forekommet.

Ingen er døde, men én dræpt. Denne fik efter en jurbetændelse pyo-septicæmi med henkastninger, hvorför den dræptes. På grund av, at jeg ikke antok sygdommen for kopper, fandt jeg heller ingen grund til at anmeldel den for sådan.

Om den mulige smittekilde skal jeg tillate mig at oplyse følgende: Da sauene ifjor høst indførtes fra Skotland, hadde én lammet på veien hit. Denne fik den ene jurhalvdel angrepen av betændelse, samt nogle sår på patterne. Tilfældet lignet de, som optrådte i vår og likaledes i tilknytning til lamningen. Den gang blev det kun med det ene tilfælde og forøvrig var der heller ikke flere som lammet. At den nævnte sau kan ha medbragt og utbredt smittestofet på stedet er jo mulig.»

Stadsdyrlæge *Tuff*, Trondhjem, meddeler (side 26) at han undersøkte sekret fra en ondartet epidemisk jurbetændelse blandt sauerne på Edøy; som årsak til lidelsen påvistes bacillus pyogenes.

S m i t s o m d i a r r h é. Amtsdyrlæge *Langballe*, Overhallen, meddeler:

«En meget smitsom diarrhé optrådte i mars, april og mai over hele distriktet blandt hestene. Kun få har jeg behandlet, men antagelig har meget over hundrede dyr været syke. Hestene tapte fuldstændig ætlysten og fik en voldsom, tildels stinkende diarrhé, som varte i 5 à 10 dage, temperatur indtil 40,5; de blev slappe og umulige til bruk.»

Amtsdyrlæge *Myran*, Ytre Namdalens, meddeler:

«I månederne januar—februar var et større antal kvaægbesætninger i Nærø befaengt med diarrhé av en nokså hårdnakket karakter, og ledsaget af betydelig nedssættelse i melkeevnien.

Jeg fik anledning at undersøke et par mindre besætninger. Kjørerne så forholdsvis livlige ut. Ingen feber. Diarréen hyppig, vandagtig og stinkende. Sygdomsforløpet 2—3 uker.

Årsaksforholdene blev ikke bragt på det rene.»

F o r g i f t n i n g e r. Amtsdyrlæge *Finstad*, Moss, meddeler:

«Et sjeldent tilfælde av forgiftning forekom i en større besætning i Rygge. En helhet av melkekjørene fikk diarrhé, subnormal temperatur, stod med skjævelen og strittende hårlag, øinene tilbaketrukne i øienhulerne, så de fik et forspjusket utseende. Da 5 kjør var døde, blev eieren utålmodig og budsendte mig. Jeg skjønte straks, at der måtte foreligge et forgiftningstilfælde ved føret. Obduktionen viste betændelse tildels med ætsninger av slimhinderne i alle fire maveavdelinger og i galdetarmen. I gjortemaven og bladmaven fandtes større og mindre mængder av sorte og gule sennepskorn, som skrev sig fra det anvendte bomuldsfrømel. På grund av diarréen var der git dyrene gjentagne ganger kemiske midler, som sikkert bare hjalp til at forværre tilstanden på de syke tarmslimhinder. Da der blev holdt op med kraftføret, og dyrene fik havresuppe og linfrøavkok, kom de sig i løpet av nogle dager uten medikamentøs behandling. Dette viser, at det ikke er bare rapsmelet, som indeholder sennepssorter.»

Amtsdyrlæge *Mysen*, Mysen, meddeler:

«To tilfælder av blyforgiftning opstod ved at kjørerne hadde slikket i sig nystrøken mørnemaling av en båt, som lå i havnegangen. 1 ko døde om morgenens efterat den om natten hadde spist en del chilisalpeter, og 1 døde av forgiftning med bomuldsfrømel, som den hadde fåt i store portioner.»

Amtsdyrlæge *Murstad*, Romedal, meddeler:

«Et tilfælde af sildelakeforgiftning er behandlet hos hest. Hesten var kommen over en tønde med gammel, sterk sildelage. Et par timer efter viste hesten en brændende tørst. Den påfølgende morgen blev hesten urolig, viste koliksymptomer og var ved min tilstedekomst meget dårlig; stod stiv i alle lemmer, tør mundslimhinde, synkebesvær, urinen ganske klar, skummende og avgik ofte.

Ut på dagen døde hesten.

Et andet tilfælde av sildelakeforgiftning behandles hos en ko som hadde været

på staburet og forsynet sig av lake og rugmel. Den fandtes den påfølgende morgenliggende ute av stand til at reise sig. Sygdomsbilledet lignede meget melkefeber. Koen slagtedes og der fandtes intet ved obduktionen.»

Amtsdyrlæge *Wiborg*, Kviteseid, omtaler en sygdom hos kvæg efter nytelsen av sop på fjeldbeiterne ved Mjøsstrand, dyrene tok sterkt av i melken; dyrlægen hadde forøvrig ikke selv hat anledning til at iagtta sygdommen.

Amtsdyrlæge *Mossige*, Sogndal i Sogn, meddeler følgende:

«På gården Tjøen i Leikanger herred blev en aften i begyndelsen af mai 5 kjør — i en besætning på 11—12 dyr pludselig syke. De begyndte at skjælve og fik straks efter krampeanfald, hvorpå de styrtet om i båsen. 1 ko døde efter ca. 1 times forløp, mens de andre efter samme tid begyndte at friskne til igjen, så de den næste dags formiddag, da jeg kom tilstede, så helt normale ut. Ved obduktionen av den døde ko kunde intet andet påvises, end at blodet var mindre godt koaguleret, og tyndtarmen litt rød på enkelte steder. Da sygdommen hadde begyndt, straks man var færdig med fôringen om aftenen, antok jeg, den måtte skyldes et eller andet med føret optat giftstof. Besætningen hadde like siden indsætningen om høsten ikke fåt andet før end det på gården avlede høi og halm; men den foregående aften hadde de tillikke fåt litt røgnskav (rognebark). Da dette var det eneste, som kunde antages at være årsak til forgiftningen, blev en prøve derav sendt stadsdyrlægen, men han kunde ikke få forsøksdyrene til at spise det. Det må bemerkes, at også de øvrige kjør hadde fåt rognskav. Eieren meddelte, at han kunde huske, at der på en anden gård i bygden for mange år tilbake, efter fôring med rognskav, hadde optrådt fuldstændig samme sygdom blandt kvæget; også der døde kun 1 av de angrepne dyr. Det er over hele Sogn og vistnok på mange andre steder i landet en almindelig tro, at den såkaldte «flägraun» d. v. s. rogn der vokser op i andre trær f. eks. alm, ask o. s. v., er giftig. Den på Tjøen anvendte rognskav hidrørte imidlertid ikke fra «flägraun».

På en gård i Vik optrådte hos to ungdyr forgiftning efter anvendelse af «pesteddik», hvis væsentligste bestanddel er eddiksyre, ca. 25 pct. «Pesteddik» gives på enkelte steder dyrene om våren før utslipningen, da man mener, det forebygger, at dyrene får blodpis.»

Veterinærkaptein *H. P. Lund*, Trondhjem, meddeler:

«På en gård her i nærheten har i årets løp været behandlet 7 tilfælder av forgiftning, som skyldtes muggent hø. Sygdommen kommer pludselig, ytrer sig ved lamhet, sløvhed, nedstemt livsvirksomhet, samt av og til kramper. 3 av dyrene blev slagtet, de øvrige 4 kom sig efter 2 à 3 dages sygdom. Fra samme gård blev melkeleveransen nu ved nytaarstider stoppet, idet der i en flerhet af de huse, som mottog melk fra gården, optrådte tyfus og i alt blev ca. 50 mennesker angrepne. Denne tyfusepidemi skyldes utvilsomt inficert vand, idet de 2 brønde, hvorfra vand hentes til gården, ligger således til, at overvand fra tilstøtende jorder, hvor der brukes byggjødsel, og tillike fra en sterkt trafikert hovedvei, har rikelig anledning til at strømme ned i brøndene. Med dette vand vaskes så melkespandene og røkterne sine hænder. Før der blir tidsmæssig vandledning fra rent reservoir kan der ikke bli tale om melkeleveranse.»

Desuden berettes som vanlig om enkelte tilfælder av forgiftning hos kjør efter anvendelse av kviksølv salve for utøi.

K v a k s a l v e r i e t.

Kvaksalveriet oplyses at være på retur i de fleste distrikter, hvor adgangen til dyrlægehjælp er forholdsvis let. Længst synes lægmandsbehandling af syke husdyr at holde sig i de nordligste amter, hvorfra der berettes om kvaksalveri på husdyr under forskellige former.

Amtsdyrlæge *Nordrum*, Ringebu, meddeler:

«Kvaksalveriet er praktisk talt ophørt i distriktet. Den eneste forretning jeg vet om som en kvaksalver har her er, at han »ringør« unghopper for at de ikke skal bli med føl. Det vil si, han sætter 2 à 3 ståltrådringer i kjønslæberne, således at hingstens kjønslem ikke kan trænge ind i skeden. Både under og efter »operationen« vasker han med urin for at det ikke skal hovne så meget op.

Jeg har neglet at utføre den forretning og dermed ment at få slut på det, da jeg anser det for en uteing. Der er nu heller ikke mange som benytter sig derav; heller slipper de sine unghopper i hingstfri havn.

Det har også vist sig, at hopper er blevet drægtige selv om der har sidset ringe i kjønslæberne hele sommeren.»

* * *

Stadsdyrlæge *P. Tuft*, Trondhjem, meddeler:

«Siden min ansættelse her i 1907 har jeg foretaget en del undersøkelser for dyrlæger nordenjelds. Skjønt disse undersøkelser har været privat og utført gratis, kan de muligens ha endel interesse, hvorfor jeg skal anføre en kort oversigt over undersøkelsernes resultater.

I 1907 blev der bl. a. undersøkt 2 præparater af svin mistænkt for miltbrand. I et tilfælde blev miltbrandsbaciller påvist — halsanthrax —. Likeledes blev der undersøkt et tilfælde af bronchopneumoni hos svin.

I 1908 blev der histologisk undersøkt 2 tilfælder av pseudoleukemi, et hos en ko og et hos et svin. En stor svulst fra pankreas af en hest viste sig ved histologisk undersøkelse at være fibrosarkom. Et tilfælde af multiple abscesser hos en ko blev undersøkt for tuberkulose med negativt resultat.

Bræsotbaciller er påvist i to indsendte præparater, den ene gang ved rendyrkning af bacillerne.

I to præparater fra kjør mistænkt for miltbrand kunde ingen miltbrandbaciller påvises.

I to præparater fra kjør mistænkt for »den lollandske syke« kunde sygdommen ikke påvises.

Sekretet fra en meget smitsom og ondartet jurbetændelse hos kjør (flere tilfælder med dødelig utgang) blev undersøkt og sygdommens årsak viste sig at være bacillus pyogenes bovis.

I 1909 undersøgte jeg sekret fra en lignende ondartet epidemisk jurbetændelse blandt får på Edøy. Også her var årsaken bacillus pyogenes.

Et tilfælde af utbredt svulstdannelse hos en ko blev undersøkt histologisk. Svulsten var kjæmpecellesarkom.

Til undersøkelse blev indsendt et stykke hestetarm sterkt fortykket og med eiendommelige knutedannelser. Det antages at være ormeknuter (muligens forårsaket av *Strongylus tetracanthus*).

Fra smitsomme sygdomme er undersøkt 3 præparater mistænkt for ringorm. I et av præparaterne påvistes en masse sporer av *Trichophyton tonsurans*.

I en svulst fra bukhulen av en hest påvistes kværkestreptococcer.

4 indsendte eksudatprøver er undersøkt for smitsom kastning; i to av prøverne påvistes de karakteristiske hobe av kastningsbaciller.

4 blodprøver er undersøkt for miltbrandsbaciller, som påvistes i 2 av prøverne.

**C. Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgettermen
1ste juli 1909—30te juni 1910.**

	Bevilget	Medgåt.
1. Til amtsdyrlægernes avlønning kr.	72 000,00	kr. 72 645,26
2. Det veterinær-patologiske laboratorium . . »	9 400,00	» 9 400,00
3. Kursus for dyrlæger »	2 200,00	» 2 200,00
4. Tuberkulinundersøkelse av kvægbesætninger:		
a) bevilget kr.	16 000,00	
b) overført fra forrige ter-		
min »	17 829,37	
	» 33 829,37	» 21 774,40
5. Erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg »	42 000,00	» 42 002,27
6. Avlønning av statsdyrlægerne »	6 500,00	» 6 500,00
7. Studiestipendier for veterinærstuderende . . »	4 000,00	» 4 000,00
8. Skyss- og kostutgifter »	38 000,00	» 48 446,17
9. Forskjellige og tilfældige utgifter. »	3 000,00	» 3 745,15
10. Bidrag til utgivelse av «Norsk veterinær-tidsskrift» »	1 000,00	» 1 000,00
11. Karantænestasjonen «Ytre Voulen»:		
a) bevilget kr.	400,00	
b) overført fra forrige ter-		
min »	100,00	
	» 500,00	» 500,00
12. Veterinært seruminstitut (ekstraordinært til forberedende fremme av et sådant) »	5 000,00	» 1 936,79
13. Erstatning til fattige kvægeiere for tap på husdyr ved miltbrand. »	1 000,00	» 1 000,00
Tilsammen kr. 218 429,37		kr. 218 150,04

D.

Tabeller.

Tabel V.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

Sygdomme <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Får <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav døpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	58	-	54	284	2	262	3	-	3
Raslesyke, Miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	3	-	3	71	9	48	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	8	3	2	9	1	7	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	193	9	147
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	624	202	230	8	-	3
Lungesyke (tyfus) hos hesten <i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>	616	1	28	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	730	3	3	36	-	1	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>)	-	-	-	9	3	2	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	31	4	5	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	897	7	22	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	800	626	35	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	13	1	-	156	56	2	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	343	5	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	64	21	30	15	9	4	2	1	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Overføres	2779	46	147	2007	908	591	206	10	154

i Norge i 1909, artsvis ordnet.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1909).

Tabel V. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2779	46	147	2007	908	591	206	10	154
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	1672	6	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (Stomatitis contagiosa pustulosa equi)	76	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	1953	5	8	258	11	1	11	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	142	6	17	175	42	14	12	1	6
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (Gastritis, Diarrhoea)	2940	11	40	7705	397	149	67	1	4
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	2203	33	131	1200	55	44	18	1	-
Akut diarrhøe og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	203	4	12	872	53	88	7	-	2
Trommesyke (Tympanitis)	151	2	5	910	15	51	12	-	-
Forgiftning ¹⁾ (Intoxications)	39	2	4	277	21	74	32	-	16
Indvoldsdorme (Helminthiasis)	780	-	4	13	2	-	4	-	1
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrocephalitus)	-	-	-	-	-	-	22	13	2
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	31	7	7	63	28	7	4	2	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	36	18	1	3	1	-	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Haemoglobinæmia)	305	14	27	579	36	78	54	8	17
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	2	-	-	1327	68	11	42	-	-
Sveksot (Rachitis)	23	-	-	115	3	-	4	-	-
Hudutslet (Eczema)	1268	-	-	1740	2	40	9	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	87	-	-	2572	5	-	7	-	-
Skurv (Favus)	10	-	-	145	2	-	-	-	-
Skab (Scabies)	30	-	-	102	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	1008	-	1	25292	-	-	386	-	-
Overføres	14066	148	404	47027	1655	1148	897	36	203

¹⁾ Arsenik, fosfor, bly, kviksølv, kalk, stryknin, mørnje, zinkhvidt, chilisalpeter, solanin, eqvisetum, plantegift, mugsop, muggent høi, aconitin, brennesle, ratten tang, leveravfald, pølse-

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)		
anmeldte (signalés)	derav	drepte (ahattus)	anmeldte (signalés)	derav	drepte (ahattus)	anmeldte (signalés)	derav	drepte (ahattus)	anmeldte (signalés)	derav	drepte (ahattus)	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	anmeldte (signalés)		
		døde (morts)			døde (morts)			døde (morts)			døde (morts)			døde og døde (ahattus et morts)	døde og døde (ahattus et morts)		
-	-	-	3328	222	321	441	47	91	3	-	-	36	13	-	-	-	
14	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	-	2	55	10	4	45	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	
5	1	-	69	28	8	20	2	1	-	-	-	1	1	-	-	-	
47	-	6	455	25	31	156	2	7	-	-	-	37	-	2) 2	-	-	
2	-	-	134	16	9	33	-	-	-	-	-	20	4	-	-	-	
18	-	-	58	4	9	46	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3) 1	-	-	
15	1	7	133	18	45	39	-	23	3	-	2	33	30	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	190	-	-	14	4	7	130	90	-	-	-	-
3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	91	31	14	2	1	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	6	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2206	77	22	21	1	1	-	-	-	11	-	-	-	-	-
-	-	-	123	1	-	352	7	1	10	2	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	61	-	-	5	-	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	-	4	-	-	-	-	-
365	-	-	3	-	-	13	8	-	1	-	-	137	-	-	-	-	-
476	6	15	7467	441	464	1535	70	127	44	18	9	410	138	9	3	-	-

eddik, koksalt, salt sild, sildelake, autan, kulos, alkohol, linmel, kraftfør, kjøtt, petroleum, avfald, bedærvet fiskeavfald, hugormbit, skyller, lut, senepsolje, urin, garvesyre. 2) Kaniner. 3) Ren.

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signaîts)	derav		anmeldte (signaîts)	derav		anmeldte (signaîts)	derav	
		døpte (adultus)	døde (morts)		døpte (adultus)	døde (morts)		døpte (adultus)	døde (morts)
Overført (transport)	14066	148	404	47027	1655	1148	897	36	203
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	176	3	2	1816	27	8	49	3	1
Misfostre (Monstra)	-	-	-	75	7	5	3	-	1
Børvrængning (Inversio uteri) .	3	1	1	416	32	13	9	2	-
Bordreining (Torsio uteri) .	1	-	-	440	30	5	2	2	-
Tilbakeholdt efterhyrd (Retention placentaæ)	25	1	-	3764	13	18	5	-	-
Kastning (Abortus)	38	-	-	2220	35	5	8	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	2303	18	25	1	1	-
Borbetændelse (Metritis)	6	-	-	776	35	57	9	1	5
Jurbetændelse (Mastitis)	81	-	-	3267	76	25	49	3	1
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	272	14	-	39	1	-	3	1	1
Klaphingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum) . .	90	-	2	4	-	-	6	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	2883	2	4	185	-	-	646	-	3
Kræft (Carcinoma et Sarcoma) .	24	10	3	18	9	4	-	-	-
Hov- og klovklidels (Vitia ungvis)	2945	13	4	566	10	-	-	-	-
Øielidels (Vitia oculorum) . .	452	5	-	267	3	-	70	2	-
Led- og slimsækklidels (Articulitis et bursitis)	4059	104	3	1012	64	5	3	-	-
Kirurg tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.)	7406	108	11	2828	119	12	48	-	-
Godartet beskeler syke (Exanthema genitalium benignum) .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Alvella	-	-	-	-	-	-	7	-	3
Lungeorm (Pneumonia verminosum)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Cerebro-spinal-meningit (Meninitis cerebro-spinalis)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Vortesygdom (Papillomatosis) .	-	-	-	10	-	-	20	-	-
Føllsyke (Morbus pullorum) . .	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (Casus ceteri)	4147	88	61	4208	456	139	180	5	18
Ialt (total)	36683	498	496	71254	2590	1470	2015	56	236

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	
	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
476	6	15	7467	441	464	1535	70	127	44	18	9	410	138	9	3		
5	1	1	236	38	5	23	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	24	12	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	63	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	-	-	4904	14	2	93	-	-	128	-	-	-	1	-	8	-	-
-	-	-	3	-	-	15	6	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	1	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	121	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	65	8	-	28	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	-	212	18	2	423	15	2	21	3	-	5	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
124	2	-	619	75	41	176	9	8	13	1	-	6	5	8	1	-	-
755	11	27	13780	617	521	2427	104	137	214	24	9	422	141	27	4	-	-

Tabel VI.

De vigtigste husdrysdygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (alvættus)	døde (morts)		dræpte (alvættus)	døde (morts)		dræpte (alvættus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	-	1	2	-	2	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten <i>(Pleuroneumonia contagiosa equi)</i>	369	-	14	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	15	-	-	-	10	10	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	3	3	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Orina</i>)	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskataarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	311	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse <i>(Pneumonia et Pleuritis)</i>	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	144	-	-	73	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	150	-	4	1	-	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	19	-	-	15	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	16	1	1	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1082	3	24	156	13	3	-	-	-

i Kristiania by i 1909.

ville de Kristiania, signalés en 1909).

1) Kaniner.

Tabel VI. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1082	3	24	156	13	3	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicationes</i>)	10	-	-	18	-	3	-	-	-
Indvoldsdorme (<i>Helminthiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	-	9	8	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobinuria. Haemoglobinaemia</i>)	23	1	1	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	123	-	-	9	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scalies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	14	-	-	9	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregularis</i>)	135	-	-	14	1	-	-	-	-
Borvængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	1	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retention placentaæ</i>)	-	-	-	31	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	24	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	16	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	36	2	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kryptorchisis</i>)	20	2	-	-	-	-	-	-	-
Klapthingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	8	-	-	2	-	-	-	-	-
Kraeft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1433	7	25	367	28	11	-	-	-

¹⁾ Kalk, fôr.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	5	-	-	80	7	4	3	-	-	28	-	-	4	-	2
-	-	-	11	-	-	3	4	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	1	-	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	4	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	102	1	3	199	15	5	16	4	1	28	6	4	2	-	-

Tabel VI. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1433	7	25	367	28	11	-	-	-
Hov- og klovklidelser (<i>Vitia unguis</i>)	301	3	-	3	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	22	-	-	7	-	-	-	-	-
Led- og Slimsækklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	388	10	-	33	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	591	4	-	3	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	119	2	-	2	-	-	-	-	-
Ialt (total)	2854	26	25	415	29	11	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)			
anmeldte (<i>signalisés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalisés</i>)	anmeldte og døde (<i>abattus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalisés</i>)	døde (<i>abattus et mortis</i>)												
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et mortis</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et mortis</i>)
-	-	-	-	102	1	3	199	15	5	16	4	1	28	6	4	6	-	2
-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	49	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	102	1	3	276	19	5	16	4	1	28	6	4	6	4	2	

Tabel VII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e <i>(Maladies)</i>	Hest <i>(Espèce chevaline)</i>			Ko <i>(Espèce bovine)</i>			Får <i>(Espèce ovine)</i>		
	anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav		anmeldte <i>(signalés)</i>	derav	
		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>		dræpte <i>(abattus)</i>	døde <i>(morts)</i>
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	18	-	18	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (<i>Rauschbrand</i>) (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	1	-	5	1	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	17	5	7	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	189	1	7	-	-	-	-	-	-
Rodsyke (<i>Rothlauf</i>) (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	101	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	54	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	82	62	1	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	1	-	15	8	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Asco-coccus</i>)	57	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	10	6	2	5	2	2	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	286	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	278	-	1	16	-	-	1	-	-
Overfores	729	9	13	447	78	34	1	-	-

i Akershus amt i 1909.

dans le département d'Akershus en 1909).

Tabel VII. (Forts.) (*Continuation*).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	729	9	13	447	78	34	1	-	-
Lunge- og brysthindegabetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	6	-	2	23	13	2	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhе) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	264	1	-	790	92	13	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruc-</i> <i>tio</i>)	236	-	15	249	8	3	-	-	-
Akut diarrhе og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) .	12	-	1	65	2	15	-	-	-
Trommuesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	75	1	8	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	33	-	-	8	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxications</i>) .	5	-	1	57	1	20	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	2	-	-	6	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinæmia</i>)	34	1	6	21	-	4	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	100	7	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	139	-	-	62	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	2	-	-	164	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	65	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	18	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	56	-	-	1896	-	-	6	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregularis</i>)	3	-	-	221	3	2	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	13	1	2	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	54	4	-	-	-	-
Bordreiming (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	59	3	-	1	1	-
Tilbakeholdt efterhyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	2	-	-	397	2	3	-	-	-
Overføres	1536	13	38	4790	217	108	9	1	-

¹⁾ Kviksolv, bly, kalk, chilisalpeter, arsenik, salt, sildelake, mønje, saltlake, autan, limmel, kjøt, fôr, kraftfôr.

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overfort (transport)	1536	13	38	4790	217	108	9	1	-
Kastning (Abortus)	1	-	-	180	3	1	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	319	2	1	-	-	-
Borbetændelse (Metritis) . . .	-	-	-	63	3	5	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis) . . .	4	-	-	307	5	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- thiasis)	37	1	-	8	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	272	1	-	16	-	-	19	-	-
Kraeft (Carcinoma et Sarcoma) .	3	2	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovliedler (Vitia ungvis)	413	1	-	66	1	-	-	-	-
Oielidelser (Vitia oculorum) . .	49	-	-	29	-	-	-	-	-
Led- og slimsekliedler (Articu- litis et bursitis)	280	8	-	70	3	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, absces etc.) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.) . .	975	10	1	348	40	2	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (Casus ceteri)	226	3	4	244	17	23	21	-	-
Ialt (total)	3802	39	43	6441	292	140	49	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)				
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav			
drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
-	-	-	-	782	44	35	378	9	24	11	8	-	28	7	-	-	-	-	-
-	-	-	-	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	5	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	849	2	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	5	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	26	6	1	78	4	1	2	-	-	-	-	-	1)	1	-	-
-	-	-	-	134	10	14	8	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
-	-	-	-	1812	60	51	506	16	25	13	8	-	28	7	2	1	-	-	-

1) Ren.

Tabel VIII.

De vigtigste husdrysygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Får (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalets)	derav	anmeldte (signalets)	derav	anmeldte (signalets)	derav
	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	28	-	28
Raslesyke, miltbrandsemfysem (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	2	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	6	6
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuroneumonia contagiosa equi</i>)	11	-	1	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	67	-	1	3	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	9	1	1	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	296	3	14	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	55	48	2
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	11	4	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	29	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	1	3	1	1	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	225	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	180	-	-	19	-	-
Overføres	605	5	24	363	61	36

i Smålenenes amt i 1909.

dans le département de Smålenene en 1909).

Smålenene.

Tabel VIII. (Forts.). (Continuation).

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	605	5	24	363	61	36	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	19	3	1	11	3	-	-	-	-
Fordejelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (Gastritis. Diarrhoe) . . .	196	2	1	401	36	11	3	1	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	167	8	11	66	5	2	-	-	-
Akut diarrhē og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria) . . .	5	-	-	76	2	7	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis) . . .	-	-	-	55	1	2	-	-	-
Neldefeber (Urticaria)	4	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications) . . .	1	-	-	25	3	10	-	-	-
Indvoldssorme (Helminthiasis) . . .	15	-	1	2	1	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	2	-	-	4	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	7	3	-	2	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	35	2	4	20	-	2	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	55	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	101	-	-	1009	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	7	-	-	145	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (Pediculine)	34	-	-	4126	-	-	4	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	2	-	-	144	3	1	2	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) . . .	-	-	-	70	6	1	1	-	-
Bordreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	46	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	315	-	2	-	-	-
Kastning (Abortus)	4	-	-	96	3	-	-	-	-
Overføres	1210	23	42	7051	126	74	10	1	-

¹⁾ Arsenik, kviksølv, koksalt, bomuldsfrømel, kulos.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
-	-	-	242	9	42	56	4	13	-	-	-
-	-	-	11	4	4	1	-	-	-	1	1
1	-	-	23	1	-	9	-	-	3	7	7
-	-	-	3	3	-	5	-	-	2	-	1
1	-	-	5	3	1	3	-	-	-	-	-
-	-	-	28	8	5	3	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	6	-	-	-	5	-	-
-	-	-	12	2	3	-	-	-	-	4	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	-	105	13	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	37	1	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	7	3	-	-	-	-
-	-	-	43	-	-	11	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	-	13	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	511	44	55	154	8	16	10	4	148
											106
											4
											3

¹⁾ Kaniner. ²⁾ *Syngamus trachealis*.

Tabel VIII. (Forts.) (*Continuation*).

Smålenene.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1210	23	42	7051	126	74	10	1	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	256	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	39	4	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	237	12	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	22	2	-	2	-	-	1	-	1
Klaphingstoperationer (<i>Operaciones ob Kryptorchismum</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	302	-	-	6	-	-	-	-	-
Kraeft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	3	-	-	3	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	209	3	-	63	2	-	-	-	-
Oielidelser ¹⁾ (<i>Vitia oculorum</i>)	36	-	-	15	-	-	-	-	-
Led- og slimsækli delser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	320	12	-	96	11	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	651	14	1	178	17	2	-	-	-
Føllesyke (<i>Morbus pullorum</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	360	13	9	417	80	11	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3128	68	52	8363	254	91	18	1	1

¹⁾ 1 tilfælde av *Filaria papillosa*.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
2	-	-	511	44	55	154	8	16	10	-	4	148	106	4	3	
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	258	-	-	7	-	-	1	1	-	-	-	1	-	
-	-	-	2	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	5	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	5	1	1	49	5	1	1	1	1	2	-	-	-	
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	35	9	1	24	2	1	3	-	1	-	-	-	-	
3	1	-	824	56	57	245	15	18	16	2	5	150	106	5	3	

Tabel IX.

De vigtigste husdrysdygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)			
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)	
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	-	3	25	-	25	2	-	2
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	1	2	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	45	16	14	4	-	-	1
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	10	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	78	-	-	13	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	85	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	97	45	9	-	-	-	-
Strælospsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	3	-	-	7	2	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	3	2	4	3	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	103	1	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	136	-	1	21	-	-	-	-	-	-
Lunge- og Brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	8	-	1	25	7	2	-	-	-	-
Overføres	381	4	15	343	75	53	6	-	-	3

i Buskeruds amt i 1909.

dans le département de Buskerud en 1909).

Tabel IX. (Forts). (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	381	4	15	343	75	53	6	-	3
Fordøjelsessygdomme (indigestion, nave- og tarmkatarrh, diarrhē) (Gastritis. Diarrhoe)	328	1	4	552	29	19	-	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	110	-	8	89	3	5	3	-	-
Akut diarrhē og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	39	-	2	96	9	6	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	86	3	1	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	4	-	1	27	8	2	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydaticus)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	3	2	1	1	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Fatuitas)	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Haemoglobinæmia)	36	1	1	25	1	3	7	2	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	2	-	-	74	6	-	5	-	-
Sveksot (Rachitis)	2	-	-	7	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	113	-	-	66	-	-	1	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	1	-	-	193	1	-	-	-	-
Skurv (Farvis)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	43	-	-	1883	-	-	18	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	4	-	-	170	5	-	2	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	1	-	36	2	2	-	-	-
Bordreining (Torsio uteri)	-	-	-	33	2	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterhyrd (Retention placentaæ)	4	1	-	370	3	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	3	-	-	216	3	-	-	-	-
Overføres	1107	11	33	4281	160	92	44	2	3

¹⁾ Kviksolv, stryknin, zinkhvitt, salt, garvesyre, alkohol, fôr, mugsop.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
-	-	-	-	198	19	9	45	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	18	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	11	-	5	11	-	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	122	5	4	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
163	-	-	29	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	-	12	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
171	1	3	452	28	14	133	4	18	2	1	-	4	-	-	-	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1107	11	33	4281	150	92	44	2	3
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	272	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	90	5	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	8	-	-	329	7	1	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	27	1	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>) .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	190	1	-	16	-	-	49	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovliedelser (<i>Vitia ungvris</i>)	267	-	-	53	-	-	-	-	-
Oielidelsler (<i>Vitia oculorum</i>) . .	46	-	-	20	-	-	-	-	-
Led- og slimsækliedelser (<i>Artic-u-litis et bursitis</i>)	285	9	1	134	4	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde 'sår, kontusioner, absces etc. (<i>Vulnera, contu-siones, abscessus etc.</i>) . . .	478	6	4	238	10	1	3	-	-
Lungeorm (<i>Pneumonia vermi-nosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-fælde (<i>Casus ceteri</i>)	201	1	2	345	57	24	-	-	-
Ialt (total)	2620	29	40	5783	234	126	97	2	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signals</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
171	1	3	452	28	14	133	4	18	2	1	-	4	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	273	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	3	-	40	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	4	4	10	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
192	1	5	799	36	18	195	7	18	3	1	-	8	-	-	-	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)					
	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	16	-	-	16	-	-	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>).	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	2	8	-	-	-	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	39	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-
Kvrække (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe svulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	89	-	-	-	-	-	-	-	-
Auftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	64	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et pleuritis</i>)	2	-	-	12	2	2	-	-	-	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrh��) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	108	1	1	550	20	9	1	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	95	5	8	43	3	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	370	6	12	748	41	37	1	-	-	-	-	-

i Jarlsberg og Larviks amt i 1909.

dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1909).

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	370	6	12	748	41	37	1	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	3	1	-	54	2	8	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	37	2	6	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>) . . .	10	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . .	-	-	-	22	-	4	1	-	1
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetaendelse (<i>Meningitis acuta</i>) . . .	7	2	-	2	1	1	1	1	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>) . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>) . . .	8	-	1	36	2	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>) . . .	-	-	-	100	2	2	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>) . . .	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>) . . .	104	-	-	53	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>) . . .	-	-	-	102	1	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>) . . .	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) . . .	19	-	-	370	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fodslær (<i>Partus irregulares</i>) . . .	4	-	-	162	6	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>) . . .	-	-	-	4	2	-	-	-	-
Børvraengning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	33	2	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	36	6	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenteæ</i>) . . .	1	-	-	252	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) . . .	1	-	-	171	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Elampisia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	128	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	53	4	5	1	1	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	6	-	-	273	7	4	2	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kritchiasis</i>) . . .	8	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	559	10	18	2649	81	66	7	3	1

¹⁾ Arsenik, fosfor, kalisalt.

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	559	10	13	2649	81	66	7	3	1
Klaphingstoperationer (Operations ob kryptorchismum) . . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrations) . . .	143	-	-	1	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma) . . .	1	-	-	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovklidelsler (Vitiae ungvistar)	132	-	-	32	1	-	-	-	-
Oielidelser (Vitia oculorum) . . .	24	-	-	9	1	-	-	-	-
Led- og slimsækklidelsler (Articulitis et bursitis)	222	4	-	66	4	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sar, kontusioner, absces etc.) (Vulnera contusions, abscessus etc.) . . .	371	6	1	144	6	-	2	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	140	3	3	375	46	12	-	-	-
Ialt (total)	1593	23	17	3278	140	78	9	3	1

Larvik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)	
-	-	-	-	-	-	460	34	12	32	2	1	3	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	209	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	-	19	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	40	-	2	10	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	735	34	14	69	4	2	6	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	1	15	-	15	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ("Rauschbrand") (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malitium</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	87	61	13	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	21	-	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	135	1	-	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica hyperthrophic. bov.</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	65	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	289	231	1	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	58	16	-	1	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	40	3	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	325	-	-	-	-	-
Overføres	270	7	6	782	312	30	1	-	-

i Hedemarkens amt i 1909.

dans le département de Hedemarken en 1909).

Tabel XI. (Forts.) (*Continuation*).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav		anmeldte (<i>signales</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	270	7	6	782	312	30	1	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	232	-	1	22	-	-	1	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	22	1	2	6	2	1	-	-	-
Fordeieselssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	359	-	6	1115	66	4	5	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	255	6	2	122	11	-	2	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . .	18	-	-	77	9	5	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	8	2	-	153	3	11	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . . .	4	-	1	15	3	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	39	-	-	2	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	8	8	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	53	2	1	52	5	6	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	189	8	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	-	-	30	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	177	-	-	121	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>) . . .	17	-	-	530	1	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	20	-	-	67	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	187	-	-	4907	-	-	9	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	12	2	1	253	9	1	8	-	-
Mistostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	14	-	3	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	84	4	1	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	52	3	-	-	-	-
Overføres	1683	20	20	8551	452	66	31	1	-

¹⁾ Arsenik, salt, saltlake, sildelake, fosfor, lut, stryknin, solanin, senepsolje, mugsop, brennesle, urin, slangebid.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)	
-	-	-	598	56	64	21	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	8	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	80	12	2	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	3	6	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	11	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	4	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	488	14	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	308	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	125	-	-	-
1	-	-	36	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1685	113	81	67	2	6	3	-	3	125	-	-	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overfort (transport)	1683	20	20	8551	452	65	31	1	-
Tilbakeholdt efterhyrd (<i>Retention placenta</i>)	1	-	-	702	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	6	-	-	336	12	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	199	3	1	-	-	-
Borbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	159	4	6	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	5	-	-	471	16	-	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kritisiasis</i>)	18	-	-	14	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	336	-	-	58	-	-	120	-	2
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	4	3	1	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	567	-	-	116	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	57	-	-	59	1	-	2	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	585	16	1	181	13	1	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sar, kontusioner, absces etc. (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	1084	13	-	543	11	2	9	1	-
Lungeorm (<i>Pneumonia verminosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Papillomatose (<i>Papillomatosis</i>) .	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- felde (<i>Casus ceteri</i>)	1108	20	13	763	89	21	18	2	-
Ialt (total)	5461	72	29	12164	603	97	176	4	2

annmeldte (signalés)	Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
1	-	-	1685	113	81	67	2	6	3	-	3	125	-
			1 1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			4 11 13	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	39 816 1	-	-	2 3	-	-	2	-	-	-	1) 4
			2	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
			29	6	-	5	-	-	-	-	-	-	-
			47	-	-	23	1	-	1	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	92	11	6	22	-	1	-	-	-	-	1
27	1	-	2741	132	87	127	4	7	6	-	3	127	-
													5

1) Kaniner.

Tabel XII.

De vigtigste husdysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	14	-	14	-	-	-
Raslesyke, milbrandsemfysem «Rauschbrand» (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	7	2	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	62	36	10	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuroneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	72	-	1	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosis chronica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	69	1	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	64	45	7	-	-	-
Stralesopsygdom (<i>Actinomycetes</i>)	-	-	-	20	8	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	118	1	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	167	1	3	14	-	-	-	-	-
Overføres	365	2	13	303	94	35	-	-	-

i Kristians amt i 1909.

dans le département de Kristians en 1909).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	anmeldte (<i>signalés</i>)	
dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	dreæpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
414	-	82	55	19	2	1	-	-	-	1	1
256	151	44	37	51	3	-	-	-	-	-	-
1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	365	2	13	303	94	35	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis) . . .	8	-	1	24	4	2	3	-	-
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (Gastritis. Diarrhoe)	294	1	-	900	52	11	3	-	2
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	305	3	15	219	10	17	1	1	-
Akut diarrhē og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria) . . .	13	1	2	67	17	7	1	-	1
Trommesyke (Tympanitis) . . .	1	-	-	114	-	7	-	-	-
Neldefeber (Urticaria) . . .	9	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications) . . .	-	-	-	14	-	7	-	-	-
Indvoldsdorme (Helminthiasis) . . .	90	-	1	4	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrocephalus) . . .	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta) . . .	4	1	2	1	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kolter) (Fatuitas) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Haemoglobinæmia) . . .	30	1	4	51	5	4	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia) . . .	-	-	-	196	4	2	-	-	-
Sveksot (Rachitis) . . .	7	-	-	18	-	-	4	-	-
Hudutslet (Eczema) . . .	179	-	-	81	-	-	2	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans) . . .	21	-	-	329	-	-	-	-	-
Skurv (Favus) . . .	-	-	-	63	1	-	-	-	-
Lus (Pediculinae) . . .	150	-	-	2174	-	-	15	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares) . . .	8	-	1	185	6	1	3	-	-
Misfostre (Monstra) . . .	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) . . .	-	-	-	55	4	2	1	1	-
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	66	6	-	-	-	1
Overføres	1484	9	39	4872	205	95	34	2	5

¹⁾ Koksalt,stryknin, arsenik, bly, chilisalpeter, kviksølv, aconitin.

²⁾ Ren.

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1484	9	39	4872	205	95	34	2	5
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placenta)	5	-	-	465	3	2	1	-	-
Kastning (Abortus)	5	-	-	283	-	-	4	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	139	1	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	2	-	-	142	6	7	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	12	-	-	405	3	2	6	2	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thasis)	17	1	-	4	-	-	-	-	-
Klapthingstoperationer (Operationes ob kryptorchismum)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes)	500	-	-	22	-	-	66	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ungvris)	454	-	-	97	1	-	-	-	-
Oiehidelser (Vitia oculorum)	72	4	-	32	1	-	5	-	-
Led- og slimsækliedelser (Articulitis et bursitis)	572	5	-	203	15	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.)	965	25	-	325	15	2	3	-	-
Ornstik	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Lungeorm (Pneumonia verminosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	825	20	3	700	62	10	4	-	-
Ialt (totalt)	4923	64	42	7693	313	120	124	4	5

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)		Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte dræpte (<i>abattus</i>)	derav døde (<i>morts</i>)	annmeldte dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte dræpte (<i>abattus</i>)											
160	2	1	1040	108	80	74	2	1	-	-	-	18	5	1
			-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	524	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	6	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	26	5	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	91	17	1	18	-	-	1	-	-	-	-	-
177	2	1	1728	130	83	111	2	1	1	-	-	18	5	1

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)					
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	19	1	-	18	-	-	-	-	-
Raslesyke, Miltbrandsemfysem. ('Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet odem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	7	10	-	-	-	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rodsyke ('Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuteroseos (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	34	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	43	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Svædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	69	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	173	2	6	106	19	30	-	-	-	-	-	-

i Bratsberg amt i 1909.

dans le département de Bratsberg en 1909).

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)					
	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	173	2	6	106	19	30	-	-	-	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	142	-	5	400	14	17	1	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	84	-	10	96	6	6	2	-	-	-	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	1	75	1	13	-	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	8	-	1	49	1	1	-	-	-	-	-	-
Neldentslet (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	2	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>)	18	2	2	21	-	2	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	106	7	-	-	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	68	-	-	46	1	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	18	-	-	289	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	90	5	1	1	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	14	4	1	-	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	18	-	1	-	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	178	-	3	-	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	181	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	537	4	25	1710	60	75	5	-	-	-	-	-

¹⁾ Saltlake, muggent høi, skyller.

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	587	4	25	1710	60	75	5	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	158	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	38	-	5	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	193	2	6	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>)	17	2	-	1	-	-	-	-	-
Klapningstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrations</i>) . . .	118	-	-	-	-	-	15	-	-
Kraft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1 ¹⁾	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovliedelser (<i>Vitiae ungvivis</i>) . . .	73	-	-	17	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	17	-	-	16	-	-	-	-	-
Led- og slimsækliedelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	191	6	-	59	1	3	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abscess etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>) . . .	212	2	1	74	-	-	3	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	63	2	3	158	23	7	-	-	-
Ialt (total)	1232	17	29	2424	86	97	26	-	1

¹⁾ Melano-sarkom.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	derav (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	derav (<i>morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
8	-	3	240	20	26	108	3	9	10	3	1	10	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	67	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	3	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	19	3	-	49	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	20	3	4	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	-	3	353	27	30	180	4	10	17	3	1	10	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdrysdygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	10	-	-	8	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, (`Rauschbrand') (<i>Anthrax em-physematosus</i>)	-	-	-	3	-	-	3	-	-
Ondartet ødem (<i>Ödema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	26	5	12	-	-	-
Rodsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	10	-	-	2	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	32	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Strålesopsgdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	17	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	2	2	-	1	1	-
Fordeielsessygdomme (indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	32	-	-	324	1	12	1	-	-
Overføres	99	1	1	382	9	36	3	1	1

i Nedenes amt i 1909.

dans le département de Nedenes en 1909).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldie (<i>signalés</i>)	
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	44	2	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	44	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-		
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-		
-	-	-	92	3	14	16	2	-	2	1	-	-	-	-	-		

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav		anmeldte (signalets)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	99	1	1	382	9	36	3	1	1
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	80	-	8	32	1	3	1	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	1	-	1	12	1	4	1	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	-	-	-	20	1	3	-	-	-
Neldefeber (Urticaria)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	-	-	-	9	-	4	-	-	-
Indvoldsdørme (Helminthiasis)	5	-	-	-	-	-	4	-	1
Dreiesyke (Hydrocephalus hydaticus)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Akut hjernebetaendelse (Meningitis acuta)	-	-	-	3	2	1	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	6	-	-	77	-	9	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	24	1	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	21	-	-	17	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	5	-	-	246	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	83	1	1	-	-	-
Misfoste (Monstra)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	11	1	1	1	1	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	10	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	1	-	-	154	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	1	-	-	53	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	133	-	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	20	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	118	8	1	2	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kritisiasis)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	228	2	10	1430	27	66	13	2	3

¹⁾ Kviksolv, zinkhvitt, plantegift.

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)
Overført (transport)	228	2	10	1430	27	66	13	2	3
Klaphingstopoperationer (Operationes ob kryptorchismum) . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	45	-	-	1	-	-	5	-	-
Hov- og klovklideler (Vitiae ungvis)	24	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitiae oculorum) . . .	8	-	-	7	-	-	-	-	-
Led- og slimsekklideler (Articulitis et bursitis)	61	-	-	11	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.)	154	1	1	75	1	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	66	-	1	135	2	2	2	-	-
Ialt (total)	588	3	12	1661	30	68	20	2	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)				
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)	
-	-	-	-	178	19	23	23	2	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	87	-	-	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	13	-	1	10	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-
4	-	-	-	284	19	24	47	2	-	6	2	-	2	1	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	3	19	-	18	1	-	1
Raslesyke, miltbrandsesysem ("Rauschbrand") (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	7	-	6	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	14	-	4	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	7	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	28	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	2	2	-	-	-	-
Siedstrenghsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	1) 4	-	-	-	-	-
Auftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	32	1	-	37	6	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebætændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	5	1	1	-	-	-
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhøe) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	21	-	-	124	-	5	3	-	-
Overføres	117	3	8	215	9	34	4	-	1

¹⁾ Desuden i diverse besætninger.

i Lister og Mandals amt i 1909.

dans le Département de Lister et Mandal en 1909).

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	117	3	8	215	9	34	4	-	1
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstruction)	25	-	2	17	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	3	-	2	9	-	-	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	6	-	1	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (Urticaria)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kolller) (Fatuitas)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Haemoglobinuria. Haemoglobinaemia)	2	-	-	75	-	15	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	3	-	-	5	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	1	-	-	35	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	31	-	-	1	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retention placente)	-	-	-	46	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	47	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	79	-	-	1	1	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	16	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	-	-	-	68	-	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrations)	90	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	257	3	13	676	10	52	6	1	1

¹⁾ Hugormbid.

Mandal.

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overfort (<i>transport</i>)	257	3	13	676	10	52	6	1	1
Hov og klovclidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	27	-	-	6	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	18	-	-	8	-	-	-	-	-
Led- og slimsekklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	59	-	-	12	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	101	-	-	65	1	-	1	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	31	-	1	51	5	1	7	-	5
Ialt (<i>total</i>)	493	3	14	818	16	53	14	1	6

Mandal.

Tabel XVI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)
	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)	døde (morts)	drepte (abattus)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	10	-	10	34	1	33	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (`Rauschbrand') (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Brásot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	51	6	45
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	60	3	46	4	-	2
Rodsyke (`Rothlauf') (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	102	-	3	-	15	15	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	8	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke <i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	38	-	1	21	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	4	-	-	1	-	1
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	134	-	5	276	15	7	9	-	-
Overføres	305	1	20	421	34	88	65	6	48

i Stavanger amt i 1909.

dans le département de Stavanger en 1909).

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	305	1	20	421	34	88	65	6	48
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	162	2	7	42	1	3	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	4	-	-	26	-	-	-	-	-
Trommesyke (Tympanitis)	10	-	-	27	-	-	-	-	-
Neldefeber (Urticaria)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹ (Intoxications)	-	-	-	13	-	8	23	-	13
Indvoldsorme (Helminthiasis)	46	-	-	1	1	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse Menigitis acuta)	2	-	1	5	-	1	1	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Fatuitas)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hemoglobinuria. Haemoglobinaemia)	8	-	2	32	-	1	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	20	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	51	-	-	912	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	1	-	-	60	2	3	4	3	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	1	-	1	23	1	-	2	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	21	3	2	1	1	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retention placenta)	1	-	-	91	-	2	1	-	-
Kastning (Abortus)	3	-	-	45	-	-	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	179	6	5	-	-	-
Borbetændelse (Metritis)	1	-	-	15	1	-	1	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	5	-	-	53	-	3	3	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	7	1	-	1	-	-	2	1	-
Overføres	631	4	31	2008	49	116	104	11	61

¹⁾ Petroleum, bedærvet fiskeavfald.

Tabel XVI. (Forts.) (*Continuation*).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espece chevaline</i>)			Ko (<i>Espece bovine</i>)			Får (<i>Espece ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)		døpte (abatis)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	631	4	31	2008	49	116	104	11	61
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	219	-	2	45	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov og klovligelser (<i>Vitia unguis</i>)	105	-	-	6	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	11	-	-	7	-	-	8	-	-
Led- og slimsækligelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	155	6	-	15	1	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	281	3	-	170	-	1	8	-	-
Beskeltersyke, godartet (<i>Exanthema genitalium benignum</i>) . . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Alvela	-	-	-	-	-	-	7	-	3
Lungeorm (<i>Bronchitis verminosa</i>) . . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Cerebro-spinal - meningitis (<i>Meningitis cerebro-spinalis</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Vortesygdom (<i>Papillomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	20	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	116	6	18	203	25	15	21	-	10
Ialt (<i>total</i>)	1526	20	46	2465	75	133	169	11	74

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte og døde (<i>abattus et morts</i>)	døde (<i>morts</i>)
1	-	1	78	4	11	30	-	5	1	3	-	-	-	-	17	17	-
-	-	-	92	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	36	4	8	14	-	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	212	9	19	58	-	7	11	2	-	17	17	-	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sy g d o m m e (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	9	-	7	50	-	34	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	1	-	1	32	4	16	-	73	38
Bråsot (<i>Gastromycosis oris</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	46	1	17	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuroneumonia contagiosa equi</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysip- elas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	22	18	4	-	-	-
Strålesopsgdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	-	7	3	1	2	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	116	4	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	72	1	-	8	1	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	6	-	-	13	2	1	1	-	-
Fordøjelsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhø) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	101	1	4	383	23	17	3	-	-
Overfores	225	2	19	676	55	91	78	-	38

i Søndre Bergenshus amt i 1909.

dans le département de Søndre Bergenhus en 1909).

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation)

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	225	2	19	676	55	91	78	-	38
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	44	1	3	47	4	1	-	-	-
Akut diarré og blodgang (Diarrhoea acuta et dysenteria)	-	1	1	143	4	9	-	-	-
Trommesyge (Tympanitis)	-	-	-	63	2	7	-	-	-
Neldefeber (Urticaria)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgitninger ¹⁾ (Intoxications)	6	1	1	1	-	-	-	-	-
Indvoldssorme (Helminthiasis)	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (Hydrocephalus hydrocephalus)	-	-	-	-	-	-	11	10	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller. Fatuitas)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Harmoglobinuria. Haemoglobinæmia)	4	-	-	137	8	16	45	6	15
Benskjørhet (slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	63	6	2	12	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	10	-	-	15	-	-	-	-	-
Ringorm (Trichophyton tonsurans)	13	-	-	335	1	-	-	-	-
Skurv (Farvis)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Lus (Pediculæ)	90	-	-	2076	-	-	285	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	1	-	-	45	1	-	7	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Borrvængning (Inversio uteri)	-	-	-	17	2	2	-	-	-
Bordreining (Torsio uteri)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placenta)	2	-	-	116	2	3	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	320	9	4	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	91	-	3	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	26	3	2	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	1	-	-	145	6	4	4	-	1
Overføres	457	6	24	4339	105	144	443	16	54

¹⁾ Pølseavfald.

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (mortis)		dræpte (abattus)	døde (mortis)		dræpte (abattus)	døde (mortis)
Overført (transport)	457	6	24	4339	105	144	443	16	54
Forfangenhet (Hordeatio. Kri-thiasis)	12	2	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operatiōes ob kryptorchismum . .	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	200	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Hov- og klovklidser (Vitia ungvis)	107	2	2	12	1	-	-	-	-
Øielidser (Vitia oculorum) . .	4	-	-	5	-	-	34	2	-
Led- og slimsekklidser (Articulitis et bursitis)	85	9	-	18	2	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusiones, abscessus etc)	135	5	-	41	2	1	5	1	1
Andre behandlede sygdomstil-fælde (Casus ceteri)	93	6	1	195	8	6	12	-	-
Ialt (total)	1097	30	27	4614	118	155	495	19	55

Tabel XVIII.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Får (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav
	dræpte (abattus)	døde (morts)	dræpte (abattus)	døde (morts)	dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	9	-	9	1	-	1
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	8	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærde se og bringesvulster. (<i>Fibromycoma. As-cococcus</i>)	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	24	-	-	-	-	-
Fordøielessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	39	-	1	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstrutio</i>)	40	-	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Ha-moglobinaemia</i>)	3	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	20	-	-	-	-	1
Lus (<i>Pediculinae</i>)	11	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	2	-	-
Børviængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retention placenta</i>)	-	-	-	11	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	4	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	6	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	9	-	-	-	-	-
Hov og klovligelser (<i>Vitia ungvis</i>)	65	2	-	-	-	-
Overføres	241	2	14	30	-	1
					1	-

i Bergens by i 1909.

ville de Bergen, signalés en 1909).

Tabel XVIII. (Forts.) (*Continuation*).

Bergen.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	241	2	14	30	-	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsekidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	83	4	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>)	116	2	-	3	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	27	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	470	9	14	38	-	-	1	-	-

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	12	-	12	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, ("Rauschbrand") (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	1	-	1	11	-	11	9	-	9
Brasot (<i>Gastromyosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	47	1	33	-	-	-
Rodsyke ("Rothlauf") (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosenen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica pseudotuberculosis bovis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	40	40	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	9	1	-	-	-	-	-	1	1
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	23	-	1	7	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	-	2	5	-	1	3	-	3
Fordzielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	176	2	5	176	-	2	14	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstruction</i>)	49	2	1	18	-	1	2	-	-
Overføres	275	5	15	328	43	60	29	1	12

i Nordre Bergenshus amt i 1909.

dans le département de Nordre Bergenhus en 1909).

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døpte (abattus)	anmeldte (signalés)	derav	døpte (abattus)	anmeldte (signalés)	derav	døpte (abattus)
Overført (transport)	275	5	15	328	43	60	29	1	12
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	25	-	-	12	-	2	4	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . . .	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	99	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>) . . .	1	-	1	6	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse Koller (<i>Fatuitas</i>) . . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia</i>) . . .	4	-	1	75	2	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>) . . .	-	-	-	32	-	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>) . . .	5	-	-	6	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>) . . .	1	-	-	224	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) . . .	142	-	-	1979	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>) . . .	-	-	-	21	2	-	4	-	1
Misfostre (<i>Monstra</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placente</i>) . . .	-	-	-	44	-	-	3	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) . . .	3	-	-	89	-	-	2	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	21	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Métritis</i>) . . .	1	-	-	7	1	1	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	14	-	-	49	-	-	12	-	-
Forlængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>) . . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	577	6	18	2915	48	70	58	1	14

¹⁾ Eddik.

Bergenhus.

Tabel XIX. (Forts.) (*Continuation*).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	577	6	18	2915	48	70	58	1	14
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	91	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovklidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	39	-	-	3	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	11	-	-	7	-	-	7	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	102	1	-	23	-	1	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) <i>Vulnera, contusions, abscessus etc.</i>	142	5	-	41	-	-	3	-	-
Lungeorm (<i>Pneumonia verminosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	249	7	4	234	9	2	18	-	1
Ialt (<i>total</i>)	1211	19	22	3225	57	73	86	1	15

Bergenhus.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)		Svin (<i>Espèce porcine</i>)		Hund (<i>Chiens</i>)		Kat (<i>Chats</i>)		Fjærſæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav (<i>abattus et morts</i>)
34	-	6	119	3	11	8	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
60	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	1	3	2	1	-	-	-	-
95	-	14	165	4	14	11	1	-	-	-	-

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Tabel XX.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)	anmeldte (signalés)	derav	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Brasot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	4	3	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	7	-	-	3	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	2	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	53	1	-	10	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthinddebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	11	-	-	4	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhæ) (<i>Gastritis. Diarrhoea</i>)	58	-	-	168	4	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	50	-	4	8	-	-	1	-	-
Akut diarré og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	18	-	-	28	1	2	-	-	-
Overføres	236	3	7	283	21	6	3	-	1

i Romsdals amt i 1909.

dans le département de Romsdal en 1909).

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	236	3	7	283	21	6	3	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	1	1	-	4	1	1	2	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	171	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (<i>Koller</i>) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinæmia</i>)	-	-	-	77	12	4	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	31	-	-	4	1	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	11	-	-	307	1	-	7	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	59	-	-	305	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	42	3	-	-	-	-
Borvængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	57	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	58	4	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	43	1	1	-	-	-
Børbettændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	7	-	-	3	-	3
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	81	2	-	1	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	324	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) . . .	3	2	1	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitium ungvis</i>)	77	-	-	3	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	14	1	-	21	-	-	2	-	-
Overfores	941	8	8	1345	50	12	18	-	5

¹⁾ Arsenik, kviksolv, leveravfald.

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Får (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav
	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	941	8	8	1345	50	12
Led- og slimsækliedser (Articulitis et bursitis)	106	-	-	21	3	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.)	164	1	-	61	1	-
Andre behandlede sygdomstilfelde (Casus ceteri)	112	3	3	98	10	-
Ialt (total)	1323	12	11	1526	64	12
					74	-
						5

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav		annmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
	drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drapte og døde (<i>abattus et morts</i>)		drapte og døde (<i>abattus et morts</i>)
23	-	-	-	194	4	4	31	4	-	14	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	20	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	6	1	-	11	-	1	10	-	-	-	-	-	-	-
23	-	-	-	202	5	4	63	4	1	28	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	-	1	11	-	11	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	3	-	2	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	23	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	-	65	23	24	-	20
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	70	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	14	-	-	3	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	58	1	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	19	17	2	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	14	8	-	-	-	-
Sædstrenge-sforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	1	1	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	171	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	139	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	25	-	2	16	2	-	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	188	1	4	752	26	9	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	195	4	9	60	1	2	5	-	-
Overføres	718	7	19	1123	78	50	33	1	20

i Søndre Trondhjems amt i 1909.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1909).

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	718	7	19	1123	78	50	33	1	20
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	8	-	1	59	2	7	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	10	-	2	76	-	3	6	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . . .	3	-	-	22	4	3	-	-	-
Indvoldssorme (<i>Helminthiasis</i>) . . .	84	-	1	3	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	1	-	3	2	-	1	-	1
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Fatuitas</i>)	8	5	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	15	1	2	73	1	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	178	22	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	6	-	-	30	2	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	57	-	-	32	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	13	-	-	162	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	122	-	-	1852	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	140	7	-	8	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	11	-	-	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	1	-	-	33	1	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	1	-	-	36	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	238	-	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	5	-	-	100	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	157	-	3	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	33	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	4	-	-	253	3	2	5	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	42	-	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operations ob kryptorchismum</i>) . .	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	344	-	1	8	-	-	153	-	-
Oversøres	1456	14	27	4624	123	75	214	1	21

¹⁾ Bly, kviksølv, padderoek.

Trondhjem.

1) Ren.

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1456	14	27	4624	123	75	214	1	21
Kraeft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovklidels er (<i>Vitia ungvis</i>)	298	2	-	60	3	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	34	-	-	13	-	-	11	-	-
Led- og slimsækklidels er (<i>Articularis et bursitis</i>)	228	9	-	28	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	394	2	-	118	4	-	2	1	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	280	1	-	223	13	-	9	-	-
Ialt (total)	2690	28	27	5068	146	75	236	2	21

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjæræ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
64	2	1	1130	34	46	162	14	20	80	1	2	-	-	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	30	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	12	-	-	35	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	31	8	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67	2	1	1175	42	48	232	15	20	81	1	2	-	-	4	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdrysdygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand <i>Anthrax</i>	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Ondartet Ødem (<i>Oedema malum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråsot <i>Gastritis ovis</i>	-	-	-	-	-	-	20	-	20
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	65	30	14	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rodsyke («Rothlaut») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	31	1	1	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis chronica hyperthrofie. bor.</i>)	-	-	-	2	-	-	2	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Kvarke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	18	17	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	4	-	-	17	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster) (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	3	2	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	96	-	-	-	-	-
Auftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	49	-	-	10	1	-	4	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	2	3	12	3	1	-	-	-
Overføres	116	8	6	230	57	24	24	-	20

1) 1 besætning.

i N o r d r e T r o n d h j e m s a m t i 1909.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1909).

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)		døpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	116	8	6	230	57	24	24	-	20
Fordøelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis Diarrhoea</i>)	236	1	4	465	16	9	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	113	2	14	69	2	3	1	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	24	1	1	29	3	7	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	2	-	-	35	-	1	2	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	5	-	-	-	-	-
Giftningerne ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	2	-	-	20	-	5	6	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	41	-	-	-	-	-	-	-	-
Drejesyke (<i>Hydrocephalus hydatidus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	1	1	8	2	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobinuria. Haemoglobinæmia</i>)	17	3	-	18	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	145	2	4	24	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	79	-	-	172	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	52	-	1	1779	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	1	-	100	3	2	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	-	1	-	1
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	20	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	19	3	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	3	-	-	200	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	35	-	-	-	-	-
Overføres	701	18	27	3359	89	58	73	3	22

¹⁾ Kviksolv, bly, koksalt, stryknin, solanin, raatten tang, salt sild, sildelake.

Trondhjem.

Gjet (Espèce caprine)		Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)		Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)		
annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	annmeldte (signalés)	derav	
døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	
1	-	1	439	14	43	27	3	4	-	-	-	20	4	-
1	-	-	62	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	11	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	9	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	7	-	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	17	5	3	14	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	395	2	1	1	14	-	-	-	-	11	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	-	5	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	20	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	-	1	976	28	56	70	3	10	1	-	-	31	4	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav		anmeldte (signales)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (mortis)		dræpte (abattus)	døde (mortis)		dræpte (abattus)	døde (mortis)
Overført (transport)	701	18	27	3359	89	58	73	3	22
Kalvningsfeber (Mælkehæfeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	67	1	2	-	-	-
Børbetændelse (Metritis) . . .	-	-	-	33	2	8	2	-	1
Jurbetændelse (Mastitis) . . .	9	-	-	139	2	2	2	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kribthiasis) . . .	17	1	-	3	1	-	-	-	-
Klapningstoperationer (Operationes ob kryptorchismum) . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	264	-	1	2	-	-	186	-	1
Kraft (Carcinoma et Sarcoma) .	6	1	1	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovldelser (Vitia ungvis)	125	-	2	11	-	-	-	-	-
Oielidelser (Vitia oculorum) .	14	-	-	8	-	-	1	-	-
Led- og slimsækldelser (Articulitis et bursitis) . . .	263	4	1	61	5	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abcæses etc.) (Vulnera, contusions, abscessus etc.) . . .	449	5	1	301	9	1	1	-	-
Følsyke (Morbus pullorum) . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Lungeorm (Bronchitis verminosa)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- felde (Casus ceteri) . . .	235	11	1	243	39	2	6	1	-
Ialt (total)	2097	40	35	4230	149	73	271	4	24

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	annmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	
27	-	1	976	28	56	70	3	10	1	-	-	31	4	-	-	-
-	-	-	2 5 1	1 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	17 887	-	-	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	6	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
2	1	-	53	5	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	1	1	1954	37	59	94	3	10	10	1	-	32	4	-	-	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (alivattus)	døde (mortis)		dræpte (alivattus)	døde (mortis)		dræpte (alivattus)	døde (mortis)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Bråsot (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	16	2	14
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	34	2	9	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	53	45	6	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	53	1	-	24	-	-	4	-	-
Lunge- og brysthindbetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	9	-	-	8	-	-	3	-	2
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhē) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	100	-	-	206	1	4	12	-	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	33	-	1	11	-	-	-	-	-
Akut diarrhē og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	2	-	-	21	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	20	-	-	1	-	-
Overføres	219	1	1	389	48	22	36	2	18

i Nordlands amt i 1909.

dans le département de Nordland en 1909).

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)		drapte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	219	1	1	389	48	22	36	2	18
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxications)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Indvoldssorme (Helminthiasis)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Menigitis acuta)	1	-	1	-	-	-	1	1	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (Fatuitas)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria, Hæmoglobinaemia)	2	-	-	-	-	-	2	-	2
Benskjørhet (Slikkesyke) (Ostomalacia)	-	-	-	27	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	17	-	-	40	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinaæ)	12	-	-	405	-	-	44	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Misfoste (Monstra)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (Inversio uteri)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (Retentio placentaæ)	1	-	-	71	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	42	2	2	-	-	-
Borbetændelse (Metritis)	-	-	-	8	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	1	-	-	67	1	-	6	-	-
Forfangenhet (Hordeatio, Kri-thiasis)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Operations ob kryptorchismum)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrations)	119	-	-	8	-	-	43	-	-
Kraft (Carcinoma et sicc-coma)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitium ungvis)	32	-	-	7	-	-	-	-	-
Oielidelser (Vitia oculorum)	7	-	-	4	-	-	-	-	-
Overføres	482	2	1	1108	52	26	132	3	20

¹⁾ Eqvisetum.

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (avattus)	døde (mort)		drepte (avattus)	døde (mort)		drepte (avattus)	døde (mort)
Overført (transport)	482	2	2	1108	52	26	132	3	20
Led- og slimsæklidelser (Articulitis et bursitis)	51	-	-	7	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	137	-	1	100	2	-	8	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (Casus ceteri)	127	-	1	173	8	6	10	2	2
Ialt (total)	797	2	4	1388	62	32	150	5	22

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et mortis</i>)		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav og døde (<i>abattus et mortis</i>)	
11	2	-	261	9	5	14	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	12	2	-	4	2	-	1	-	-	-	4	-	1) 6	-	-
13	3	-	280	11	5	32	2	2	2	-	-	-	4	-	6	-	-

1) Rensdyr.

Tabel XXIV.

De vigtigste husdrysygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Får (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav
	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)	døpte (abattus)	døde (morts)
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	3	-	3	-
Sædstrengstorhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	5	-	-	3	-	-
Lunge- og brysthusindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	2	-	-
Fordøjelsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarhee) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	17	-	-	30	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	15	-	2	11	-	-
Akut diarræ og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	8	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	3	-	-
Indvoldsdorme (<i>Helminthiasis</i>)	6	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	-	-	-	-	-	6
Blodurin (<i>Haemoglobinuria. Haemoglo- binæmia</i>)	7	-	2	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	5	-	-
Hudutstet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	7	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	14	-	-	32	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregularis</i>)	-	-	-	21	-	4
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-
Overføres	70	-	4	127	-	3
					10	-

¹⁾ Indberetning fra statsdyrlæge Hall, Målsnes, mangler da statsdyrlægen på grund af

i Tromsø amt i 1909.¹⁾

dans le département de Tromsø en 1909).

sygdom har været forhindret fra at avgå sådan.

Tabel XXIV. (Forts.). (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (Transport)	70	-	4	127	-	3	10	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) .	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retention placenta</i>) .	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>) .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsteber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) .	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) .	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) .	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Fo:fangenhet (<i>Hordeatio. Kribthiasis</i>) .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) .	8	-	-	4	-	-	6	-	-
Hov- og klovligelser (<i>Vitia ungris</i>) .	21	-	-	6	-	-	-	-	-
Oieligelser (<i>Vitia oculorum</i>) .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsækligelser (<i>Articulitis et bursitis</i>) .	9	-	-	5	-	-	-	-	-
Ialt (Total)	117	-	4	243	-	3	16	-	-

Tabel XXV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)		Ko (Espèce bovine)		Sau (Espèce ovine)	
	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav	anmeldte (signalés)	derav
Rødsyke «Rothlauf» <i>Morbus ruber</i>	-	-	-	-	-	-
Rosen <i>Lymphangitis. Erysipelas</i>	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster <i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke <i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel <i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>	11	-	-	-	-	-
Fordøielessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarré) <i>Gastritis. Diarrhoe</i>	3	-	17	-	-	-
Kolik, forstoppelse <i>Colica. Obstructio</i>	3	-	-	-	-	-
Trommesyke <i>Tympanitis</i>	-	-	3	-	-	-
Forgiftninger ¹ <i>Inforicationes</i>	1	-	4	-	2	-
Indvoldssorme <i>Helminthiasis</i>	3	-	-	-	-	-
Hudutslet <i>Eczema</i>	1	-	-	-	-	-
Lus <i>Pediculinæ</i>	3	-	16	-	-	-
Uregelmæssige fødsler <i>Partus irregulares</i>	-	-	4	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd <i>Retentio placentaæ</i>	-	-	7	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) <i>Ecclampsia puerperalis</i>	-	-	10	-	-	-
Børbetændelse <i>Metritis</i>	-	-	1	-	-	-
Forfangenhed <i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>	3	-	-	-	-	-
Kastrationer <i>Castrationes</i>	9	-	-	-	-	-
Kraeft <i>Carcinoma et sarcoma</i>	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlideleser <i>Vitium unguis</i>	5	-	3	1	-	-
Overføres	44	-	65	1	2	-

¹⁾ Foderforgiftning.

i Finmarkens amt i 1909.

dans le département de Finmarken en 1909).

Tabel XXV. (Forts.) (Continuation).

Finmarken.

Sygdomme (Maladies)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (<i>transport</i>)	44	-	-	65	1	2	-	-	-
Led- og slimsækridelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	14	1	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces, etc.) (<i>Vulnera contusions, abscessus, etc.</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	4	-	-	2	2	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	68	1	-	69	3	2	-	-	-

Tabel XXVI.

Antal autoriserte dyrlæger i Norge 1910.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1910).

Amt (Départements).	Autorserte dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Derav (dont)		
		amtsdyrlæger (Vétérinaires délégués).	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants).	ikke praktiserende (non exerçants).
Kristiania	20	1	16	3
Akershus	17	10	7	-
Smålenene	15	7	7	1
Buskerud	14	9	5	-
Jarlsberg og Larvik	8	4	4	-
Hedemarken	30	17	12	1
Kristians	22	15	6	1
Bratsberg	14	7	7	-
Nedenes	7	6	1	-
Lister og Mandal	4	3	1	-
Stavanger	7	4	3	-
Sondre Bergenhus	4	4	-	-
Bergen	6	2	4	-
Nordre Bergenhus	4	4	-	-
Romsdal	7	5	2	-
Søndre Trondhjem	18	14	4	-
Nordre Trondhjem	14	10	3	1
Nordland	7	6	1	-
Tromsø	3	1	2	-
Finmarken	1	1	-	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommée)	2	-	-	-
Utenlands	10	-	-	-
Riget (le royaume)	234	130	85	7

E. Utførsel og indførsel av husdyr.

A. Utførsel.

Ifølge Norges offisielle statistik (Norges handel 1909) er der i årets løp utført:

Hester	202	stkr.
Hornkvæg	16	"
Sauer	44	"
Svin	217	"
Rensdyr	11	"
Fjærfæ	343	"

Herav utførtes til Sverige 170 hester, Danmark 31 og til Tyskland 1 hest. Hestene exportertes over følgende toldsteder:

Fredrikshald	1	stkr.
Ørje	17	"
Kongsvinger	126	"
Kristiansand	30	"
Bergen	1	"
Aalesund	1	"
Røros	18	"
Levanger	2	"
Namsos	6	"

Ialt 202 stkr.

B. Indførsel.

De for indførsel av husdyr fastsatte regler (plakat av 16de juli 1907 og av 27de november 1908) har i årets løp ikke undergåt nogen ændringer.

I årets løp er indført:

Hester	292	stkr.
Hornkvæg	13 506	"
Sauer	1 395	"
Svin	1	"
Fjærfæ	628	"

Indførslen fordeler sig således:

Hester fra Sverige	50	stkr.
» Danmark	172	"
» Island	20	"
» Storbritannien	44	"
» Andre lande	6	"

Ialt 292 stkr.

Hornkvæg fra Sverige pr. jernbane . . .	5 345 stkr.
» — landværts . . .	4 304 »
» — sjøværts . . .	1 475 »
» Danmark	2 354 »
» Andre lande	28 »
	Ialt 13 506 stkr.

Sauer fra Sverige	1 385 stkr.
» Island	7 »
» Rusland (havner ved Nordishavet)	2 »
» Storbritannien	1 »
	Ialt 1 395 stkr.

Indførslen fandt sted over følgende toldsteder:

	Hester.	Storfæ.	Sauer.
Fredrikshald	27	8 431	1 380
Moss	1	—	—
Kristiania	191	3 760	—
Ørje	2	1 264	5
Kongsvinger	4	7	—
Horten	10	—	—
Kristiansand	28	—	—
Stavanger	6	7	8
Haugesund	3	—	—
Bergen	6	—	—
Aalesund	2	2	—
Kristiansund	4	—	—
Trondhjem	7	—	—
Røros	1	15	—
Levanger	—	2	—
Vadsø	—	9	—
Vardø	—	9	2
	Ialt 292	13 506	1 395

Ifølge indførselsbestemmelserne er det tilladt at indføre drøvtyggere (>: storfæ, får og gjeter og andre drøvtyggende dyr) fra de russiske havne ved Nordishavet og Det hvite hav, til Finmarken; hvorhos storfæ, sauer og gjeter er forbudt indført fra Finmarken til den øvrige del av riket (rensdyrtrafikken rammes ikke av disse bestemmelser). Amtsdyrlæge *Seglem*, Vadsø, meddeler i sin årsberetning, at husdyrindførslen til Finmarken nu er sterkt begrænset og indskräcker sig til nogle få hester og kreaturer som fra Finland indføres til grænsedistrikterne og til Karasjok.

Kvægindførslen fra Sverige og Danmark.

Reglerne for indførsel av levende kvæg fra Sverige og Danmark er fastsatte i plakaterne av 16de juli 1907 og 27de november 1908 (indtatt som bilag).

1) **Livdyr.** I året 1909 er der tuberkulinprøvet ved karantænefjøset i:

Kristiania	svensk	795	storfæ,	2	sauer og kalv.
Fredrikshald	—	3 349	—»—	198	—»—
				ø:	7,42 %
				ø:	5,9 %

2) **Slagtedyr.**

Kristiania	{	svensk	1 307	storfæ,	2	sauer og kalv.
		dansk	2 356	—	2	—»—
Fredrikshald	{	svensk	5 522	—	1 478	—»—
		dansk	0	—	0	—»—

Om indførslen over Fredrikshald skriver stadsdyrlæge *Anton Jacobsen* følgende:

«Den samlede indførsel i årets løp er omtrent som det foregående år, dog med en smule forskelse, idet der er en stigning af 113 livdyr og 714 slagtedyr, medens der er en nedgang i tilførslen af smådyr med 238.

Tuberkuloseprocenten er ogsaa omtrent som fjorårets, nemlig 5,89 pct. mod 5,96 i fjoråret.

Prisen på livdyr har holdt sig ganske jevnt; den har drejet sig omkring to til tre hundrede kroner.

Den største tilførsel av livdyr har vi havt i mars og august, hver måned med noget over fire hundrede. Den høieste prisnotering paa livdyr falder i august maaned; dette er noget som falder ind hvert år.

Størst tilførsel av slagtedyr var i november, 990 stkr. Prisen paa disse har i de sidste måneder av året været så lav, som ikke på mange år, nemlig fra 60—90 øre pr. kg. i hud og hår.

Personalet, lønninger og lokaler ved kvægimportfjøset er som de foregående år.»

Stadsdyrlægen meddeler videre, at han den 2den februar 1909 tuberkulinprøvet 4 hollandske stkr. storfæ som skulle indføres til Norge (dyrene undersøktes i Malmö); av dyrene faldt de 3 for prøven. De hollandske dyr anføres at være «sprøitet» to gange i forveien.

Dyrlæge A. Lo meddeler om kvægimporten til Kristiania:

«Importen av levende kvæg er stadig liden. Grunden hertil er væsentlig at søke i at dyr som kommer over Fredrikshald bliver taget av toget og karantænert der.

Det påståes, at dyrene vanskelig tåler at stå så lang tid i jernbanevognen, og at det er vanskeligt at fodre og vande i vognen.

Denne påstand kan naturligvis ha nogen ret for sig under de forhold, som transporten nu foregår fra enkelte egne i Sverige.

Dyrene sendes vistnok med de mest sagtegående tog, der står længe på hver station og ofte må vente længe på tilsluttende tog fra andre kanter.

Når så dertil kommer, at de kreaturførende tog på den norske side heller ikke er meget raske av sig og tillike har lange ventetider på hver station, så vil det jo for kreaturtransporten ta usforholdsmaessig og vel også unødig lang tid. Det er dog ikke

den lange tid som er mest generende for dyrene. Vel så ubehageligt, ja ofte rent pinlig er den stadige rangering på mange stoppesteder.

Det er gjentagende meddelt mig, at såvel på norsk som svensk side de med kreaturer fyldte vogne under ind- og utskifting stadig følger med det rangerende lokomotiv frem og tilbake på skinnerne — ofte flere gange på hver station.¹⁾.

Den største del av kalvekjørene, livdyrene, indførtes med dampskib fra Bohuslän. Det er små kjør av ofte primitive racer, dog er der også begyndt at komme mere airshireblanding derfra. Resten kommer mest fra Värmland over Charlottenberg. Dette er større dyr som i almindelighed har østere tuberkulose end Bohuslänsdyrene.

Det svenske slagtekvæg hører til de forskjelligste racer og kvalitet. Der er i det sidste halvår kommet her en hel del store okser på indtil 500 kg. slagtevegt og tillike nogle gode ældre gjællinger.

Disse store dyr vil tiltrods for det ringe antal spille en vis rolle på kjøtmarkedet her.

Det danske slagtekvæg har mest været kjør av omrent samme kvalitet som det tilhørte kjøt samt ikke få unge okser.»

Opgave over tilførslen av dyr til Kristiania kvægkarantænefjøs
i 10-årsperioden 1900 til og med 1909²⁾.

Å r.	Liv d y r.		Slag t e d y r.		
	Svensk storfæ.	Dansk storfæ.	Svensk		Dansk storfæ.
			storfæ.	sau.	
1900	1 652		3 430	364	12
1901	1 914		3 392	366	60
1902	1 267		1 760	187	10
1903	1 482		1 841	293	13
1904	1 572		2 223	440	8
1905	1 493		3 034	98	2
1906	1 427		1 258	86	1
1907	1 063	39	536	18	2
1908	897	10	657	13	2
1909	795		1 307	0	2
					2 356

¹⁾ I anledning av disse bemerkninger av bestyreren lot veterinærdirektøren styrelsen for Norges statsbaners opmerksomhet henlede på saken. Av de av styrelsen i sakens anledning indhentede erklaeringer fremgaar, at dyreforsendelserne fra Sverige til Kristiania hovedsagelig ekspederes med et hurtiggående persontog (tog nr. 36), som ikke utfører skiftning på stationerne mellem Fredrikshald og Kristiania. Der er altså på norsk side, anføres der, anledning til hensigtsmæssig befording av dyrene og hvis ikke denne anledning benyttes af trafikanterne, er dette forhold, som jernbanen ikke er herre over.

²⁾ Den danske import blev åpnet for slagtekvæg i juli 1907.

Om husdyrindførslen over statens karantænestation «Ytre Voulen» meddeler stationens bestyrer, amtsdyrlæge Jessen Stavanger, følgende:

«På karantænestationen har der i årets løp kun været karantænert 7 hollandske kjør indført ved hr. Frithjof Ellefsen, Stokke pr. Tønsberg. Dyrene ankom hertil den 31te oktober. Ved ankomsten vidste 1 ko sig angrepen af ringorm. Ved tuberkulinundersøkelsen, hvorved der blev brugt 1 gram tuberkulin til hvert dyr, reageirt 1 ko, der blev nedslagtet, og viste sig tuberkuløs. Dyrene var tuberkulinundersøkte i Holland før avsendelsen og var erklært tuberkulosefri derfra.

De øvrige dyr blev frigit efter 10 dages karantæne. Til desinfection i lokalerne anvendtes 4 pct.-holdig saltsyreopløsning.

II.

Kjødkontrollen 1909.

Almindelig oversigt.

I henhold til lov om kommunale slagtehuse, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892 har kommunal kjødkontrol i årets løp virket i 30 norske byer : i én by mere end i året 1908, idet Hønefoss er kommen til. De 30 byer var: Ålesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Moss, Narvik, Porsgrunn, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg.

Kommunale slagteanlæg findes i Kristiansund, Lillehammer og Stavanger (dette sidste dog uten offentlig approbation).

De i de sidste år kontrollerte kjødmængder stiller sig (i hele tal) således:

	Oksser	Hester	Kalver	Svin	Sau og gjet
1900 . . .	137 145	4 554	129 031	49 710	135 619
1901 . . .	113 716	5 421	130 510	41 354	182 310
1902 . . .	119 525	5 957	131 428	52 680	201 483
1903 ¹⁾ . . .	111 245	5 340	122 447	63 303	183 124
1904 ²⁾ . . .	120 928	5 994	128 697	62 246	196 196
1905 . . .	116 564	4 909	119 749	58 241	198 846
1906 . . .	124 111	4 836	122 184	59 734	211 781
1907 . . .	119 391	4 321	122 887	76 324	212 097
1908 . . .	124 935	3 866	130 321	83 197	212 151
1909 . . .	139 261	3 637	150 204	73 877	230 899

På de følgende tabeller vil findes sammendrat de tabellariske beretninger fra de forskjellige byer, hvori kontrol har været i virksomhet, således at tabel A viser den samlede kjødmængde (slagt) som har passert de forskjellige byers kontrolstationer i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjødet stammer samt kjødets art.

¹⁾ Beretning fra kontrolstationerne i Ålesund og Kragerø mangler. ²⁾ Beretning fra Østre Fredrikstad mangler.

I tabel B angives på samme måte det antal kjødkroppe, som er stemplet med 2den klasses stempel.

Tabel C angir på samme vis antal av kasserte kjødkroppe samt vektene av de konfiskerte slags samt vekt av kasserte organer og affald.

Tabellerne D, E og F angir på samme måte de utenfor hovedstationerne kontrollerte kjødmængder, deres klassifikasjon m. v. samt for Kristiansunds, Lillehammers og Stavangers vedkommende tillike forholdet ved de kommunale slagtehuse dersteds.

Tabel I—LXIX angår sygdom og feil, der har forårsaket 2den klasses stempling og kassation i de forskjellige byer.

Tabel A.

Antal av slagt som i 1909 er
(Nombre de viandes de boucherie

By.	I alt undersøkt							Norsk				
	Oksør	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjodkalv	Andre dyr	Oksør	Hest	Svin	Sau
Alesund . . .	2632 ^{1/2}	14	564 ^{3/4}	4772	1560	8270 ^{1/2}	729 ^{3/4}	-	2632 ^{1/2}	14	564 ^{3/4}	4772
Arendal . . .	959 ^{1/2}	9	359 ^{1/2}	1621	17	1386	-	-	752	9	359 ^{1/2}	1621
Bergen . . .	13502	250 ^{3/4}	4978 ^{1/4}	20651 ^{1/2}	2070	10877	1402 ^{1/2}	-	13502	250 ^{3/4}	4978 ^{1/4}	20651 ^{1/2}
Bodø . . .	1016	8	145	2058	21	553	307	-	1016	8	195	2058
Drammen . . .	5507	216 ^{3/4}	2417 ^{1/2}	3487 ^{1/2}	16	3434 ^{8/4}	723	-	5480	215 ^{3/4}	2417 ^{1/2}	3487 ^{1/2}
Fredrikshald .	3043 ^{1/2}	58 ^{1/2}	1518	2598 ^{1/2}	-	2048 ^{1/4}	670 ^{1/2}	-	3028 ^{3/4}	44	1509 ^{1/2}	2378 ^{1/2}
Fredrikstad v.	4062 ^{1/4}	106 ^{3/4}	2108 ^{1/2}	1779 ^{1/2}	-	2364	674	-	2468 ^{1/4}	99 ^{3/4}	2108 ^{1/2}	1526 ^{1/2}
Do. o.	210	19	270 ^{1/4}	88 ^{1/2}	-	787	17	-	167	19	270 ^{1/4}	88 ^{1/2}
Gjovik . . .	566 ^{3/4}	18 ^{1/2}	540	896 ^{1/2}	9	802	40 ^{1/2}	-	566 ^{3/4}	18 ^{1/2}	540	896 ^{1/2}
Hamar . . .	1749 ^{3/4}	102	1398 ^{1/4}	3084	12	3059	21 ^{1/2}	29	1749 ^{3/4}	102	1398 ^{1/4}	3084
Haugesund . .	1569 ^{1/4}	4	337	4122 ^{1/2}	48	3301	35	-	1569 ^{3/4}	4	337	4122 ^{1/2}
Horten . . .	993 ^{8/4}	22 ^{3/4}	479 ^{1/4}	365	6	1542	42	-	993 ^{8/4}	22 ^{3/4}	479 ^{1/4}	365
Hønefos . . .	591 ^{1/4}	29 ^{3/4}	394 ^{3/4}	454 ^{3/4}	-	291 ^{1/2}	46	-	591 ^{3/4}	29 ^{3/4}	394 ^{3/4}	454 ^{3/4}
Kongsgård . .	655 ^{3/4}	4 ^{1/2}	261	233	43	1018 ^{1/2}	160	-	655 ^{3/4}	4 ^{1/2}	261	233
Kragerø . . .	645 ^{1/2}	31 ^{1/2}	156	682	24	810 ^{1/4}	81 ^{3/4}	-	645 ^{1/2}	31 ^{1/2}	156	682
Kristiania . .	48209	1202	36569	49079	5869	25298	19132	-	33734	1167	36479	48498
Kristiansand .	3365	72	1774	2932	337	4565	2059	-	3053	72	1774	2927
Kristiansund .	1302 ^{1/2}	16	757 ^{1/2}	4645	374	3519	117	16 ^{1/2}	1302 ^{1/2}	16	757 ^{1/2}	4645
Larvik . . .	2137 ^{3/4}	42 ^{3/4}	1165 ^{1/4}	1568 ^{1/2}	7	1254	318	-	2127 ^{3/4}	42 ^{3/4}	1165 ^{1/4}	1568 ^{1/2}
Lillehammer .	174	17 ^{1/2}	435	1591 ^{1/2}	877	1249 ^{1/2}	75	-	174	17 ^{1/2}	435	1591 ^{1/2}
Moss . . .	1181	74 ^{1/2}	1282 ^{3/4}	733 ^{8/4}	-	2050 ^{3/4}	748 ^{1/2}	-	1180	74 ^{1/2}	1282 ^{3/4}	733 ^{8/4}
Narvik . . .	1043 ^{1/4}	4	161 ^{1/2}	1626 ^{3/4}	176	684 ^{1/2}	187	8	1043 ^{1/4}	4	161 ^{1/2}	1626 ^{3/4}
Porsgrunn . .	293 ^{1/2}	1	224 ^{1/2}	96	-	503	31	-	293 ^{1/2}	1	224 ^{1/2}	96
Risør . . .	270	-	77 ^{1/4}	201 ^{3/4}	-	408	3	-	197	-	77 ^{1/4}	201 ^{3/4}
Sandefjord . .	1404	24	793 ^{1/2}	673 ^{1/2}	-	1147 ^{1/2}	186 ^{1/4}	-	1400	24	793 ^{1/2}	673 ^{1/2}
Sarpsborg . . .	1848	199	1382	328	-	1898	182	-	1114	139	1382	328
Skien . . .	604	24	722	749	74	1092	48	-	604	24	722	749
Stavanger . . .	3258	62	3122	7664	295	11374	165	-	3244	62	3122	7664
Tromsø . . .	1420	-	251	5309	104	1671	414	630	1420	-	251	5309
Trondhjem . .	11095 ^{1/2}	294	3109 ^{1/4}	14161 ^{1/2}	2357	11726	443 ^{1/2}	-	11095 ^{1/2}	294	3109 ^{1/4}	14161 ^{1/2}
Tønsberg . . .	2631	103	1501	1211	-	3157	325	-	2618	103	1501 ^{1/4}	1211
I alt (Total)	117988 ^{1/2}	3025 ^{1/2}	69305 ^{3/4}	139464 ^{1/2}	14296	136 526 ^{3/4}	684	100420	2909	69207 ^{1/4}	138405 ^{1/2}	

¹⁾ 1 bjørn og 15^{1/2} hjort.

undersøgt på kontrolstationerne.

examinées aux bureaux de contrôle en 1909).

	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Svensk								Dansk							
					Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
1560	3270 ^{1/2}	729 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	1384	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	207 ¹ ₂	-	-	-	-	-	-	
2070	10877	1402 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21	553	307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	3428 ^{3/4}	718	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	
-	2047 ^{1/4}	618 ^{1/2}	-	-	14 ³ ₄	14 ¹ ₂	8 ^{1/2}	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	2364	664 ^{1/2}	-	-	1594 ¹ ₄	7	-	253	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	787	17	-	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	802	40 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	3059	21 ^{1/2}	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
48	3301	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	1542	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	291 ^{1/2}	46	^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
43	1018 ^{1/2}	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24	810 ^{1/4}	81 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5859	24770	14002	-	-	1995	31	63	295	7	500	4917	-	12480	4	27	286	8	28	213	
337	4565	2059	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	312	-	-	5	-	-	-	
374	3519	117	16 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	1254	318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	
877	1249 ^{1/2}	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	2050 ^{3/4}	748 ^{1/2}	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
176	684 ^{1/2}	187	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	503	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	406	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73	-	-	-	-	-	2	
-	1147 ^{1/2}	186 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	
-	1898	182	-	734	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
74	1092	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	
295	11374	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
104	1671	414	630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2357	11726	443 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-	
-	3157	325	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	
14286	130791 ^{1/4}	684	4382	112 ¹ ₂	71 ^{1/2}	768	7	501	4978 ^{1/2}	-	13186 ¹ ₂	4	27	291	3	256	-	-	-	

Tabel B.

Antal av slagt som i 1909 er stemplet
(Nombre de viandes de boucherie,

By.	I alt 2 den klasse							Norsk					
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjodkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet
Ålesund . . .	25 ¹ / ₄	3	13	74	5	120	2	-	25 ¹ / ₄	3	13	74	5
Arendal . . .	20 ¹ / ₂	1	10	3	-	7	-	-	19 ¹ / ₂	1	10	3	-
Bergen . . .	30	-	55	7	-	117	3	-	30	-	55	7	-
Bodø . . .	23 ¹ / ₂	7	2	57	-	180	2	-	23 ¹ / ₂	7	2	57	-
Drammen . . .	116 ¹ / ₂	14	16	11	3	76	4	-	110 ¹ / ₂	14	16	11	3
Fredrikshald .	20	1	18	5	-	42	3	-	20	1	17	5	-
Fredrikstad, v.	65 ³ / ₄	1 ² / ₄	35	19	-	55	2 ¹ / ₂	-	63 ² / ₄	1 ² / ₄	35	19	-
Do. ø.	16 ¹ / ₄	-	10	-	-	40	1	-	15 ¹ / ₄	-	10	-	-
Gjøvik . . .	14	1 ¹ / ₂	11 ³ / ₄	4	8	22	-	-	14	1 ¹ / ₂	11 ³ / ₄	4	8
Hamar . . .	18	2	15 ¹ / ₂	2	-	16	-	-	18	2	15 ¹ / ₂	2	-
Haugesund . . .	21 ¹ / ₂	-	8 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	185	-	-	21 ¹ / ₂	-	8 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂
Horten . . .	20 ¹ / ₄	1	12	-	-	45	-	-	20 ¹ / ₄	1	12	-	-
Hønefoss . . .	2 ¹ / ₄	-	4	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	2 ¹ / ₄	-	4	2 ¹ / ₄	-
Kongsberg . . .	12	-	5	6	4	42	-	-	12	-	5	6	4
Kragerø . . .	9	1 ¹ / ₂	8 ¹ / ₄	1	-	9	-	-	9	1 ¹ / ₂	8 ¹ / ₄	1	-
Kristiania . . .	1110	75	755	205	12	332	69	-	517	73	749	200	9
Kristiansand . . .	19	-	13	6	-	17	-	-	19	-	13	6	-
Kristiansund . . .	37 ¹ / ₂	-	14	13	-	40	1	-	37 ¹ / ₂	-	14	13	-
Larvik . . .	48 ³ / ₄	2 ¹ / ₂	29 ³ / ₄	8	-	45	-	-	48 ³ / ₄	2 ¹ / ₂	29 ³ / ₄	8	-
Lillehammer . . .	23 ¹ / ₄	2	12 ¹ / ₂	22	146	73	-	-	23 ¹ / ₄	2	12 ¹ / ₂	22	146
Moss . . .	16 ¹ / ₄	3	8	2	-	89	1	-	16 ¹ / ₄	3	8	2	-
Narvik . . .	29 ³ / ₄	-	9 ¹ / ₄	43 ³ / ₄	21	82	10	-	29 ³ / ₄	-	9 ¹ / ₄	43 ³ / ₄	21
Porsgrund . . .	8	-	3	-	-	14	-	-	8	-	3	-	-
Risør . . .	11	-	3	2	-	4	-	-	11	-	3	2	-
Sandefjord . . .	38 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	15	16 ¹ / ₂	-	96	2	-	37 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	15	16 ¹ / ₂	-
Sarpsborg . . .	41 ¹ / ₂	2	20 ¹ / ₂	-	-	31	1	-	38	2	20 ¹ / ₂	-	-
Skien . . .	8	-	10	8	11	12	-	-	8	-	10	8	11
Stavanger . . .	60	10	69	339	21	562	8	-	60	10	69	339	21
Tromsø . . .	38 ¹ / ₂	-	4	355	423	575	2	157	38 ¹ / ₂	-	4	355	423
Trondhjem . . .	80 ³ / ₄	9 ³ / ₄	42 ¹ / ₂	60 ¹ / ₂	2	81	4	-	80 ³ / ₄	9 ³ / ₄	42 ¹ / ₂	60 ¹ / ₂	2
Tønsberg . . .	65 ¹ / ₂	8	36	4	-	39	1	-	65 ¹ / ₂	8	36	4	-
I alt	2047	149 ¹ / ₄	1266 ³ / ₄	1326 ¹ / ₂	657 ¹ / ₂	3164 ¹ / ₂	157	1439 ¹ / ₄	147 ¹ / ₄	1259 ³ / ₄	1321 ¹ / ₂	654 ¹ / ₂	

med 2den klasse på kontrolstationerne.
marquées avec l'estampille de IIme classe).

Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Svensk						Dansk										
			Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
120	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
7													6						
117	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
180	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
76	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
42	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
55	2 ¹ / ₂	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
40	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
325	56	-	-	12	2	-	5	-1	-	7	12	-	581	-	-	1	4	3	
17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
40	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
89	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
82	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
96	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	1	-	-	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
562	8	-	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
575	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
81	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
39	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3144¹/₂			157	18³/₄	2	6	1	-	7	12	-	589	-	1	4	3	-	1	-

Tabel C.

Antal av slagt som i 1909 er
(Nombre de viandes de boucherie)

By	I alt kasseret							Norsk								
	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Alesund	13½	-	1	5	-	41	1	-	13½	-	1	5	-	41	1	-
Arendal	7½	2	-	-	-	9	-	-	7½	2	-	-	-	9	-	-
Bergen	34	1	2	10	-	101	3	-	34	1	2	10	-	101	3	-
Bodo	6	-	1	5	1	18	1	-	6	-	1	5	1	18	-	1
Drammen	11³/₄	-	4	-	-	22	-	-	11³/₄	-	4	-	-	22	-	-
Fredrikshald	9½	-	1½	2	-	22	1	-	9½	-	1½	2	-	21	1	-
Fredrikstad, vestre Do. østre	7	-	2	-	-	23	1	-	7	-	2	-	-	23	1	-
Gjovik	1	-	2	-	-	7	-	-	4½	-	1½	-	-	7	-	-
Hamar	3	-	2	-	-	5	-	-	3	-	2	-	-	5	-	-
Haugesund	3¹/₂	-	2	4	-	12	-	-	3½	-	2	4	-	12	-	-
Horten	16	-	2½	-	-	24	-	-	16	-	2½	-	-	24	-	-
Hønefoss	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	2	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-
Kragerø	2	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	4	-	-
Kristiania	178	16	95	53	104	491	38	-	150	16	95	53	104	488	37	-
Kristiansand	6	2	3	1	-	2	-	-	6	2	3	1	-	2	-	-
Kristiansund	6	-	3	4	-	20¹/₂	-	-	6	-	3	4	-	20¹/₂	-	-
Larvik	9½	¾	4¾	-	-	9	-	-	9½	¾	4¾	-	-	9	-	-
Lillehammer	2¹/₂	2	2	-	55	25	-	-	2¹/₂	2	2	-	55	25	-	-
Moss	2	-	2	-	-	13	-	-	2	-	2	-	-	13	-	-
Narvik	-	-	-	2	-	13¹/₄	-	-	-	-	-	2	-	13¾	-	-
Porsgrund	1	-	1	-	-	4	-	-	1	-	1	-	-	4	-	-
Risør	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-
Sandefjord	4³/₄	1	4¹/₂	4¹/₄	-	16	1	-	4³/₄	1	4¹/₂	4¹/₄	-	16	1	-
Sarpsborg	3	-	2	-	-	3	-	-	3	-	2	-	-	3	-	-
Skien	5	-	3	1	1	7	-	-	5	-	3	1	1	7	-	-
Stavanger	7	1	4	15	-	47	2	-	7	1	4	15	-	47	2	-
Tromsø	2	-	-	1	1	17	-	1	2	-	-	1	1	17	-	1
Trondhjem	13³/₄	-	5	4¹/₂	-	90¹/₂	-	-	13³/₄	-	5	4½	-	90¹/₂	-	-
Tønsberg	17	1	3	3	-	24	-	-	17	1	3	3	-	24	-	-
I alt	279	26³/₄	154³/₄	115³/₄	163	1128¹/₂	1	251	26³/₄	154³/₄	115³/₄	163	-	1123³/₄	1	-

kasseret på kontrolstationerne.
saisies aux bureaux de contrôle).

Svensk				Dansk					
Okse		Hest		Okse		Hest		Vægt i kilogram av kasserte kjod- krope	Vægt i kilogram av avfald og organer
2									
-	-	Svin		-	-	-	-		
-	-	Sau		-	-	-	-		
-	-	Gjet		-	-	-	-		
-	-	Spædkalv		-	-	-	-		
-	-	Gjødkalv		-	-	-	-		
-	-	Andre dyr		-	-	-	-		
4	1			26					
2								1665,5	220,6
-	-			-	-	-	-	1877	425
-	-			-	-	-	-	3655	8381
-	-			-	-	-	-	ikke opgit	
-	-			-	-	-	-	1917	1288
-	-			-	-	-	-	ikke opgivet	
-	-			-	-	-	-	1351	565
-	-			-	-	-	-	ikke opgit	
-	-			-	-	-	-	-	32,5
-	-			-	-	-	-	410,7	181,6
-	-			-	-	-	-	612,7	1294
-	-			-	-	-	-	276,5	281
-	-			-	-	-	-	-	164
-	-			-	-	-	-	166	73
-	-			-	-	-	-	277	161,5
-	-			-	-	-	-	38999	53899
-	-			-	-	-	-	1270	341
-	-			-	-	-	-	906	115
-	-			-	-	-	-	1699,5	483
-	-			-	-	-	-	1088	123
-	-			-	-	-	-	512,5	203
-	-			-	-	-	-	150,5	-
-	-			-	-	-	-	ikke opgit	
-	-			-	-	-	-	116	74,5
-	-			-	-	-	-	1277	571
-	-			-	-	-	-	ikke opgit	
-	-			-	-	-	-	ikke opgit	
-	-			-	-	-	-	1411,5	568
-	-			-	-	-	-	ikke opgivet	
-	-			-	-	-	-	3330,5	870,5
-	-			-	-	-	-	2873	34
								136091,1	

Tabel D. Antal av slagt som i 1909 er undersøgt av kontrollørerne utenfor kontrolstationerne.
(Viandes de boucherie examinées en dehors des bureaux de contrôle).

By	I alt undersøgt						Norsk						Dansk						I alt					
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	I alt
Ålesund	154	5	16	9	-	2	32	-	154	5	16	9	-	2	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	618 ^{1/4}	1	164	397	-	615	-	328 ^{3/4}	1	164	397	-	615	-	289 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bergen	4867	29	1787 ^{3/4}	8607	714	4798	637 ^{1/2}	-	4867	29	1787 ^{3/4}	8607	714	4798	637 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gjovik	232 ^{1/2}	24	56 ^{1/2}	100 ^{1/2}	6	38 ^{1/2}	4	-	232 ^{1/2}	24	56 ^{1/2}	100 ^{1/2}	6	38 ^{1/2}	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hamar ¹⁾	235 ^{1/2}	26	228 ^{1/2}	-	-	4	-	1	235 ^{1/2}	26	228 ^{1/2}	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Haugesund . . .	146	35	36	970	66	52	3	-	146	35	36	970	66	52	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Horten	595 ^{1/2}	38 ^{1/2}	275 ^{1/2}	350	-	216	38	-	595 ^{1/2}	38 ^{1/2}	275 ^{1/2}	350	-	216	38	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kongsberg . . .	175 ^{1/2}	8	151	2	-	14	2	-	175 ^{1/2}	8	151	2	-	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kragerø	71 ^{3/4}	21	16 ^{1/2}	18	2	17	2	-	71 ^{3/4}	21	16 ^{1/2}	18	2	17	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiania . . .	2306	6	194	26	-	102	-	2306	6	194	26	-	102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiansund ²⁾	1615	19	-	93	-	-	-	15	1615	19	-	93	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	
Larvik	129	17 ^{1/2}	30	265	-	26	1 ^{1/2}	-	129	17 ^{1/2}	30	265	-	26	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lillehammer ³⁾	796	43	319	55	4	14	-	-	796	43	319	55	4	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Moss	5) 1444 ^{1/4}	78 ^{1/2}	111 ^{1/4}	1421	54 ⁶	403	38 ²	2 ¹	1318 ^{1/4}	78 ^{1/2}	107 ^{1/4}	1421	54	401	38 ^{1/2}	2 ¹	123	-	4	-	-	-	-	-
Narvik	109 ^{1/2}	7	44 ^{3/4}	86	3	29	15	-	109 ^{1/2}	7	44 ^{3/4}	86	3	29	15	-	-	-	-	-	-	-	-	
Porsgrunn . . .	687	31	223	335	-	622	86	-	664	31	223	335	-	622	86	-	23	-	-	-	-	-	-	-
Risør	62	-	20	41	-	38	-	-	45	-	20	41	-	38	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-
Skien	1179 ^{1/2}	48	395	396	4	637	20	-	770 ^{1/2}	48	395	396	4	621	18	-	409	-	-	-	16	2	-	-
Stavanger ⁴⁾ . .	5744	174	499	61989	719	5090	170	-	5111	174	499	61989	719	5090	170	-	633	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem . . .	104	-	3 ^{1/2}	406	-	-	-	-	104	-	3 ^{1/2}	406	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	21272 ^{1/4}	611 ^{1/2}	4571 ^{1/4}	75566 ^{1/2}	1572	13677	18 ^{1/4}	19774 ³	611 ^{1/2}	4567 ^{1/4}	75566 ^{1/2}	1572	13657	18 ^{1/4}	1494 ^{1/2}	-	4	-	16	2	-	-	-	-

¹⁾ Hamar slagteri. ²⁾ Det kommunale slagteri. ³⁾ Slagteriet. ⁴⁾ Slagteriet. ⁵⁾ Herav 3 svenske. ⁶⁾ Herav 2 svenske.

Tabel E.

Kjødkroppe stemplet med 2den klasse i 1909 utenfor stationerne.
(Viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe en dehors des bureaux)

By	I alt 2 den klasse							Norsk							Dansk									
	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gjøvik . . .	4 ³ / ₄	1	1	-	-	-	-	-	4 ³ / ₄	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hamar ¹⁾ . . .	5	-	14	-	-	-	-	-	5	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Haugesund . . .	2 ¹ / ₄	2	-	45	1	6	-	-	2 ¹ / ₄	2	-	45	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Horten . . .	8 ¹ / ₄	1	2	-	-	3	-	-	8 ¹ / ₄	1	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kongsberg . . .	4	-	2	-	-	1	-	-	4	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kragerø . . .	4	4	-	-	-	1	-	-	4	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiania . . .	8	-	10	1	-	-	-	-	8	-	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiansund ²⁾ . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Larvik . . .	9	1	1	6	-	4	1/2	-	9	1	1	6	-	4	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lillehammer ³⁾ . . .	9	1	6	1	3	-	-	-	9	1	6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Moss . . .	30 ¹ / ₄	1	25	-	-	15	-	-	30 ¹ / ₄	1	25	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Narvik . . .	2 ¹ / ₂	1	5	-	-	-	-	-	2 ¹ / ₂	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Porsgrunn . . .	10	-	3	3	-	14	-	-	10	-	3	3	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Risør . . .	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skien . . .	10	-	4	-	-	27	-	-	9	-	4	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stavanger . . .	44	6	11	1895	11	32	4	-	31	6	11	1895	11	32	4	-	13	-	-	-	-	16	-	-
I alt	156	18	87	1951	15	103	4 ¹ / ₂	-	142	14	87	1951	15	87	4 ¹ / ₂	-	14	-	-	-	-	16	-	-

¹⁾ Hamar Slagteri. ²⁾ Det kommunale slagteri. ³⁾ Slagteriet.

Tabel F.

Kjødkrophe kasserte i 1909 utenfor stationerne.

(Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux).

By	I alt kassert							Norsk							Dansk							Vekt i kilogram av kasserte kjød- kroper.		
	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	25
Gjøvik	1 ^{1/4}	-	-	2	4	-	-	-	1 ^{1/4}	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	251	28
Hamar ¹⁾	3	1	-	1	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	523,5	163
Haugesund	3	1	-	1	-	-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	399,5	234
Horten	3 ^{3/4}	-	-	-	-	-	1	-	3 ^{3/4}	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	525	188
Kongsberg	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80	39
Kragerø	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	47
Kristiania	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	Ikke opgit	
Larvik	3	-	-	1	1	-	3	-	3	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	416	219
Lillehammer ²⁾	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	185	408
Moss	2	-	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	268	283
Porsgrund	2	-	-	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	Ikke opgit	
Risør	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Skien	6 ^{1/2}	-	1	-	-	1	-	-	6 ^{1/2}	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1005	200
Stavanger	8	2	-	74	-	7	-	-	7	2	-	74	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1624,5	900
I alt	36 ^{1/2}	4	3	79	5	20	-	-	35 ^{1/2}	4	3	79	5	20	-	-	1	-	-	-	-	-	5467,5	2737

¹⁾ Hamar slagteri. ²⁾ Slagteriet.

De enkelte byer.

1. Ålesund.

Dyrkæge N. Toenborg indberetter:

Årets kjødtilførsel har omtrent været som foregående år. Kvaliteten av storfækjødet har vært dårligere fra høsten og utover vinteren, hvilket formentlig skyldes dårligt før, idet indhøstningen av høet for det meste foregikk under ugnstige veirforhold.

Den nye kjødkontrolstation, der tokes i bruk 1ste februar 1909, er jeg gjennemgående vel fornøjet med. Den gir med sine flisebelagte vægger et lyst og renligt indtryk og består av et større ophængningsrum — salgslokale — samt et mindre kontrollokale, et rum for kassert kjød og et kontor.

Tabel I. (Ålesund).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	4	56	4	7	1	-
Avmagring	5	-	1	3	-	6	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	-	3	10	1	100	1	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	6 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Fødselsbesvær	2	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	3	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	1	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	7	-	-
Lungelidelser	2	-	1	-	-	-	-	-
Leukæmi	1	-	-	-	-	-	-	-
Fremmed legeme i spiserøret .	1	-	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	1	-	-	1	-	-
Leverlidelser	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	25^{1/4}	2	13	74	5	121	2	-

Tabel II. (Ålesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	2	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	1	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	13	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot	-	-	-	2	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindlebetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-
Børtsygdom	3	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	$\frac{8}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Selvdøde	$2\frac{1}{2}$	-	1	-	-	3	1	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	17	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	$13\frac{1}{2}$	-	1	5	-	41	1	-

Utenfor stationen er stemplet med 2den kl. 1 okseslagt og 1 svin samt kassert 1 koskrot (kalvningsfeber).

2. Arendal.

Dyrlæge K. Egeberg meddeler:

Kjødkontrollen foregår fremdeles på samme sted og tid og ved samme personale.

Tilførselen har været omrent som i 1908. Forøvrig er der liten forskjel fra det ene år til det andet.

Et særligt tilfelde vil kanskje fortjene at meddeles: En landsslagter kjøpte en slagteko, som han lot hente. Han opdagede nu, at koen hadde så svær hals. Dyret gik godt, og intet syklig var iagttatt. Slagterens kone mente, at nu hadde han fåt et riktig kjøddyrr. Under avhudningen lagde man merke til, at halsen og brystet var blodig og kjødet sort. Slagteren tilkalde en nabokollega, der mente, at koen hadde slåt halsen under krybben. Ved kontrollen fandtes koen at lide av miltbrandsemfysem.

Kvaliteten har vært bra for det fra Stavanger og Danmark indførte kjød, derimot mindre god for det fra Arendals omegn. Den kolde og regnfulde sommer er vistnok årsaken. Prisen for oksekjød har ihøst til nytår vært usedvanlig lav. Flesket og fårekjød har holdt den almindelige pris. Flesket snarere noget dyrere.

Tabel III. (Arendal).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	5	-	-	-	-	-
Avmagring	15 ¹⁾	1	-	2	-	-	7	-
Benbrud	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
	Ialt	21 ^{1/2}	1	10	3	-	7	-

¹⁾ Herav 1 dansk.

Tabel IV. (Arendal).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	1/2	-	1/2	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	4	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	2	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Raslesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
	Ialt	7 ^{1/2}	2	3 ^{1/2}	-	-	9	-

3. Bergen.

Kommunedyrlæge *Ivar Nielsen* meddeler følgende:

Ved Bergens kjødkontrolstationer er i 1909 undersøkt 75 172 $\frac{1}{4}$ slagt eller 7 253 flere end det foregående år. Det forøkede antal skyldes væsentlig det dårlige førar og derav følgende større nedslagtning. Undersøkelserne er fordelt med 53 732 slagt (71,3 pct.) på hovedstationen og 21 440 (28,6 pct.) på bilstationen, hvad der på det aller nærmeste viser den samme fordeling som i 1908.

Den omtrentlige vekt av samtlige slagt var 3 337 200 kg, og den omtrentlige værdi, utregnet efter månedernes middelpiser 2 287 529 kroner. Beregnet efter et indbyggerantal av 80 000 falder der et årlig kjødforbruk av 41,7 kg. pr. individ.

Bilstationens indtegter har i 1908 utgjort kr. 3 758,48. Der er således et driftsunderskud av kr. 1 211,57.

Den større kjødtilførsel har medført en mindre reduksjon i kjødpiserne for okse, får og gjødkalv. Derimot er der en ganske betragtelig forhøielse av fleskepriserne (14,31 øre pr. kg.). Denne forhøielse skyldes en eksport av det bedre slagt til Kristiania.

Av konfiskationer falder et forholdsvis stort antal paa spædkalvene. Der er intet slagt, der behandles så likegyldig, ja liketil svinsk som spædkalvene, og for at få en forbedring i disse forhold har man derfor mættet bedømme disse slagt strengere end

Tabel V. (Bergen).

Arsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	37	-	-	1	-	-
Avmagring	12	-	3	4	-	1	2	-
Bedørvet eller slet behandlet, skiddent	6	-	2	-	-	97	-	-
Beskadigelse, ydre . . .	3	-	-	-	-	-	-	-
Brasot	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	2	-	-	-	-	-	-	-
— — — av anden årsak	-	-	-	-	-	2	-	-
Buglindebetændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
Diarrhoe	1	-	-	1	-	13	-	-
Gulsort	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	2	-	7	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	1	-	-	1	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Odem	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ialt	30	-	55	7	-	117	3

Tabel VI. (Bergen).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Swan	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	9	-	-
Avmagring	3	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	1	-	-	29	1	-
Benbrud	1	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	4	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	1	-	-	-	-	2	-	-
Bukhinddebetændelse, traumati. —»— av anden årsak	1	-	-	8	-	9	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	52	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesekketbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresydom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	5	-	-	2	-	-	-	-
Overdrift	5	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	3	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	1	-
Ialt	34	1	2	10	-	101	2	-

hittil. Av samtlige slagt samt organer er i år konfiskert 3 655 kg. eller 0,1 pet. av den samlede kjødmængde. At konfiskationsprosenten hos os er så liten sammenlignet med andre steder, skyldes væsentlig den omstændighet, at vi her er så godt som fri for tuberkulose.

Templet med 2den klasse er 6 942,5 kg. eller 0,2 pet. og negtet stempling 7 200,5 kg. eller ca. 0,22 pct. av det samlede, stationen tilførte slagt.

Under rubrikken «negtet stempling» er opført dels det kjød, som av forskjellige grunde må returneres, dels det som kun, efter at være nedsaltet, på betryggende måte kan frigives. Under denne kategorien kommer særlig det tintede oksekjød, hvorav der i årets løp er tilført byen 136 skrotter. Herav blev 47 skrotter, der indeholdt flere levende tinter, nedsaltet, mens 87 som entintede eller indeholdende degenererte tinter blev påstemplet 1ste klasse. Av samtlige tintetilfælder var 67 pet. fra de byen nærmest liggende distrikter Fane og Aarstad.

Kjødets kvalitet er langt fra tilfredsstillende, og det samme gjelder den måte, hvorpå dyrene slagtes og transportereres. Kjødet av får og svin er dog av gjennemgående god kvalitet; det er her væsentlig transporten, som skjemmer slagtet, ofte i den

grad, at det må kasseres eller returneres i saltet tilstand. For oksekjødets vedkommende er derimot kvaliteten gjennemgående mindre god. En meget væsentlig del av tilførslen består av gamle, magre kjør, graokser og ungdyr i en slet förstand, ja liketil avmagret. Dette forhold, der for en væsentlig del skyldes en altfor ensidig utvikling av vort husdyrbruk med meieridrift for øie, bør der kunne rettes på. Man har fra landmandshold været opmerksom på det uhedige i at de slagt, som tilføres markederne, er av en gjennemgående dårlig kvalitet og har foreslåt at rette derpå ved at indføre og krydse vor kvægbestand med fremmede kjødracer. Det er dog tvilsomt, om en sådan foranstaltning vil føre til målet, sålænge fôring og opdræt er så mangefuld og litet rationelt, som det nu er.

Av særlig slet kvalitet er det såkaldte «græskjød», der tilføres byen i sommermånederne. Det vilde andre steder nærmest bli betragtet som uspiselig.

Av utenlandsk tøndekjød er kontrollert 340 fate, indeholdende 78 284 kg. heste-kjød, tilført fra England. Herav er som utjenlig til menneskeføde konfiskert 1 878 kg. Uagtet tilførslen har været større end det foregående år, har dog konfiskationsprocenten været mindre. Den strenge kontrol har medført, at eksportørerne har været forsigtigere ved valget av de varer, som sendes os, og i den senere tid har årsaken til konfiskationen væsentlig været den, at det letsaltede kjød, særlig i sommermånederne, er blit bedærvet under transporten.

4. Bodø.

Dyrlæge A. Austdal meddeler:

Tilførselen av kjød har i år været noget mindre end foregående år; allikevel har prisene gjennemsnitlig været meget lave, da eksporten sydover i år har været meget liten.

Tabel VII. (Bodø).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	40	-	10	-	-
Avmagring	1	-	-	3	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	8½	5	2	8	-	156	2	-
Benbrud	2	2	-	2	-	2	-	-
Beskadigelse, ydre	3	-	-	2	-	5	-	-
Bukhindbehæftændelse, traumati- sk	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	2	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- sk.	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-
Navleærebætændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
	I alt	23½	7	2	57	-	180	2

Tabel VIII. (Bodø).
Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	6	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk.	1	-	-	-	-	3	1	-
Bukhindebetændelse av anden årsak	-	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk.	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi.	-	-	-	-	1	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	1	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	2	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	1	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	5	-	1	5	1	18	1	-

Slagtning, behandling og emballering av kjødet bedres tydelig fra år til år.

Utenfor stationen er stemplet ialt 209 storfæ, 20 hester, 39 svin, 110 får, 55 spædkalver og 1 gjødkalv, hvorav med 2den klasse 3 storfæ, 12 hester, 4 får og 5 spædkalver, og årsakerne hertil var i alle tilfælde styg behandling og dårlig utseende av kjødet.

2 storfæslagt kassert; det ene på grund av bukhindebetændelse, det andet grundet utvendig beskadigelse, «Rapakjød» som det her kaldes.

5. Drammen.

Dyrlæge G. Brekke har indsendt følgende tabeller:

Tabel IX. (Drammen).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og del	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spadkalf	Gjokkalf	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	8	4	2	6	3	15	3	-
Abces (byld).	1 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	12 ^{1/2}	2	-	3	-	15	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	9 ^{1/2}	-	4	2	-	18	-	-
Benbrud	2	1	-	-	-	-	-	-
Benskjorhet	1	-	-	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	5 ^{3/4}	3	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	8 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumat. —»— av anden årsak	6 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
4 ^{3/4}	1	-	-	-	-	2	-	-
Børsygdom	2 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	5	1	-
Fødselsbesvær	9	1	-	-	-	-	-	-
Gulsort	1	-	-	-	-	2	-	-
Hjernelidelser	1	-	3	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumat. Jurbetændelse	7 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
1 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber.	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	4 ^{1/2}	1	2	-	-	-	4	-
Mangelfuld avblødning.	2	-	1	-	-	-	1	-
Mavesygdom.	2	1	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	-	1	-
Nyresygdom.	-	-	1	-	-	-	2	-
Nodslagtning	3	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis.	1	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster.	4	-	-	-	-	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.	11 ^{1/2}	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	116 ^{1/2}	14	16	11	3	66	4	-

Tabel X. (Drammen).
Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	6	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	8	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk.	1 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	1	-	-
Bukhindebetændelse av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk.	4	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	3	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	1	-	-	1	-	-
Rødsyke.	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.	1	-	-	-	-	2	-	-
Ufældbårne	-	-	-	-	-	-	-	-
falt	11 $\frac{3}{4}$	-	4	-	-	22	-	-

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge A. Jacobsen meddeler:

Det samlede antal undersøkte kjødkropper er for året 1909: 3 043½ okser, 58½ hester, 1 518 svin, 2 598½ sauер, 660½ gjødkalv, 2 048¼ spædkalv. Herav er svensk 14¾ okser, 14 hester, 8½ svin, 220 sauер, 52 gjødkalver og 1 spædkalv.

Med 2den klasse er stemplet 20 okser, 1 hest, 18 svin, 5 sauер, 3 gjødkalver og 42 spædkalver.

Kassation er foretatt av 9½ okse, 1½ svin, 2 sauер, 1 gjødkalv og 22 spædkalver.

I årets løp har kjødhandlen på byens torv antat et større omfang end i de tidligere år; det har været tilladt opdeling og salg av kjød i småpartier. Denne handel har både fordele og mangler. Seet fra et sanitært standpunkt må dog en sådan løs-slippet kjødhandel forkastes.

Tabel XI. (Fredrikshald).

Arsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	15	3	-	2	-	-
Avmagring	8½	-	-	1	-	4	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	9	-	-
Benbrud	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	1	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avhøldning	-	-	-	-	-	2	1	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1½	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1) 3	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	24	-	-
I alt	20	1	19	5	-	42	3	-

¹⁾ Derav 1 svensk.

Tabel XII. (Fredrikshald).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	1	-	-
Benbrud	-	-	1 1/2	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	3	-	-	-	-	-	-	-
Gulsort	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	9	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	2	-	-	-	-	1	1	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	1	-	-
Overdrift	1 1/2	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	2	-	-
Trommesyke	-	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	9 1/2	-	1 1/2	2	-	22	1	-

7. Fredrikstad.

V e s t r e F r e d r i k s t a d.

Dyrlæge O. Vold meddeler :

Tilførslen av kjød sammenlignet med forrige år viser, at denne er avtaget med 41 hesteslagt, 782 svin, 320 får og steget med 456 storfæ, 284 spædkalve og 142 gjødkalve.

Tilførslen fra Sverige viser en stigning med 237 storfæ og 91 får.

Sauenslagttilførselen fra Stavanger og Kristiania (Dølefær) var adskillig mindre i høst mot før; av den grund er ankommet flere slagt fra Sverige.

Hesteslagtene er avtat med 41, ikke for at den være har ståt høit i pris — heller lavt, men grunden er vel den at fleskeprisen har været for høi; hestekjød og flesk hører nemlig sammen til kjødvarer.

I gode stråförår er også nedslagtningen av hester mindre mot i knappe förår.

Kvaliteten av kjødet har været god; det svenske kjød står fremdeles over det norske i så henseende og er mere marmorert og gjennemgående fetere.

Emballagen er forbedret noget; de fleste slagt kommer nu i hækker.

Kassation av slagt ved kontrollen avtar hvert år — det er likesom kjødkontrollen virker opdragende i så henseende; de vil nødig få kassert kjød og av den grund fører de ikke frem slagt som der er sandsynlighet for ikke går gjennem og blir antatt.

Tabel XIII. (Vestre Fredrikstad).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	11 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{1}{4}$	-	19	-	17	2	-
Avmagring	5 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	10	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	2	-	-	-	-	-
Benbrud	3 $\frac{1}{4}$	-	3 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1) 5 $\frac{2}{4}$	-	5 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	12	-	-	-	-	-	-	-
—→ av anden årsak	1	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	20	-	-
Fødselsbesvær	1 $\frac{2}{4}$	-	2	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, av anden årsak	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	1 $\frac{3}{4}$	-	5	-	-	-	-	-
Mavesygdom	4	-	2	-	-	8	-	-
Rachitis	-	-	6 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	2 $\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2) 13 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Leversygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Melanose	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	65 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{2}{4}$	35	19	-	55	2 $\frac{1}{2}$	-

¹⁾ Der av 1 svensk. ²⁾ Derav 1 $\frac{2}{4}$ svensk.

Med hensyn til behandlingen av kjødet til og fra kontrollen, så er endnu meget at rette på; slagterguttenes antræk er ikke bra, og de plag som benyttes til at dække over kjødet med, er heller ikke altid rene og appetitlige.

Forholdene ved brændooven er fremdeles mislige, idet der henlægges kadavre av alle slags uten at det meldes. I det senere har jeg ladet døren til ovnen stå ulåset, og synes det at hjelpe i den retning, at de er så hensynsfulde, at de bringer sit bytte indenfor døren; men sanitært seet er det ikke heldig, at der er adgang for hvem som helst til ovnen. At låse ovnen er også et litet lønsomt arbeide; låsene ødelægges likeså fort som de sættes på.

Tabel XIV. (Vestre Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	-	-	-	1	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	17	1	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	4	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	7	-	2	-	-	23	1	-

Østre Fredrikstad.

Dyrlæge *Hvattum* har indsendt følgende tabeller angående årsaken til 2den kl. stempling og kassation ved kontrolstationen i østre Fredrikstad:

Tabel XV. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnørm lugt, brunstlugt . . .	1	-	-	-	-	4	-	-
Avmagring	2	-	-	-	-	8	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	11	-	-
Benbrud	1 ³ / ₄	-	-	-	-	1	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	7	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	5	-	-	-	-	-	-	-
Fodselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1 ² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdrom	1	-	2	-	-	5	-	-
Navlearebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdrom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis.	1	-	4	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	16 ¹ / ₄	-	10	-	-	40	-	-

Tabel XVI. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrud.	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	5	-
Hjernelidelser	-	-	2 ² / ₄	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2 ² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdrom.	-	-	-	-	-	-	2	-
Tuberkulose.	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	4 ³ / ₄	-	2 ² / ₄	-	-	7	-	-

8. Gjøvik.

Dyrslæge *T. Pedersen* meddeler:

Kontrollen har været drevet i samme lokale og med samme hjælp som foregående år — om vinteren fra 8—10 fm., i sommermånederne fra 7—8 og 9—10 fm. istedetfor som før fra 7—10 fm. om sommeren.

Det til kontrol fremførte kjød kommer næsten uten undtagelse fra bygderne omkring Gjøvik — Toten, Vardal og Biri samt fra Nes på Hedemarken, hvorfra sendes adskillig med dampskib. Kjødets kvalitet er middels — der kommer adskillig magert og især kjød av for unge dyr. Undtagelsen danner dog det ikke ubetydelige kvantum slagteokser, som slagterne her i byen «tinger» rundt omkring på bygderne, og som fragtes hit i levende tilstand til forskjellige tider og slagtes her. Om høsten sælges adskillig driftefæ til slagt; det er gjennengående magre, skrante dyr, som der derfor kun opnåes yderst dårlige priser for.

Der tilføres kontrollen adskillig flesk, idet der drives ikke liten svineavl over bygderne her omkring, foruten at der også kommer adskillige drifter fra Gudbrands-

Tabel XVII. (Gjøvik).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil.	Oks	Hest	Svin	Sal	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	2	-	-
Absces (byld)	-	1	-	-	-	-	-	-
Avmagring	8	-	2	1	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	5	-	-
Benbrud	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	$\frac{1}{2}$	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatiske	-	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	$\frac{1}{2}$	-	-	1	-	1	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	1	-	-	5	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Rachitis	-	-	$5\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	8	1	-	-
Brok	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	14	$1\frac{1}{2}$	$11\frac{3}{4}$	4	8	22	-	-

dalen. Av disse havner en hel del i selve byen, hvor det under iagttagelse av visse renslighetsregler er tillatt at holde griser; sådant grisehold er nemlig av ikke ringe økonomisk betydning for småfolk, som i årets løp kan tjene en pen skilling derpå.

Om 2den klasses stempling og årsakerne dertil skal jeg tillate mig at henvise til vedlagte lister. Da der omrent ikke forekommer tuberkulose her i distriktet, er det naturlig, at det blir litet 2den klasses stempling.

Der kommer også ubetydelig som må kasseres. Som praktiserende dyrlæge i distriktet, hvorfra det meste kjød hitsøres, har jeg for det meste anledning til at kontrollere på forhånd, hvor det gjelder kjød av syke dyr.

Tabel XVIII. (Gjøvik).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil.	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	1	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	3	-	-
Benbrud	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk.	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsort	-	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis.	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	1	-	2	-	1	6	-	-

Utenfor stationen er stemplet med 2den kl. $4\frac{3}{4}$ okseslagt, 1 hest og 1 svin samt kassert $1\frac{1}{4}$ okseslagt, 2 får og 4 gjeter.

9. Hamar.

Dyrlæge A. Lange meddeler:

Det vanlige lokale i basarbygningen ved torvet er benyttet også dette år, og arbeidstiden har været fra kl. $7\frac{1}{2}$ til $11\frac{1}{2}$ formiddag alle søgnedage.

Personalet var det samme som i alle tidligere år. Kontrollorens løn er kr. 1 600, hvorav kr. 400 for kontrol på Hamar slagteri. Assistent O. Møistad med løn kr. 500 samt et alderstillæg stort kr. 60.

Kjødtiflorslen har ikke været meget stor og priserne har gjennemgående holdt sig lave. Flesket har dog vært noget bedre i pris end kjødet.

Slagtningen og behandlingen har i de allerfleste tilfælde været upåklagelig. Selv de i Gudbrandsdalen slagtede får, som kommer her om høsten, er nu som regel pent slagtede, hvad de ikke var før i tiden.

Tilførslen til markedet her foregår væsentlig fra de nærmeste distrikter. Dog kommer endel fra Østerdalsbygderne og Gudbrandsdalen samt av og til noget fra det Trondhjemske. Fra vestsiden av Mjøsen kommer der nu, siden Nordbanen kom i gang, sågodtsom intet.

Kvaliteten er som regel god. Selvfølgelig forekommer der endel gamle koslagt, som er simple, men den gjennemgående gode fôring, som nu brukes her i distriktet, betinger selvfølgelig også bedre slagt.

Gjennemsnitsvægten på okseslagtene er i stigende, men av voksne store svin er her yderst få. Disse går enten til hjemmebrug eller til slagterierne. Spædkalvene er er som regel små, da det blir mere og mere almindeligt at slagte dem kun nogle dage gamle. Av gjødkalve er her meget få.

Nogen utførel av kjød og flesk har der ikke været i dette år, når undtages til distrikterne.

Av «Hamar slagteris» værer går det aller meste til Kristiania, desuten til landhandlere og til militærer.

Tabel XIX. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	San	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	-	-	-	-	-
Avmagring, usselt	1	-	-	-	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	2	-	-	-	3	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	11	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- sk	3	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	4	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	1 ² / ₄	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	¹ , 7	-	-	-	-	-
Rødsyke, knuterosen	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	18	2	15 ² / ₄	2	-	18	-	-

Kassert blev 3 okseslagt, 2 svin og 5 spædkalve.

¹⁾ Smågriser.

Tabel XX. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stemppling utenfor stationen (slagteriet).

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjeter	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	13	-	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdom, vrængning . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	4	-	14	-	-	-	-	-

På slagteriet blev videre kassert 3 okseslagt (hvorav 2 tuberkuløse) samt 1 hesteslagt.

10. Haugesund.

Amtdyrlæge *H. P. Jensen* meddeler:

Tilførselen har ialt været: 1 716 okser, 39 hester, 373 svin, 5 092 får, 114 gjeter, 3 353 spædkalver og 38 gjødkalver, hvilket er 56 okser, 13 hester, 644 får, 293 spædkalver og 12 gjødkalver mere og 128 svin og 87 gjeter mindre end i 1908.

Priserne på slagt har gjennemgående været gode. Okse og får 75—85 øre, hest 35—40 øre, gjødkalv 90 øre, spædkalv 45—50 øre og svin 80 øre til 1 krone pr. kg. i hele kropper.

Den hyppigste årsak til at kjødet er stemplet med 2den kl. har været avmagring og slet behandling. Det kjød, som er kassert har væsentlig været av dyr, som er slaget på grund av forskjellige akute sygdomme, benbrud — særlig bækkenbrud — og kakeksi. Av smitsomme sygdomme har kun forekommet et tilfælde, rødsyke-endocarditis.

Efter anmodning av helserådet er der ved kjødkontrollen foretaget undersøkelse av hakkekjød for sozolith.

I prøver fra 7 utsalg fandtes i august måned svovlsyrlig natron i 6 prøver.

Da 4 slagttere negget at vedta de givne mulktforelæg, blev saken optat til behandling ved meddomsretten, hvor samtlige tiltalte blev frifundet.

Rettens kjendelse gik ut på: at det ansees bevist, at samtlige tiltalte har tilsat kjøddeig, som er frembrudt tilsalgs, kemiske konserveringsmidler, og at disse har indeholdt svovlsyrlig salt; men retten anser det ikke bevist, at de benyttede konserveringsmidler er skadelige for sundheten, hvilket antages at være en nødvendig betingelse for strafskyld i nærværende tilfælde.

På foranledning har statsadvokaten uttalt: Efter den lydelse vedkommende sundhetsvedtægt har fåt ved beslutning af 27de juni 1907, anser jeg det unyttig at anvende noget retsmiddel mot dommen.

Sundhetsvedtægten lyder: «Kjødvarer der frembydes til salg må ikke være tilsat kemiske konserveringsmidler, der er skadelige for sundheten. Til sådanne regnes undersvølvsyrige salte (sozolith).»

Kontrolllokale og kontrolltid har ingen forandring undergått.

Kjødkontrolløren er bevilget et årlig lønstillag av kr. 400 fra 1ste januar 1910; forøvrig er budgettet uforandret.

Tabel XXI. (Haugesund).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	1	-	-	-	-
Absces (byld)	-	-	-	2	-	-	-	-
Avmagring	11	-	-	20	-	16	-	-
Bedærvet eller slet behandlet,								
skiddent	$\frac{1}{4}$	-	$1\frac{3}{4}$	$19\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	140	-	-
Benbrud	3	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	$\frac{1}{2}$	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	1	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	8	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati-								
tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	$2\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	$\frac{1}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	3	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsykeendocarditis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	6	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	16	-	-
Hæmorrhagier	-	-	-	$\frac{1}{2}$	-	1	-	-
Mangel av organer	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$21\frac{1}{2}$	-	$8\frac{3}{4}$	$50\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	185	-	-

Tabel XXII. (Haugesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	2	-	-
Benbrud	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, avanden årsak	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsort	-	-	-	-	-	2	-	-
Kakeksi.	-	-	-	-	2	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	2	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ødem.	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	2	-	-
Hæmorrhagier	1/4	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	3½	-	2	4	-	12	-	-

Utenfor stationen er stemplet med 2den kl. 2½ okseslagt, 2 hester, 45 sauер, hvorav 39 bedærvet eller slet behandlet, 1 gjet og 6 spædkalve. — Kassert blev 3 okseslagt, 1 hest og 1 får.

11. Horten.

Dyrlæge Davidsen meddeler:

Kjødkontrolstationens lokaler er de samme som det foregående år, likeledes betjeningen, avlønningen og kontortiden.

Eftersyn af slagterier og pølsefabrikker foregår i reglen hver 8de dag og hos kjødhandlerne hver måned.

Av slagterier er der 2 stk.; af pølsefabrikker 2 stk. Tillike påhviler det kontrolløren at ha tilsyn med fiskertilførslen.

Tilførslen av kjød var større end i 1908. Leveransen til marinene, ca. 20 000 kg., indehaves av en av stedets slagtere, der får alt sit slagt i levende tilstand fra Moss.

Det tilførte kjød har med hensyn til kvalitet og behandling været godt.

Tilførslen sker fra de omliggende distrikter, hovedsagelig gjennem bondeslagtere. Fra Sverige og Danmark er intet indført direkte.

Tabel XXIII. (Horten).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	6	-	-	-	-	-
Avmagring	9½	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	-	-	-	-	7	-	-
Benbrud	1¾	1	3	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	2	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	-	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk . .	2½	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	½	-	1	-	-	2	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	1	-	-
For spæde	-	-	-	-	-	34	-	-
Ialt	20¼	1	12	-	-	45	-	-

Tabel XXIV. (Horten).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	13	-	-
Benbrud	1¼	-	1½	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse av anden årsak	7¾	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	11	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	16	-	2½	-	-	24	-	-

Utenfor stationen er stemplet med 2den kl. 8¼ okseslagt, 1 hest, 2 svin og 3 spædkalve, samt kassert 3¾ okseslagt (3 tuberkuløse) og 1 spædkalv.

12. Hønefos.

Amtsdyrlæge Ødegård meddeler:

Kjødkontrollen oprettedes i efteråret og begyndte 1ste september i nyindrettet hus; dette er noget trængt og lysforholdene ikke rigtig tilfredsstillende. Dyrlægens løn er kr. 1000, og den forenede assistanse må han selv holde, såvel som kontrolløren må besørge det kasserte nedgravet. Inspektion av kjødbutikker og melkehandlere samt et pølsebutikker foretages til ubestemte tider.

Tilførslen i disse 4 måneder var større end man hadde antat, og kjødet har gjennemgående været pent behandlet og av god kvalitet, således at 2den kl. stemppling kun ifølge listen er anvendt i forholdsvis få tilfælde, og det kasserte så at sige ute lukkende har været organer.

Utenfor stationen er kun litet stemplet og intet med 2den kl.

Tabel XXV. (Hønefos).

Årsaker til 2den kl. stemppling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1 $\frac{1}{4}$	-	-	2	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Mager, dårlig utseende . . .	1'	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Slet behandlet	-	-	-	1 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-
I alt	2 $\frac{1}{4}$	-	4	2 $\frac{1}{4}$	-	-	-	-

Kassert blev 164 kg. organer.

13. Kongsberg.

Amtsdyrlæge A. Løken meddeler:

Tilførslen av oksekropper har været lidt større end i foregående år, derimot mindre av svin og får.

Prisen på flesk har steget sterkt, ca. 1 kr. pr. 6 kg., mens prisen pr. hele oksekropper har dalt betydelig.

Likesom de foregående år er der blit indført nogle få okse-, får- og gjødkalvkropper fra Kristiania og utført samme stedshen endel hestekropper, som er slagtet her i byen.

Tabel XXVI. (Kongsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	-	-	2	-	-	-
Avmagring	1	-	-	-	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	6	1	2	-	-
Penbrud	-	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
— »— av anden årsak	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhiudebetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	14	-	-
Jurbetændelse	$3\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	1	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Nyfødte spædkalve («umodne»)	-	-	-	-	-	17	-	-
Ialt	12	-	5	6	4	42	-	-

Kassert blev 2 okseslagt og 2 gjødkalvslagt.

Utenfor stationen blev stemplet med 2den kl. 4 okseslagt (hvorav 3 med tinter), 2 svin og 1 spædkalv samt kassert 1 okseslagt (ledsygdom).

14. Kragerø.

Dyrlege *J. Benzen* meddeler :

Forholdene ved den kommunale kjødkontrol har i det forløpne år ikke undergått nogen forandring. Stationens lokale er meget fugtigt og koldt og kontoret kan kun ufuldkomment opvarmes med en petroleumsov. Dette volder en del ulemper bl. a. ved bruken av mikroskop, idet glas og linser let dugger. Men bortset herfra er lokalet praktisk inndrettet og har en heldig beliggenhet.

Der har i 1909 været en jevn og tilstrækkelig tilførsel af kjød. Og sågodtsom alt er i år kommet fra distrikterne heromkring i motsætning til tidligere år, da der har været stor tilførsel hit fra andre byer.

Kjødets kvalitet har gjennemgående bedret sig betydelig i de sidste år, ligesom det også blir penere behandlet under slagting og transport. Det er således blit mer almindelig at føre dyrene levende til byen for at de kan slagtes i slagterier her. Derved opnåes flere fordele. Kjødet behandles mer slagtermæssig, indmat og avfald utnyttes bedre. Landsslagningen derimot foregår ofte på trange og uhensigtsmæssige steder og utføres mangen gang af ukyndige folk, dårlig og uvorrent.

Tuberkulose er meget sjeldent heromkring, og der er i år kun paatruffet 2 tilfælder derav. Begge tilhørte samme besætning og blev slagtet efter at ha reagert ved tuberkulinprøve. Smitten stammede påvislig fra en fra østlandet indkjøpt tuberkuløs ko.

Her er 4 pølsemakerier, 4 slagterier og 8 kjødudsalg. Alt kjødsalg foregår fra butikker. Renslighetstilstanden i pølsemakerierne og slagterierne har for de flestes vedkommende været upåklagelig.

Tabel XXVII. (Kragerø).

Arsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	7	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	1	-	4	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	4	-	-
Benbrud	$1\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	1	-	-	-	-	-	-
Misfarvet	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	9	$1\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{4}$	1	-	9	-	-

Tabel XXVIII. (Kragerø).

Årsaker til kassation på stationen.

Syglomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Navlærebætændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	2	-	-	-	-	4	-	-

Utenfor stationen blev stemplet med 2den kl. 4 okseslagt (brystbetændelse og benskjørhet) og 1 spædkalv samt kassert 1 okseslagt (septisk tilstand).

15. Kristiania.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge A. Lo, meddeler:

Kjødkontrollen, der har foregåt i den nye kontrol ved Schweigårds bro, har ikke undergåt nogen væsentlige forandringer.

Det viser sig, at kontrolarbeidet har foregåt raskere i de nye lokaler end i de gamle, og at de handlende finder sig godt tilrette i den nye kjødhal og under de nye forhold.

Det er stor tilfredshet med hele arrangementet, likesom det også viser sig at være meget greit og praktisk indrettet.

I det hele må det nu siges, at alt fungerer godt i de nye lokaler, og at kjøperne som sælgerne trives bra der, og det er nok ingen, som ønsker sig tilbake til Nytorvet nu.

Hallen åpnedes 11te oktober; altså mot den allertravleste tid med den største tilførsel på året.

Det var nok dage, især et par fredage før jul, at pladsen var noget snau, og især fyldte de hundrevis av mennesker sterkt op; men selv på disse dage klarte hallen trafikken, og tiltrods for trængslen gik alt i den bedste orden.

Som eksempel på tilførsels størrelse kan nævnes, at der en enkelt dag i december kontrollertes og bragtes ind i hallen slagt av 568 okser, 13 hester, 737 svin, 182 får, 5 gjeter, 305 spædkalver og 133 gjødkalver.

Overskjøn har været avholdt en gang i 1909 — kontrollens avgjørelse godkjendtes.

Tilførslen i 1909 er: 48 209 okser, 1202 hester, 36 569 svin, 49 079 får, 5869 gjeter, 25 298 spædkalv og 19 132 gjødkalv.

Totalindførslen av kjød i årets løp viser en økning fra foregående år med 5 104 okser, 6 438 får, 858 gjet, 3 303 spædkalv og 4 730 gjødkalv, hvorimot en nedgang av 121 hester og 3 040 svin.

Tilførslen av norskt kjød var 33 734 okser, 1 167 hester, 36 479 svin, 48 498 får, 5 859 gjet, 24 770 spædkalv og 14 002 gjødkalv.

Den norske kjødtilførsel viser en økning fra foregående år av 3 309 okser, 6 223 får, 851 gjet, 3 030 spædkalv, 2 979 gjødkalv, hvorimot der er en nedgang for fleskets vedkommende med 2 957 svin og 120 hester.

Økningen av tilførslen av norskt kjød skriver sig vel fra det større husdyrhold efter de foregående års bedre avlinger over hele landet, imot i år et dårligere utbytte på jorden, specielt for kornets vedkommende, som fik en dårlig og sen iudhøstning over større dele av landet.

Det er i beretningsåret, som i andre år utover eftersommeren og høsten nedslaget en mængde halvmagert ungfæ. Dyrne har været trivelige, men i tyndt huld og lette i vegen.

Det skulde synes, at det måtte være fordelagtigere at føre på disse dyr nogle måneder.

Der er slagtet en mængde okser overføtte til 2½ år, som det absolut matte ha været en forretning at gjøde på. Det er vistnok en følge av brænderierernes nedlægning, idet man ikke finder kjøpere nok til unge okser til gjødning.

Nedgangen i fleskeproduktionen skriver sig naturligvis fra den slettere kornavling og de dyrere kraftførstoffer det sidste år.

Fleskeprisen har holdt sig høi, sjeldent under kr. 1,00 pr. kilo, hvorimot prisen på oksekjøt det sidste år har holdt sig lav hele tiden, tildels grundet den store tilførsel av dansk kjød.

Den rikelige tilgang på færekjød skyldes de forbedrede kommunikationer, og de sidste års bedre havnegange.

Kvaliteten av færekjød har været jevnt god, når undtages fra østlandsamterne, hvor fårene er mer langbente og viser en uehdig fordeling av fettet i forhold til kjødet.

Den økede tilførsel av gjødkalve skyldes tilførslen fra Sverige.

For de norske kalve har vistnok økningen sin grund i de små melkepriser, og at melken har været vanskelig at få avsat; derfor har mange forsøkt sig i opdræt av gjødkalve

Hvorvidt dette er en økonomisk anvendelse af den nysilte melk er jo et spørsmål.

Kjødproduktionen har i dette år været jevn god såvel kvantitativt som kvalitativt. Tilførslen sker også noget jevnere nu takket de bedre lokaler for opbevaring av kjød, specielt i den varme årstid.

Man har endelig fåt øinene op for, at kjølehuset er absolut uundværlig, og det vil snart vise sig at bli lite nok. At de ferske kjødvarer kan opbevares i dagevis i kjølehuset, også i kjødhallen, bidrar til at regulere såvel tilførslen som priserne på kjød.

Jeg er sikker på, at fleskepriserne ikke vilde holdt sig så høie og stabile, om man ikke hadde hat kjødhal og kjølehus.

Tilførslen av svensk kjød i 1909 var 1995 okser, 31 hester, 63 svin, 295 får, 7 gjet 500 spædkalv og 4 917 gjødkalv: en økning av 1 581 okser, 311 spædkalv og 1 838 gjødkalv. Den betydelige økning av svenskt kjød skyldes væsentlig de mindre priser i Sverige, specielt for Stockholms vedkommende. Varerne fra Sverige er fremdeles pent behandlet og gjennemgående bedste kvalitet.

Særlig er det de udmerkede gjødkalver, som kommer godt med her på markedet.

Desuten er det fra Sverige begyndt at komme store okser, helt op til 600 kilos

vegt; samt nogle særdeles gode kviger og gode fete kjør; nogle enkelte gjellinger er også ført hid.

Tilførslen av dansk kjød i 1909 var 12 480 okser, 4 hester, 27 svin, 286 får, 3 gjet, 28 spædkalv og 213 gjødkalv, ø: tilførslen har således holdt sig nogenlunde ved det samme. Kjødet er pent behandlet og slagtet, men av meget varierende kvalitet; for det meste ældie melkekjør fra middels fete helt ned til magre, men det er dog ikke så få slagt av særdeles god kvalitet.

Det danske oksekjød er fremdeles meget besængt med tuberkulose, hvorfor det koster kontrollen langt mere bryderi end kjød herfra og fra Sverige.

Dog må det siges, at der spores nogen bedring også i så måte.

Derimot er det ikke så få tilfælder av kassation på grund av andre sygdomme og enkelte viser en helt kakektisk tilstand.

I 1909 kassertes av forskjellige dyr	39 009 kg.
Organer	26 221 »
Lokal kassation	27 678 »
	92 908 kg.

hvilket er 7 671 kg mindre end i 1908.

Kassationen av kjødkropper sees at ha været noget større i år, men det skyldes den større tilførsel; hvorimot kassationen av organer er mindre, hvilket skyldes den mindre tilførsel av dansk slagtekvæg. Der er også kassert en påfaldende mængde tuberkuløse organer fra norske dyr. Dette skyldes, at der i flere distrikter er foretaget tuberkulinundersøkelse af større besætninger, hvor tuberkulose har været sterkt utbredt.

2den klassens stemplet kjød i 1909 andrar til 1110 okser, 75 hester, 755 svin, 205 får, 12 gjet, 332 spædkalv og 69 gjødkalv.

Der er nogen nedgang i 2den klasse for oksers vedkommende, hvilket skyldes den mindre tilførsel af levende danske storfæ, som slagtes her i byen.

På grund av tuberkulose er stemplet med 2den klasse i 1909 216 norske, 3 svenske og 364 danske slagtede okser henholdsvis 0,64 %, 0,15 % og 2,02 % mot i 1908 339 norske og 414 danskeslagtede okser henholdsvis 1,11 % og 3,37 %. Fra de 216 norskslagtede tuberkuløse storfæ, må fratrækkes 13 svenske og 164 danske, som er levende indført fra Sverige og Danmark og slagtede her, hvorfor de er medtaget i statistikken for norskslagtede. Den virkelige norske tuberkuloseprocent for 2den klassens oksekjød vil således kun bli 0,12 % (mot 0,20 % i 1908).

For de norske svins vedkommende var det kun 40 svin, som fik 2den klasse for tuberkulose.

Tuberkulosen blandt svin spiller ingen rolle længer takket være kokningen av alt avfall, som gives grisene.

Kassation. Kassert blev 178 okser, 16 hester, 95 svin, 53 får, 134 gjet, 491 spædkalv og 38 gjødkalv mot i 1908 190 okser, 22 hester, 75 svin, 70 får, 87 gjet, 350 spædkalv og 41 gjødkalv.

Miltbrand har forekommet 1 gang i år hos et svin, hvor vedkommende eier påstod, at gris'en ikke hadde været syk, men var sparket av en okse og derfor lagt sig til.

Kassation grundet tuberkulose i 1909 utgjorde 21 norske og 11 danske okser, 0,06 % og 0,8 %, mot i 1908 38 norske, 0,12 % og 10 danske, 0,08 %. Fra de i 1909 kasserte 21 norske okser må fratrækkes 10 tuberkuløse danske, som er levende indført og slagtet her, så det blir kun 11 norske okser kassert paa grund av tuberkulose. Kun 3 svin er kassert for tuberkulose.

Tabel XXIX. (Kristiania).

Oversigt over kontrollert kjød ved Kristiania kontrolstation 1900–1909.

År	I alt kontrollert							2 den klasse							Kassert							
	Oks 1)	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	
1900	52419	1899	22974	43626		48903		1169	307	1407		703		687		238	25	175		306		515
1901	43376	2229	18574	37633		47927		1036	368	852		359		607		223	28	107		153		637
1902	47457	2298	23946	45681		47362		835	224	1101		273		487		217	23	164		140		552
1903	42998	2177	28175	37085	4613	26342	17214	807	201	913	232	126	452	53	210	14	154	54	265	604	57	
1904	44997	2297	29506	37404	4702	26218	19302	1026	95	1028	220	41	573	94	190	13	107	34	100	701	58	
1905	40367	1909	25998	37459	4586	22075	16659	1120	96	912	269	23	575	97	250	13	132	64	199	836	48	
1906	43043	1919	26779	44160	5582	22180	15212	1062	138	785	495	42	434	101	234	15	100	113	147	523	44	
1907	42492	1723	37537	47765	6331	22933	14457	951	87	1182	458	85	455	91	175	12	217	102	200	499	50	
1908	43105	1323	39609	42641	5011	21995	14402	1265	64	706	268	11	298	46	190	22	75	70	87	336	41	
1909	48209	1202	36569	49079	5869	25298	19132	1110	75	755	205	312	332	69	178	16	95	53	104	491	38	

¹⁾ Angående okseslagtenes nationalitet se tabel XXXII.

Tabel XXX. (Kristiania).

Opgave over Kristianias tilførsel av norske slagt i årene 1900—1909.

År	B y s l a g t							L a n d s l a g t							
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Sørsteslagt i okse	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv
1900	23352	-	-	-	-	-	224	-	16277	-	-	-	-	-	-
1901	17916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1902	19280	-	-	-	-	-	-	-	13551	-	-	-	-	-	-
1903	17928	600	1224	605	7	2102	138	154	13316	1450	25018	33122	4569	16897	9001
1904	19031	557	1014	626	6	2190	89	178	14952	1650	26243	33602	4659	18090	10196
1905	17822	403	791	647	7	1672	112	152	12985	1449	23949	35401	4572	15218	8762
1906	18285	392	720	508	10	1864	109	180	17818	1459	25810	42776	5349	17098	9412
1907	17707	357	704	306	26	1745	74	152	18636	1351	36428	46957	6300	19815	10064
1908	17551	323	808	284	13	1890	99	155	12874	964	38628	41991	4995	19850	10924
1909	20230	238	847	632	4	2432	105	191	13504	929	35605	47866	5855	22238	13897

Tabel XXXI. (Kristiania).

Oversigt over den kjødmængde som i årene 1908 og 1909 har passert Kristiania kjødkontrol.

		Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv
Ialt kontrollert	{ 1908	43105	1323	39609	42641	5011	21995	14402
	{ 1909	48209	1202	36569	49079	5869	25298	19132
Norsk	{ 1908	30425	1287	39436	42275	5008	21740	11023
	{ 1909	33734	1167	36479	48498	5859	24770	14002
Svensk	{ 1908	414	14	63	30	2	189	3079
	{ 1909	1995	31	63	295	7	500	4917
Dansk	{ 1908	12266	22	110	336	1	66	300
	{ 1909	12480	4	27	286	3	28	213

Tabel XXXII. (Kristiania).

Antal undersøkte oksekropper i tidsrummet 1900—1909 og % av 2den klasses stempling og kassation på grund av tuberkulose.

År	N o r s k					S v e n s k					D a n s k				
	ialt tilført	2den kl.	2den kl. %	kassert	kassert %	ialt tilført	2den kl.	2den kl. %	kassert	kassert %	ialt tilført	2den kl.	2den kl. %	kassert	kassert %
1900	39986	132	0,33	25	0,06	5665	13	0,23	2	0,04	6769	246	3,63	32	0,47
1901	29278	138	0,47	17	0,06	4413	4	0,09	1	0,02	9686	264	2,73	38	0,39
1902	32831	96	0,29	23	0,07	4949	6	0,12	2	0,04	9678	208	2,15	34	0,35
1903	31244	116	0,37	26	0,08	4478	5	0,11	2	0,04	7197	134	1,86	12	0,17
1904	33983	115	0,34	15	0,04	4617	6	0,12	2	0,04	6397	219	3,42	13	0,21
1905	30805	147	0,44	19	0,06	3440	11	0,32	5	0,15	6120	153	2,5	9	0,15
1906	36103	127	0,36	12	0,08	2421	10	0,41	1	0,04	4383	166	3,8	9 ^{1/2}	0,28
1907	36343	146	0,40	9	0,03	739	5	0,67	-	-	5219	208	3,90	8	0,15
1908	30425	339	1,11	38	0,12	414	-	-	-	-	12266	414	3,37	10	0,08
1909	33734	216	0,64	21	0,06	1995	3	0,15	-	-	12480	364	2,92	11	0,8

Tabel XXXIII. (Kristiania).

Årsaker til 2den kl.

Sygdomme og feil	Norsk							
	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	1	-	328	1	2	1	-	-
Absces (byld)	-	-	-	-	1	1	-	-
Avmagring	83	9	14	47	3	25	6	-
Aktinomykose (stållesop)	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	25	4	44	98	3	117	14	-
Benbrudd	8	5	10	-	-	1	2	-
Benskjørhet	17	1	-	-	-	-	7	-
Beskadigelse, ydre	10	3	7	-	-	4	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	22	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	27	-	-	-	-	-	2	-
—»— av anden årsak	-	-	3	1	-	-	3	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	11	2	23	3	-	-	-	-
Gulsot	5	-	8	7	-	16	-	-
Hjernelidelser	-	3	-	-	-	-	-	-
Hjertesekket betændelse, traumatisk	12	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	5	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	10	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	11	7	10	-	-	-	2	-
Mangelfuld avblødning	3	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	4	-	3	-	-	101	9	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	22	1	-
Nyresygdom	4	-	2	-	-	3	3	-
Nødslagtning	26	3	24	-	-	4	2	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Parasiter	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	192	-	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	29	-	-	-	-	-
Svulster	-	12	-	-	-	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	216	-	40	-	-	-	-	-
Vattersot	4	-	6	41	-	28	2	-
Ødem	-	1	1	-	-	-	-	-
Defekt	9	-	-	1	-	3	-	-
Hæmophil	-	-	-	-	-	-	3	-
Mangelfuld attest	-	23	-	-	-	-	-	-
Ialt	517	73	749	199	9	326	56	-

stempling på stationen.

Tabel XXXIV. (Kristiania).

Årsaker til kassation

Sygdomme og feil	Norsk							
	Oksæ	Hest	Svin	Sam	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt.	2	-	1	-	-	6	-	-
Avmagring	2	-	2	2	62	16	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	8	1	4	27	30	80	6	-
Benbrudd	1	1	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	9	-	-	-	-	1	4	-
Beskadigelse, ydre	2	-	2	-	-	2	-	-
Blodurin	5	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	7	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	1	-	4	-	-	3	1	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	16	-	-	-	-	18	1	-
—»— av anden årsak	4	-	4	-	-	-	-	-
Børsygdom	8	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	3	-	-	-	5	114	6	-
Fødselsbesvær	1	-	3	1	-	-	-	-
Gulsot	1	-	6	1	-	28	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	14	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	7	1	2	2	1	1	-	-
Ledsygdom	1	1	2	-	-	29	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	-	-	-
Mavesygdom	3	-	4	3	-	80	7	-
Miltbrand	-	-	1	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	25	1	-
Nyresygdom	6	2	10	1	-	5	1	-
Nødslagtning	15	-	7	2	-	-	1	-
Rachitis	-	-	13	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	3	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	1	-	-	-	4	-	-
Septiske tilstande	3	1	8	2	-	43	4	-
Svulster	1	3	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	4	4	-	-	8	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	21	-	3	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	5	26	-	-
Vattersot	5	-	9	12	1	-	1	-
Odem	1	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning	1	-	-	-	-	-	1	-
Ialt	150	16	95	53	104	489	37	-

Byslagtet: 20 230 indmater av storfæ, hvorav 1 940 var tuberkuløse.

Utenfor stationen stempledtes med 2den kl. 8 okseslagt (hvorav 7 tuberkuløse) og 10 svin (abnorm lugt 6 og ledsgdom 4) og kassertes 1 svin (avmagret) og 1 spædkalv bedærvet.

på stationen.

		Svensk					Dansk					
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv
1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-
							11	1	1	1	1	1
							7	1	1	1	1	1
								2	2	2	2	2

I 1909 er ved kjødkontrollen undersøkt 20 230 okseindmater, hode, hjerteslag og lever, som er slagtet her i byen, hvorav 1940 kassertes på grund av tuberkulose.

Kontrollen i byslagterierne har været meget større år, 2 306 okser og 194 svin kontrollerte i 180 gange mot i 1908 502 okser og 346 svin. Nedgangen av kontrollerte svin i slagterierne skyldes ophør av svineslagteriet og den stadige kontrol av disse i slagteriet.

Den økede kontrol i slagterierne i 1909 skyldes væsentlig, at byslagterne her på den måte kan komme ind i hallen med kjødet før det danske, hvorfor også kontrollen væsentlig har foregåt på dage før danskekjødet kommer.

Byslaget er i 1909 20 230 okser, 238 hester, 874 svin, 632 får, 4 gjet, 2 432 spædkalv og 105 gjødkalv mot i 1908 17 551 okser, 323 hester, 808 svin, 284 får, 13 gjet, 1 890 spædkalv og 99 gjødkalv.

Med hensyn til tilsørslen fra de forskjellige lande og forholdet mellem 2den klasse og kassation henvises til kontrollens statistik.

I 1909 har der passert kontrollen	
av oksekjød	kg. 6 749 260 = kg. 28,21 pr. indb.
» hest	» 240 400 = » 1,00 » —
» svin	» 2 194 140 = » 9,14 » —
» får	» 834 343 = » 3,48 » —
» gjet	» 58 690 = » 0,24 » —
» spædkalv	» 430 066 = » 1,79 » —
» gjødkalv	» 573 960 = » 2,31 » —

kg. 11 080 859 = kg. 46,17 pr. indb.

beregnet efter et indbyggerantal i Kristiania av 240 000 mennesker i 1909.

I 1908 var der tilsammen forbrukt kg. 10 256 822 = kg. 43,92 pr. indbygger, beregnet etter et indbyggerantal av 233 416.

16. Kristiansand.

Dyrlege C. Juell anfører:

Forholdene ved kjødkontrollen er som forrige år. Der er kontrollert omtrent samme mængde slagt, dog er der fra Danmark indført mere år end før; det er formodentlig de høje priser her hjemme, som er årsaken. Av kassert kjød er der år mindre end ifor og på grund av tuberkulose er intet kassert. Det danske kjød var alt udmerket godt.

Tabel XXXV. (Kristiansand).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjædkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	5	5	-	-	-	-
Avmagring	2	-	1	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	17	-	-
Børsygdom	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsort	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelideler	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- tisk	13	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Parasiter	-	-	2	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlideler	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	19	-	13	6	-	17	-	-

Tabel XXXVI. (Kristiansand).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjædkalv	Andre dyr
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	1	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati-. Navleårebetændelse	4	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	3	-	-	-	-	-
Kværke	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	6	2	3	1	-	2	-	-

17. Kristiansund.

Dyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Ved kjødkontrollen har personale og lønsforhold i 1909 været som foregående år.

Kjødkontrolstationen flyttedes den 11te august til nye lokaler i den nyopførte kommunegård ved torvet. Den nye station har 2 større og 3 mindre rum. Av de to førstnævnte rum er det ene indredet til kjødhal og det andet til undersøkelsesrum. De tre mindre rum er indredet til kontor, laboratorium og rum for kassert kjød. Ind- og utbringelsen av kjødet foregår på en vogn, gående på skinner. Gasbelysning benyttes i alle rum, og i undersøkelsesrummet er centralopvarming. Kjødhallen er forsynet med vægt og telefon; den er åpen alle hverdage fra kl. 9 form. til 7 em. Kontroltiden er fra kl. 9–11 form. og 5–6 em. (i høsttiden 4–6).

Tilførselen av kjød (landslagtet) har i 1909 været: 1 302 $\frac{1}{2}$ storfæ, 16 hester, 757 $\frac{1}{2}$ svin, 4 645 får, 374 gjeter, 3 519 spædkalve, 117 gjødkalve, 1 bjørn og 15 $\frac{1}{2}$ hjorte — hvilket er en stigning fra foregående år med 14 storfæ, 460 $\frac{1}{4}$ får, 366 $\frac{1}{2}$ spædkalve og en tilbakegang med 3 $\frac{1}{2}$ hester, 59 $\frac{1}{2}$ svin, 24 gjeter og 9 gjødkalve.

Tabel XXXVII. (Kristiansund N).

Arsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	5	3	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-
Avmagrинг	1	-	-	3	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1 $\frac{1}{2}$	-	1	5	-	34 $\frac{1}{2}$	1	-
Benbrund	7	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	-	-	-	-	1	-	-
Blodurin	5 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, avanden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	2	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	5 $\frac{1}{2}$	-	1	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	2	-	-	1	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Ialt	37$\frac{1}{2}$	-	14	18	-	40	1	-

Det tilførte kjod har væsentligst stammet fra Nordmør fogderi. Kjødproduksjonen er i Nordmør, særlig i de indre distrikter, i rask utvikling. Utførslen herfra til Kristiania tiltar for hvert år.

Kvaliteten av kjødet har gjennemgående været god og behandlingen som helhet tilfredsstillende. Størstedelen av kjødet er slagtet og tilført av landslagtere.

Ved Kristiansunds kommunale slagtehus er der i 1909 slagtet: 1 615 storfæ, 19 hester, 93 får og 15 kalve — hvilket er en stigning fra foregående år med 80 storfæ og 6 hester.

Regnskabet for det kommunale slagtehus viser en utgift av kr. 2 871,45 (dyrlægen kr. 1 200, opsyndsmann kr. 1 000, vedlikehold m. v. kr. 671,45) og en indtægt av kr. 2 736,75. For kjødkontrolstationen var utgiften kr. 2 806,28 og indtægten kr. 257. Byens netto-utgifter beløp sig således på disse konti til kr. 2 683,98.

Byens kjød- og melkeutsalg har været inspicert flere gange. Byen hadde i 1909 13 kjødforretninger med pølsemakerverksted og 43 faste melkeutsalg. 2 av de ældste pølsemakerverksteder er blitt omindredet og forbedret. De tidligere brukte petroleums-motorer er på en undtagelse nær ombyttet med elektriske. 3 mand er mulktet for handel med ustempelte kjød.

Tabel XXXVIII. (Kristiansund N).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1½	-	-
Avmagring	-	-	1	2	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	12	-	-
Blodurin	3½	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	½	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	6	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidser	-	-	1	2	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	6	-	3	4	-	20½	-	-

Ved det kommunale slagteri er stemplet med 2den kl. 3 okseslagt og intet kassert.

18. Larvik.

Amtsdyrlæge J. A. Furuholmen meddeler:

Med hensyn til kontrollens budget og lokale er der ingen forandringer sket i det forløpne år. Kommunen holder fremdeles kun medhjælp til stemplingen på torv-

Tabel XXXIX. (Larvik).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksé	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	4	-	-	2	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	15	-	1	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet skiddent	2	1	-	-	-	-	-	-
Benbrud	6 ¹ / ₄	-	3 ¹ / ₂	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	4 ¹ / ₂	¹ / ₂	-	1	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	1 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	1	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	2	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	3	-	-	2	-	1	-	-
Ledsygdom	1 ³ / ₄	-	1	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	3 ³ / ₄	-	1	-	-	4	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	9 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	³ / ₄	-	-	-	-	-
Svnøster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-
Umodne.	-	-	-	-	-	35	-	-
Slagtet for tidlig efter fødsel (mordyr)	-	-	5 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Kastrater	-	-	3	-	-	-	-	-
Råne (ukastrert)	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	48 ¹ / ₄	2 ¹ / ₂	29 ³ / ₄	8	-	45	-	-

dagene i de sidste 4 måneder av året. Den øvrige tid av året avholdes den fornødne hjælp for kontrollørens egen regning.

Tilførslen har været følgende: 2 266^{1/4} storfæ, 60^{1/4} hest, 1 195^{1/4} svin, 1 833^{1/2} får, 7 gjeter, 1 280 spedkalver, 319^{1/2} gjødkalver. Tilførslen ifor utgjorde: 1 928^{3/4} storfæ, 46^{1/2} hest, 1 505^{1/4} svin, 1 554 får, 3 gjeter, 1 334^{1/2} spedkalver, 249 gjødkalver, 3 elg. Der er altå en stigning i tilførslen for storfæ på 337 stk. og får 279 stk., mens der er en mindre tilførsel av sin på 310 stk.

Fra utlandet er intet tilført direkte.

Vegten av kassert kjød har været følgende: 2 115,5 kg. av kroppe, 702 kg. av organer og avfald.

Om kvaliteten av kjødet kan siges, at den i årets sidste halvdel snarest var litt ringere end vanlig, da de høie korn- og kraftførpriser foranlediget indskrænkning i fôringen med kraftfôr, og der solgtes som sedvanlig en hel del altfor ung, små og magert slægt utover høsten.

Som sedvanlig kom en hel del får fra Vestlandet. En stor contingent av svin avgis av byen selv, idet der især i byens utkanter drives talrige små svinehold, der med de høie fleskepriser i årets sidste måneder har været meget lønsomme.

Der tilføres byen mer og mer av levende slagtedyr og toryhandelen med kjød er øiensynlig i avtagende. Det skyldes vel flere forhold, således vanskeligheten ved at

Tabel XL. (Larvik).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1/4	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	8/4	1/4	2 ^{1/4}	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3/4	1/2	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1/2	-	-	-	-	1	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	2	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Leversygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Decubitus	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	9^{1/2}	3/4	4^{3/4}	-	-	9	-	-

få tjenerhjælp til rimelig pris og kanske de mere indskrænkede kjelder- og spiskammerrum til almindelige beboelseslejligheter, idet der nu ikke kjøpes større parter kjød og flesk av privatfolk som i gamle dage til oplavning og saltning for længere tidsrum. En følge herav blir uvirklig en indskræukning af kjødhandelen på torvet og en tilsvarende livligere omsætning hos slagterne og kjødhandlerne.

Priserne har holdt sig jevnt høje:

For oksekjød fra kr. 0,80—0,90 pr. kilo

 » flesk - - 1,00—1,10 -
i hel vekt og for bedste kvalitet.

Tabel XLI. (Larvik).

Årsaker til 2den kl. stemppling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	2	-	-	-	-
Avmagring	6	1	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1	-	-	1	1/2	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	2	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	9	1	1	6	-	4	1/2	-

Kassert utenfor stationen blev 3 økseslagt, 1 får og 3 spædkalve.

19. Lillehammer.

Amtsdyrlæge *Flesvik* meddeler:

Kontollokalet, kontrolltiderne og kontrollørens løn har været den samme i 1909 som før. Dyrlege O. Taralrud fungerte som assistent fra nytår til 15de mai 1909, resten av året har jeg ingen assistent havt.

Slagteavgiften har ved det kommunale slagteri været den samme, dog har der for rigtig små økser og kviger været beregnet kun kr. 1,50 pr. stykke. Den samlede

slagteavgift var for 1909 kr. 2 625,85, utgifterne beløp sig til kr. 2 465,40, hvorav til lønninger kr. 1 788,22, kul og ved kr. 428,74, lys og kraft kr. 103,70, diverse småutgifter kr. 22,60 og til reparationer og vedlikehold kr. 122,14.

Kvaliteten av det ved slagteriet kontrollerte kjød bedres år om andet; man merker også her, at der er fremgang i distriktet med hensyn til føring og stel av kreaturerne. På eftersommeren og om høsten slagter de dog fremdeles mange magre dyr, der tages direkte hjem fra havnen.

Tuberkulose er ved landkontrollen fundet hos 2 okser og 4 grise, ved slagteriet hos 4 okser og 3 grise.

Tabel XLII. (Lillehammer).

Arsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	3	6	-	-	-
Absces (byld)	-	-	1/2	-	-	-	-	-
Avmagring	1 1/2	-	-	2	4	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	8 1/2	1	3	12	24	20	-	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	2 1/4	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	1	-	-	-	-	-	7	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	1	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	2	-	-
Mavesygdom	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	-	1	-
Overdrift	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidser	2	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	3	-	-	-	-
Spæ og magre	-	-	-	-	112	43	-	-
Ialt	23 1/4	2	12 1/2	22	146	73	-	-

Tabel XLIII. (Lillehammer).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksæ	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	22	7	-	-
Bukhindebetændelse, traumati- sk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	2	5	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleareabetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	1	-	-	-	-	2	-
Tarmlidelser	1 ²	1	-	-	-	-	-	-
Spæ, magre og stygt behandlet	-	-	-	-	31	4	-	-
Ialt	2 ^{1/2}	2	2	-	55	25	-	-

Tabel XLIV. (Lillehammer).

Årsaker til 2den kl. stemppling ved slagteriet.

Sygdomme og feil	Oksæ	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	1	3	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumati- sk	3	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	9	1	6	1	3	-	-	-

Kassert på slagteriet blev 1 okseslagt (børlidelse), 1 svin (tuberkulose) og 1 far (abscesser).

20. Moss.

Dyrlæge C. Schmidt meddeler :

Hvad lokale, betjening og lønningsforhold angår er deri ingen forandring foregået. Et større antal slagtedyr tilførtes fra drifter i Guldbrandsdalen — okser — ligesom færkjød fra Stavanger, Egersund og Flekkefjord.

Gjennemsnitlig stiller torvpriserne sig således:

Okskjød i hel vegg	ca. kr. 0,70
Flesk — »—	» 1,00
Får — »—	» 0,85 à 0,90
Spædkalv — »—	» 0,50
Gjødkalv — »—	» 1,00 à 0,90
Hest — »—	» 0,40

Prisen på levende slagtehest har holdt sig noget varierende efter størrelse og hold, fra kr. 70 op til kr. 130 og endog derover.

Byens kjødforbruk opgives anslagsvis til 399 212 kg.

Tabel XLV. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Avmagring	5	-	-	1	-	19	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	1	-	-	2	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	15	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	3	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresyglom	-	-	-	-	-	-	1	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke	-	1	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	51	-	-
Ubekjendt årsak	-	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-
Ialt	10	2	6	1	-	91	1	-

¹⁾ Stemplet 2den kl. i Kristiania.

Tabel XLVI. (Moss).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	2	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	-	-
Leðsygdom	4	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	4	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	6	-	5	-	-	14	-	-

Tabel XLVII. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1) 22	-	-	-	-	-
Avmagring	3	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	19	-	2	6	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	1	-	-	1	-	-
Bukhindebetændelse, traumati.	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	1	-	-	3	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati.	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	4	-	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	3	-	-
Borsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	31	-	26	6	-	9	-	-

1) Indført fra Kristiania med 2den kl. stemplet.

Kassert utenfor stationen blev 1 gjet og 1 spædkalv.

21. Narvik.

Amtsdyrlæge K. G. Mæhre har indsendt følgende tabeller:

Tabel XLVIII. (Narvik).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	1	5	-	-	-
Avmagring	12	-	2	3	4	14	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	7 $\frac{1}{4}$	-	4 $\frac{1}{4}$	24	12	52	6	-
Benbrud	-	-	-	2	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	1	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	2	-
Hjertesækbetaendelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	2 $\frac{1}{2}$	-	2	6	-	12	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	-	1	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Andre årsaker	3	-	-	6 $\frac{3}{4}$	-	-	2	-
Ialt	29 $\frac{3}{4}$	-	9 $\frac{1}{4}$	43 $\frac{3}{4}$	21	82	10	-

Tabel XLIX. (Narvik).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bukhindebætædelse	-	-	-	-	-	-	2	-
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	8	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	-	2	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Andre årsaker	-	-	-	1	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-
Ialt	-	-	-	2	-	-	13 $\frac{3}{4}$	-

Utenfor stationen er stemplet med 2den kl. 2 $\frac{1}{2}$ okseslagt (avmagring, bedærvet),
1 hest og 5 svin (tuberkulose, dårlig avblødning, bedærvet).

22. Porsgrund.

Dyrlæge H. Piro meddeler:

Kjødkontrollen i Porsgrund er drevet som de foregående år. Den tilførte kjødmængde har været større end i forrige år, men kvaliteten har været mindre god. Tilforslen av vestlandsk førekjød er steget. De danske slagt har vært upakladelige.

Tabel L. (Porsgrund).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spadkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	2	-	-	-	-	-	4	-
Bedærvet eller slet behandlet,								
skiddent	2	-	-	-	-	-	2	-
Benbrud	-	-	-	1	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	-	2	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	-	1	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	-	1	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	-	1	-
Rachitis	-	-	-	1	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	-	1	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	-	3	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	8	-	3	-	-	14	-	-

Tabel LI. (Porsgrund).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt				1				
Avmagring	5					2		
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent				2		4		
Brystbetændelse, traumatiske .	1							
Fødselsbesvær	1							
Gulsot							1	
Hudsygdom			1					
Ledsygdom							1	
Mangelfuld avblødning							1	
Nyresygdom	1							
Nødslagtning						2		
Rachitis			2					
Rødsyke								
Tarmlidelser	1					1		
Tuberkulose	1							
Umodne						2		
Ialt	10	-	3	3	-	14	-	-

Kassert på stationen er: 1 okseslagt (mavesygdom), 1 svin (septisk tilstand) og 4 spædkalve, samt utenfor stationen 2 okseslagt (trommesyke, tuberkulose) og 5 spædkalve.

23. Risør.

Amtsdyrlæge S. O. Skjulestad meddeler:

Kjødkontrollens virksomhet hersteds har været drevet på samme måte som forrige år. Tilførslen av slagt har omrent vært den samme, dog har flesketilgangen vært betydelig mindre. Inspektionen av byens kjødudsalg og pølseposer er foregått på ubestemte tider, som regel en gang ukentlig.

Tabel LII. (Risør).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjodkalv	Andre dyr
Avmagring	8	-	1	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	3	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	11	-	3	2	-	4	-	-

Kassert på stationen blev 1 svin og 1 får (begge nyresygdom) samt 2 spedkalve (mavesygdom).

Utenfor stationen stempledtes med 2den kl. 1 okseslagt (avmagring) og 2 får (avmagring).

24. Sandefjord.

Kontrollør *T. Lekve* meddeler:

Som det vil sees av vedlagte skema har i det forløpne år tilførslen av slagt, der har passert kjødkontrollen her, for de fleste gruppene vedkommende øket. Kun tilførslen av svin er gått tilbake, hvilket antagelig har sin naturlige årsak i de dårlige fleskepriser og høie melpriser i 1908 og 1909.

Av danske slagt er der næsten intet indført her på stedet. Dog er det mulig, at en del av de fra Kristiania tilførte grovere kjødvarer, der skal anvendes til pølser og anden skibsproviant, kan være av dansk oprindelse, men allikevel blir det en ubetydelighet.

Fra de fjernere omliggende landdistrikter er man i det sidste begyndt med at sende kalver til slagterne i byen, kun avbløtte, uten at åpne eller få dem. Dette har gitt anledning til megen 2den kl. og tildels konfiskation. Som regel får et sådant kalveslagt et appetitlig utseende, hyppig med begyndende forrådnelse.

De fra vestlandet i sommer og høst tilførte fåreslagt har bedret sig ganske betydelig.

Tabel LIII. (Sandefjord).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oks	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	9	-	-	-	-
Avmagring	20	3	1	4	-	34	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	¹⁾ 6	-	3	2 ^{1/2}	-	32	1	-
Beskadigelse, ydre	1 ^{1/2}	^{1/2}	-	-	-	11	-	-
Brystbetændelse	-	-	^{1/2}	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	6	-	-
Fødselsbesvær	-	-	^{1/2}	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	8	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Nødslagtning	2	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	38 ^{1/2}	3 ^{1/2}	15	16 ^{1/2}	-	96	1	-

¹⁾ Derav 1 dansk.

Tabel LIV. (Sandefjord).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	1	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	$\frac{1}{2}$	-	1	$2\frac{1}{4}$	-	5	1	-
Beskadigelse, ydre	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatiske .	1	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	3	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Navlearebetændelse	-	-	-	-	-	4	-	-
Nyresygdom	-	1	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	$4\frac{3}{4}$	1	$4\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{4}$	-	16	1	-

25. Sarpsborg.

Dyrlæge A. Schumann meddeler:

Kontrolvirksomheten har foregået på samme måte og under samme vilkår som tidligere år. Det torvsørte slagt er gjennemgående god, sund vare; navnlig om lørdagen forhandles der meget kjød og flæsk fra de omliggende bygder og kvaliteten er god. Fra Sverige kommer meget kjød og av god kvalitet; dette forhandles av byens slagtere.

Tuberkulose forekommer meget sjeldent; andre grunde til nedslagtning er «skarpt», som forefindes hyppig og bringer tap.

Ondartede smitsomme sygdomstilfælde er ikke forekommet på kontrollen.

2den kl. stempling og kassation er forholdsvis sjeldent.

Tabel LV. (Sarpsborg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	3	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	1	1½	-	-	-	-	-
Benbrud	3	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet	-	-	2	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	8	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	2	-	4	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	4	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesydom	-	-	-	-	-	31	-	-
Nødslagtning	-	1)	1	-	-	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2) 6½	-	4	-	-	-	-	-
Vætersot	-	-	3	-	-	-	-	-
Ialt	41½	2	22½	-	-	31	-	-

1) Svensk. 2) Derav 3½ svensk.

Tabel LVI. (Sarpsborg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesydom	-	-	-	-	-	-	3	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose.	1) 2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	2	-	-	3	-	-

1) Derav 1 svensk.

26. Skien.

Dyrlege *Koren Lund* meddeler:

Det tilførte kjød har i det forløpne år været av en bedre kvalitet end foregående år, hvilket beror på at tilførslen østen fra av norsk kjød har vært større end sedvanlig. Fra Danmark økes også importen etterhvert, idet der over Skien foregår en transit-handel med dansk kjød til fabrikdistrikterne i Telemarken; der solgtes såledet blot av én skiensslakter i det forløpne år til Notodden og Saaheim, dansk kjød for ca. 50 000 kr.

Slagtekvæget i Telemarken og oplandet omkring Skien er fremdeles dårligt; magre melkedyr som oftest. En utpræget melkerace, som telemarkskvæget er, blir også ulønsomt at føre op til slagt, hvilket forhold vel også har bidraget til, at man her har stået langt tilbake med hensyn til at producere slagtedyr.

Det tilførte kjød har været pent slagtet og behandlet.

Tabel LVII. (Skien).

Arsaker til 2den kl. stempiling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	2	-	1	2	11	8	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	6	-	3	-	-
Hjernelidelser	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- isk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	1	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Rødsyke, flekfeber	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	8	-	10	8	11	12	-	-

Tabel LVIII. (Skien).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	1	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	3	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	1	2	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	5	-	3	1	1	7	-	-

Tabel LIX. (Skien).

Årsaker til 2den kl. stemppling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	4	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	¹⁾ 1	-	1	-	-	²⁾ 15	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	-	³⁾ 9	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	10	-	4	-	-	27	-	-

¹⁾ Dansk. ²⁾ Derav 10 danske. ³⁾ Derav 6 danske.

Tabel LX. (Skien).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	1½	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumati- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1) 1)	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	6½	-	1	-	-	1	-	-

¹⁾ 150 klgr. organer kassert på grund av tuberkulose.

27. Stavanger.

Kommunelæge *J. Smith* meddeler:

Kjødkontrollens ordning har i 1909 været som foregående år. Den faste assistent oppsagde sin stilling fra 1ste august. Det forsøgtes da at faa en dyrlæge til assistance i høsttiden, men det lykkes ikke. Der er nu bevilget en løn av 2 000 kroner med to lønstillæg på hver 200 kroner til dyrlægeassistent. Dyrlægen vil foruten arbeidet ved kjødkontrollen bli tilpligtet at utføre visse forretninger — særlig melkekontrol — for helserådet. Til håndlangerhjælp ved kjødkontrollen vil der blive ansat en mand med 1 000 kroners løn.

Der er i år tilført kontrollen mindre kreaturer og svin end ifjor, men føretallet og kalvetallet er øket litt.

Fra Danmark og fra de nordligere landsdele er tilført en ualmindelig mængde oksekjød. Nordlandskjødet blev i høst falbudså billigt, at det danske kjød måtte slutte i november. Sævel det danske kjød som Nordlandskjødet anvendes mest av de hermetiske fabriker.

Forsendingen av førekjød til Østlandet har omrent været som tidligere år, men av oksekjød er der sendt svært litet, da forsendelsen ikke har svaret regning på grund av den sterke konkurransen fra Nordland og Danmark.

Priserne på oksekjød var dette år rimeligere end de senere år og kom i høst helt ned i 50 øre pr. kilo for jævnt ordentlig vare. Førekjødet har omrent holdt sin pris, men flæsket steg i årets sidste del til en usædvanlig høide — like til 1 krone

Tabel LXI. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	1	5	-	-	-	-
Avmagring	22	1	-	283	18	22	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	7	2	18	6	3	291	3	-
Benbrud	3	2	4	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydrie	-	2	4	1	-	9	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	-	-	-	3	-	-	-	-
Børsygdom	4	1	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	1	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	5	-	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	1	3	3	-	4	1	-
Mangelfuld avblødning	1	-	1	-	-	18	-	-
Mavesygdom	-	-	2	1	-	-	-	-
Nyresygdom	4	-	-	1	-	4	1	-
Nødslagtning	-	-	1	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	1	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	3	-	-	142	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	28	-	-	-	-
Lungeemfysem med avmag- ring	9	-	-	-	-	-	-	-
Uutviklet	-	-	-	-	-	66	-	-
Gravædre, grabukke, råner . .	-	-	23	4	-	-	-	-
Ialt	60	10	69	339	21	562	8	-

pr. kilo for prima vare. Denne prisstigning står i naturlig sammenhæng med den avtagende flæskeproduksjon. Som nogenlunde gjennemsnitlig kjødpris kan oppgives: Okse 65, hest 35, svin 90, får 75 og spædkalv 50 øre pr. kilo.

Som det var at vente, har den regnfulde og kolde sommer været ualmindelig dårlig for færene og lammene, og det kan ikke erindres, at der noget år er slagtet så stort antal vasne, utmagrede og elendige dyr, som iår. Merkelig nok har der ikke været så mange pyæmiske lidelser som almindelig, men det kan jo tænkes, at det ugunstige veir kan have gjort ende på de angrepne lams liv, før lidelsen er kommet til avheling, så lammene har kunnet tåle drivningen til byen. Oksekjødets kvalitet har været nogenlunde som sædvanlig.

Av ondartet smitsomme sygdomme er påtruffet fire tilfælde av bråsot; de tre tilfælde i ugen mellem 22de og 29de oktober, det fjerde 11te november. Alle lam kom

Tabel LXII. (Stavanger).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	1	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	2	2	-
Gulsoot	-	-	1	-	-	2	-	-
Kakeksi	-	-	-	1	-	-	-	-
Ledsydom	1	-	1	-	-	2	-	-
Rachitis	-	-	2	2	-	1	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	5	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	5	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	24	-	-
Vattersot	-	-	-	11	-	-	-	-
Misfoster	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	7	1	4	15	-	47	2	-

Tabel LXIII. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen (Slagteriet).

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Absces (byld)	2	-	-	48	-	-	-	-
Avmagring	¹⁾ 11	3	-	1609	7	-	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	²⁾ 10	-	-	-	-	11	-	-
Benbrud	1	-	1	5	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	1	-	9	-	1	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	-	-	-	1	2	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	6	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	-	3	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	2	1	-	16	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	4	-	-	-	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	3	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	1	-	-	-	-
Rødsyke-endokardit	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	1	1	3	-	12	-	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	³⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	33	-	-	-	-
Leversygdom	2	-	2	-	-	-	-	-
Lungeemfysem med avmagring	2	-	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagisk lungeødem . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Fettncroser	-	-	-	3	-	-	-	-
Uutviklet	-	-	-	-	-	7	-	-
Gravædre, grabukke, råner . .	-	-	5	153	2	-	-	-
Ialt	44	6	11	1895	11	32	4	-

¹⁾ Hvorav 7 danske. ²⁾ Hvorav 4 danske. ³⁾ Hvorav 2 danske.

levende til byen, men havde ved slagtningen sterk karfyldning av bukhinden, og løpens folder var sterkt hæmorrhagisk-ødematøse. Lammene, hvorav de tre var fortrinlige dyr, var sendte med flokke henholdsvis fra Finnø, Brennæs, Skudesnes og Kvindherred.

De to for tuberkulose kasserte kreaturer hidrørte fra to besætninger i Gjesdal. Der blev fra den ene besætning ved kontrolundersøkelse påtruffet et tilfælde af let tuberkulose, hvorefter besætningen blev tuberkulinundersøgt af amtsdyrlægen og senere slagtet. Da det viste sig, at de fleste af dyrene var mer eller mindre tuberkuløse, blev også en nabobesætning tuberkulinundersøgt og slagtet, og resultatet blev her det samme.

Tabel LXIV. (Stavanger).

Årsaker til kassation utenfor stationen. (Slagteriet).

Sygdomme og feil	Oksse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	5	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
Bråsot	-	-	-	4	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	3	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	-	-	-	11	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	4	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	2	1	-	1	-	-	-	-
Tarmlidelser	3	1	-	1	-	1	-	-
Tuberkulose.	2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	3	-	-
Vattersot	-	-	-	39	-	-	-	-
Fettncroser med avmagring .	-	-	-	1	-	-	-	-
Anæmi	-	-	-	1	-	-	-	-
Multiple blødninger	-	-	-	1	-	-	-	-
	totalt	8	2	-	74	-	7	-

¹⁾ Dansk.

De danske kreaturer, som kommer herop, er nu altid indskærne i de fire store kjødlymfekjertler, og i mange tilfælde er nyrerne vrængte frem af kapslerne. Under tiden er også hele lymfekjertelrækken langs ribbensvinklerne på brystets indside utrenset. Dette er jo ikke overensstemmende med reglementet, men tør vel tages som bevis på, at kroppen har været nøagtig undersøgt på avsendelsesstedet.

Blandt de tilførte svin er fire gange påtruffet tuberkuløse submaxillære glandler, i hvilke tilfælde hals og hoved er utrenset og hovedet er stemplet 2den klasse.

Fedtnekroser hos får er iagttat nogle gange. En ældre, avmagret sau måtte kasseres.

Multiple blødninger sees ikke så ganske skjeldent på lam, og altid på særlig velholdte dyr. Som regel indskrænker blødningerne sig til åndedrætsmusklene, men de kan også gjennemtrænge hele bevægelsesmuskulaturen. Blødningerne sees sjeldent hos driftelam, men mest hos lam, som opsamles i småpartier av landslagtere eller av byens mindre slagtere. Der har av landslagtere været ymtet om, at disse lam særlig skulde komme fra visse gårde, men det har ikke været muligt at kunne påvise noget i så henseende.

Blandt de opførte tilfælde av svulster kan nævnes et tilfælde hos en hest med gammel sædstrengsforhærdelse, hvor lidelsen på kraeftagtig måte havde bredt sig gjennem buk- og lår-musklene.

På kommunens slagteanlæg er slagtet: 5 168 kreaturer, 5 260 kalv 62 694 får, 498 svin og 174 heste. Desuden har der været opstaldet til handel; 7 883 kreaturer, 16 kalv, 6 005 får, 5 svin, 2 406 grisunger og 1 275 heste.

Det i tidligere indberetninger omtalte kreaturslagteri blev først taget i bruk i høst, da de forskjellige arbeider tog betydelig længere tid end påregnet. Bygning og indredning har i de forløpne måneder vist sig at være til alle interesserteres tilfredshet; arbeidet falder let for slagterne og for konerne, som renser indmaten, og kjødets og indmatens holdbarhet er øket betydeligt i de luftige rum.

Ved årets slutning har kommunen med meget betydelige ofre ad frivillig vei indløst de tre gjenværende private slagterier, og samtidig knyttet byens største kjøfforretning til kommunens slagteanlæg for en længere årrække. Det er derhos vedtaget, at kommunen ikke skal forhøie sine slagteavgifter de første ti år.

Slagtermestrenes kreaturassurance har i år omfattet 7 950 slagtekreaturer.

28. Tromsø.

Dyrlæge O. Kraabøl meddeler:

Kjødtilførslen har for året 1903 været meget rigelig, særlig for renkjødets vedkommende. Behandlingen av kjødet har været bedre end noget tidligere års. Med undtagelse av tuberkulose er ikke påtruffet nogen smitsomme sygdomme. I det hele tat har der været svært litet sygdom blandt de nedslagtede kreaturer, hvorfor også klassifikations- og kassationsprocenten er ualmindelig liten i år. Forholdene ellers ved kjødkontrollen er de samme som tidligere.

Tabel LXV. (Tromsø).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksे	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjedkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	330	400	-	-	-
Åvmagring	4 $\frac{1}{2}$	-	-	11	6	17	1	21
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	5	-	2	-	4	480	-	114
Benbrud	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	2	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	4	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	1	-	7	1	-
Fødselsbesvær	3	-	-	2	1	-	-	-
Gulsot	3	-	-	3	1	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	-	1	-	-	-
Kalvningsfeber	5	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	3	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	45	-	7
Mavesygdom	1	-	-	-	1	8	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	7	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	3	-	-
Nødslagtning	-	-	-	1	2	-	-	5
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	8
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	1	-	-	-	4	-	-	2
Tarmlidelser	2	-	-	-	-	3	-	-
Trommesyke	2	-	-	1	1	1	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	38 $\frac{1}{2}$	-	4	355	428	575	2	157

Kassert blev 2 okseslagt (kalvningsfeber, tuberkulose) 1 får, 1 gjet, 17 spædkalve (ufuldbårne, navleårebetændelse, ledsygdom) samt 1 slagt av ikke angitt art.

29. Trondhjem.

Stadsdyrlæge *Tuff* meddeler:

Kjødkontrolstationen er betydelig utvidet og forbedret, idet den nu er omtrent dobbelt så stor som tidligere. For at kunne bringe ind større kjødkropper er der anskaffet heisetalte på løpeskinne. Der er nu indrettet særskilt kontor for kontrolløren. Denne forøkelse av kontrolrummet muliggjør en kontrol med organer, noget som før ikke har kunnet finde sted på grund av pladsmangel. En sådan kontrol med organer, som skal benyttes i byen, skal derfor begynne fra nytår 1910.

Man har tidligere havt endel ubehageligheter med flesk, som trods normalt utseende og lugt i fersk tilstand, har lugtet og smagt av sild eller bedærvet kjøkkenavfald ved kokning eller stekning. Ofte har sådant flesk en gul farve, men det er ikke altid tilfældet. For at kunne påvise sådant flesk og få det stemplet med 2den kl. har jeg anskaffet et elektrisk brændjern på stikledning og prøver nu alt flesk med det. I førstningen blev jernet for varmt, så man fik en brandt lugt istedetfor almindelig stekelugt; men efter indskytning av en passende elektrisk motstand fungerer apparatet nu tilfredsstillende.

Ved hjælp av dette apparat er det lykkedes at påvise sterk sildelugt av ellers normalt flesk, brunslugt av senskåne råner og abnorm lugt på grund av sygdom, i sidste tilfælde var også flesket av normalt utseende.

Kjødtiforslen har i 1909 været betydelig større end foregående år. Av okser er således ialt tilført $11\frac{1}{2} 199\frac{1}{2}$ (ca. 1 366 340 kg.), det er 1 585 flere kropper end i 1908.

Tilforslen var særlig stor i høstmånederne og skyldes for en stor del nedslagning på grund af dårligt høiår. På grund av den kolde og regnfulde sommer var kvaliteten gjennemgående dårlig. Priserne har i overensstemmelse dermed været meget lave. Av slagtehester er tilført 294, betydelig færre end de foregående år.

Av svin tilførtes $3\frac{1}{4} 112\frac{3}{4}$, noget mindre end de to foregående år, særlig var tilforslen liten før jul, hvorfor fleskeprisen steg til kr. 1,00 og 1,15 pr. kg. Medens den almindelige pris pleier at dreie sig om kr. 0,80 pr. kg. Av får er tilført $14\frac{1}{2} 567\frac{1}{2}$, altså omtrent som de foregående år.

Av spædkalve er der tilført 11 726 eller godt 1 000 flere end i 1908. Dette skulde tyde på større kreaturhold end tidligere.

Trøndelagen og Nordland har utvilsomt store fremtidsmuligheter for kjødproduktion. Allerede nu eksporterer en betydelig mængde kjød til de søndenfjeldske byer og da særlig Kristiania, foruten at dække det lokale behov i Trondhjem og de andre byer nordenfjelds.

Ifølge opgave fra jernbanen skal der i budgetåret 1907—1908 være sendt levende 6 378 storfæ samt 803 svin og får. I slagtet tilstand blev der sendt ca. 2 200 000 kg. Efter et skjønsmæssig overslag blev der ialt eksporteret sydover: Storfæ ca. 16 000, får ca. 16 000 og svin ca. 4 900.

Når den nuværende store høeksport ophører og en mere intens dyrkning av jorden blir almindelig, vil kjødproduktionen sikkert få et stort opsving.

Til at formidle denne kjødomsætning er Trondhjem ifølge sin beliggenhet selvskrevne. Byen vil også stå fuldt rustet til dette hvis de foreliggende planer om offentlig slagtehus, kjødhal og handelsfjøs blir fremmet.

En økning av kommunikationsmidlerne og en modernisering av deres indredning vil forholdene også fremvinge til gavn for kjødomsætningen.

En god begyndelse er allerede gjort idet endel ruteskibe på Nordland har ladet indrede fryserum. Dette viste sig at være til stor gavn ihøst.

Når Dovrebanen blir bygget, hvorved man undgår det nuværende sporbrud, og man for indretet hensigtsmæssige vogne for transport av kjød, vil eksporten kunnelettes meget betydelig.

Hvis man samtidig fik en hensko på importen av de mindre gode kvaliteter av utenlandsk kjød ved skjærpede importbetingelser (således som f. eks. Tyskland og England har indrettet sig), ville vort land snart være i stand til at dække forbruket av kjød.

Behandlingen av det tilførte kjød har gjennemgående været god fra Nordland og fra endel av Trondhjemsbygderne; men fra Indherred og Trondhjemsternes ytre sjødistrikter kommer der meget kjød, som er dårlig slagtet og slet behandlet.

For at give folk litt veiledning om behandlingen av kjødet ved slagningen og transporten er der offentliggjort endel i avisene, likesom jeg har utarbeidet detaljerte regler for slagning, indpakning og forsendelse. Disse regler har Søndre Trondhjems amts landhusholdningsselskap ladet trykke til utdeling inden amtet.

Der er i 1909 kun tilført litet bedærvet kjød. Årsaken hertil er dels det kjølige veir om sommeren og i høstmånerne, dels kjølerum i endel av ruteskibene og hertil kommer også en gjennemgående bedre behandling av kjødet.

Da der også er tilført forholdsvis få syke kjødkroppe, er mængden av det kjød som er stemplet med 2den kl. eller kassert betydelig mindre end i de sidste år.

Overskjøn har været forlangt en gang i anledning et svin som var kassert på grund av abnorm farve og lugt. Svinekroppen blev godkjendt til at stemples med 2den kl. Der er senere meddelt mig at flesket ikke blev benyttet til menneskeføde.

Av de sygdomme som hyppigst påträffes hos kjørene maa særlig nævnes trau-matisk indigestion. Det er så hyppig at over halvparten av voksne kjør fra Trondhjems omegn viser følgerne av denne lidelse; mest som avhelede processer tilhøire for brystbenets spids. Man skulde derfor tro at den antagelse er rigtig, at man i de fleste tilfælder vil kunne diagnostisere sygdommen ved at påvise ømhed i denne region. De fleste skarpe gjenstande er hæsjetråd, som har passert hakkesmaskinen.

Det er ikke for meget sagt at denne sygdom er årsaken til de allerfleste nødslagninger heromkring, likesom den har bragt den lokale kreaturassuranse store tap. For at forebygge sygdommen har man på et større gårdsbruk ordnet sig på den måte, at højet føres gjennem en rende og passerer derved en sterk elektromagnet, som fastholder alle jerngenstande.

Tuberkulose påträffes meget sjeldent hos oksen; men da man ikke har hat anledning til at undersøke organerne, kan man neppe derav drage slutsætninger om sygdommens hyppighet. Hos svin er tuberkulose påtruffet, lokaliseret til halsglanderne, 34 gange.

Endel av det tilførte kjød sendes utenbys; men denne kjødmængde antages at kunne opvæies af det kjød som tilføres i saltet eller røket tilstand.

Det samlede forbruk av kjød var:

Av okse	11 199 ^{1/2}	stk. à 122 kg.	=	1 366 340 kg.
› hest	294	› 205	›	60 270 ›
› svin	3 112 ^{3/4}	› 105	›	326 865 ›
› får	14 567 ^{1/2}	› 18	›	262 024 ›
› gjet	2 357	› 5	›	11 785 ›
› spædkalv . . .	11 726	› 14	›	164 164 ›
› gjødkalv . . .	443 ^{1/2}	› 38	›	15 853 ›
				Ialt 2 207 301 kg.

Tabel LXVI. (Trondhjem).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	1 ³ / ₄	-	17	20	-	8	1	-
Absces (byld)	1	1	2	-	-	-	-	-
Avmagring	11 ³ / ₄	1	3	9	-	8	-	-
Bedærvet eller slet behandlet,								
skiddent	4 ¹ / ₄	1	2 ¹ / ₂	13 ¹ / ₂	2	58	1	-
Benbrud	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	15 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2 ¹ / ₄	1	3	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	5 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselshindringer	10	3 ³ / ₄	2	5	-	-	-	-
Gulsort	1	-	2	7	-	-	-	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	1	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma-								
tisk	3 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningssfeber	5	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	2	-	1	1	-	4	-	-
Nyresygdom	4	1	1	-	-	2	1	-
Nødsslagnings	-	-	-	1	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Parasiter	-	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	2	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	1	1	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1 ¹ / ₄	-	-	2	-	-	-	-
Leversygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Senebetændelse	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	80 ³ / ₄	9 ³ / ₄	42 ¹ / ₂	60 ¹ / ₂	2	81	4	-

Tabel LXVII. (Trondhjem).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	1 ¹ / ₄	-	1	-	-	7	-	-
Abces (byld)	-	-	-	-	-	1	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	19 ¹ / ₂	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	1	-	1	-	-	3	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	37	-	-
Fødselshindringer	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsort	-	-	1	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	1	-	5	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	8	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Nødslagtning	2 ¹ / ₂	-	-	1	-	-	-	-
Rodsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulter	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose.	3/ ₄	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	13 ³ / ₄	-	5	4 ¹ / ₂	-	90 ¹ / ₂	-	-

Det gjennemsnitlige kjødforbruk pr. indbygger sammenlignet med endel andre byer:

	1909	1907				
	Trondhjem	Kristiania	Göteborg	Malmö	Leipzig	
Kjød av okse . . .	31,78 kg.	25,86 kg.	34,20 kg.	25,95 kg.	20,60 kg.	Gjennem-
— » hest . . .	1,40 »	1,49 »	1,51 »	2,60 »	37,59 »	snits-
— » svin . . .	7,60 »	9,79 »	20,12 »	30,86 »	3,17 »	forbruket
— » sau . . .	6,00 »	3,53 »	2,44 »	2,88 »		i
— » gjet . . .	0,25 »	0,27 »				Tyskland.
— » spædkalv .	3,82 »	1,69 »	} 7,27 »	8,96 »	7,21 »	
— » gjødkalv .	0,37 »	1,45 »				
Ialt	51,88 kg.	44,58 kg.	65,54 kg.	71,84 kg.	68,57 kg.	52,50 kg.

Av denne sammenstilling fremgår at der her i Trondhjem forbrukes omtrent samme mængde øsekjød, men betydelig mindre svinekjød og gjødkalvkjød og ca. dobbelt såmeget fårekjød pr. indbygger som i de andre byer.

Dette henger etter al sandsynlighet sammen med jordbrukets utviklingstrin. Ved et mere fremskredet jordbruk vil der drives forholdsvis mindre fåreavl, medens storfæ- og svineproduktion vil økes både i kantitet og kvalitet. En meget intens dyrkning av jorden vil særlig resultere i et stort opsving i svineavlen.

30. Tønsberg.

Amtsdyrlæge A. Kragerud meddeler:

Kontrollen har været drevet uforandret som foregående år.

Tilførslen, også av flesk, har været ganske jevn hele året igjennem. Prisen på flesk steg betydelig ved juletider, der blev betalt indtil kr. 1,40 pr. kg.

Det tilførte kjød har utelukkende været norsk med undtagelse af 13 okser fra Danmark. Tilførslen sker hovedsagelig fra landdistriket omkring byen. Et par slagtere her indførte ihøst endel fåreskrotter fra Stavanger og fra Tromsø. Det tilførte kjød har gjennemgående vært pent behandlet. Endel kalveskrotter er kassert på grund av dårlig behandling. Eieren har bare skåret hode av kalven og med indvoldene i og huden på er de sendt til slagteren. I den varme sommertid bevirket dette at skrotten blev rådden og måtte konfiskeres. Efter nogen forsøk ophørte trafikken. 6 kjør er kassert på grund av generalisert tuberkulose.

Tabel LXVIII. (Tønsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Oksæ	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	2	-	-	-	-	3	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	1	-	11	-	-
Benbrud	2	1	9	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	10 ^{1/2}	1	1	-	-	1	-	-
Brystbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdom	3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoe	-	-	-	-	-	10	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	1	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	9	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi.	20	2	2	-	-	1	-	-
Ledsygdom	3	-	2	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	1	2	-	2	-	-
Rachitis	-	-	19	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	4	-	1	-	-	9	1	-
Tuberkulose	7	-	-	-	-	-	-	-
Hingst	-	2	-	-	-	-	-	-
Ialt	65 ^{1/2}	8	36	4	-	39	1	-

Tabel LXIX. (Tønsberg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	3	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	3	-	-	1	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	3	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	2	1	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	1	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	1	-	13	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose	6	-	-	-	-	-	1	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	17	1	3	3	-	24	-	-

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvesenet og kjødkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelse m. v. 1909.

1. *Kongelig resolution av 16de april 1909*, hvorved der i henhold til §§ 5, 3die passus i lov om kommunale slagtehuse, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892 (cfr. lov av 6te august 1897) meddeles approbation indtil videre paa den av *Bergens bystyre* i møte den 29de januar 1909 fattede beslutning angaaende avgifter for undersøkelse og stempling av kjød i Murens bistro.
2. *Kongelig resolution av 12te august 1909*, hvorved der meddeles approbation i henhold til lov om kommunale slagtehuse, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892 (cfr. lov av 27de juli 1895 og 6te august 1897) dens § 2 3die passus paa *Hønefos bystyres beslutning* av 11te mai 1909 angaaende indførsel av kommunal kjødkontrol for kjøpstaden Hønefos, og i henhold til samme lovs § 5, 3die passus paa de av samme bystyre i møte den 28de juni 1909 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjød utenfor kontrolstationen og tider, til hvilke kontrol utenfor kontrolstasjonen skal finde sted.

Bilag 1.

B. Gjeldende love og betemmelser.

Lov

av 14de juli 1894, cfr. lov av 26de mai 1899 om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergit det offentliges særlige forsorg, nemlig:

k v æ g p e s t;

m i l t b r a n d og dermed likeartede sygdomme;

h u n d e g a l s k a p;

s n i v e;

s p e c i f i k m u n d - o g k l o v s y k e;

o n d a r t e t l u n g e s y k e o g o n d a r t e t k a t a r r h a l f e b e r h o s hornkvæget;

k o p p e r o g s k a b h o s f à r e t;

s v i n e p e s t o g r ø d s y k e h o s s v i n e t.¹⁾

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen utvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Likeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedanstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest mulig tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændigheterne tillater det, at holde avsondret eller indespærret.

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sygdomme.

Når kvægpest er utbrukt, skal enliver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uten ophold anmeldte ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som måtte indträffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig på stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom avsondring og indespærring af syke og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgørelse af døde dyr og smitteførende afvald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretatt eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottagen anmeldelse avslår at foretage undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gjennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han mottager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forfæninger, som efter omstændigheterne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- påbyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændigheterne kræver det;
- forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han la opta fortægnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- under særlige omstændigheder forbyde benyttelse av beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv av nærmere angitt beskaffenhet, eller under særlige omstændigheter blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd av voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, såvel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgj bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
- c) gi bestemmelse angående benytelse av produkter av syke dyr.
Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheter forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheter forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhængig af sådanne forsigtighetsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
- f) ved utbrud av hundegalskap påbyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved utbrud av kvægpest påbyde avspærring av det av sygdommen angrepne distrikt;
- h) ved utbrud av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke og svinepest påbyde nedslagtning av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination av besætning mot nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjent indretning eller nedgravningsplass. Også ladested med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan av kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan av kommunen etter tilladelse meddelt av kongen fordres avgitt mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplass enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulykke forårsaget grundens eier eller bruker, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt efter de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

O m n e d s l a g t n i n g o g e r s t a t n i n g .

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagtning af indtil tre dyr for ved obduktion av disse at erholde vishet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for avgjort, at de er angrepne av en av de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen av snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræpes på grund av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløp, hvortil de på nedenangivne måte er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne af kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløp, hvortil de på den nedenfor nævnte måte er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge av tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller på anden måte selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgøres, at de på en eieren uforskyldt måtte er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagtningen. Erstatningsbeløpet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet av lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dydrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræpte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, såvidt fornødges, obduceres af en af det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjerings-departement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægene, avgjøres saken av en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

Om milder sygdomme hos husdyrene.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de milder smitsomme, likeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kvarke, strengel, mundsyke og beskelersyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret,

smitsom klovsyke hos fåret,

ringorm hos alle husdyr,

hårsækmoder hos hunden,

febersygdomme af smitsom karakter,

tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- at anmeldte for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- ikke at la dyr, der antages angrepne af nævnte sygdomme, føre på markeder, til dyrskuer, på fremmede beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kastning og ved kronprins-regentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de milder smitsomme sygdomme.

dog skal det være tillatt fra eierens fjes at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene på stedet undersøke af dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angående avsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kjød og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er avhændet til slagt, og som senere anträffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og utførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøkes af dyrlæge og henstå i kvarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at utrede betaling for sundhetsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepne af smitsom sygdom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel af husdyr gi sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførelse, såvel som for undersøkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det påleggges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede betaling etter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan utførelse, kan kongen gi nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevand for dyrene, likesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

O m e f t e r s y n v e d m a r k e d e r o . 1.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

O m o m k o s t n i n g e r o g d e r e s u t r e d e l s e m . v.

§ 22. Utgifter, som på grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaper og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelserne i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, utredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrepne av nogen sygdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge av tvungen vaccination, av statskassen, men for-

såvidt de findes angrepne av nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måte som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre utbredelse måtte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaber o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte bli fastsat.

Dog falder omkostninger ved avspærringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes af statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skydsgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretar på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skyssgodtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion av et dyr av mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag utførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgåes.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaccination av besætninger efter påbud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attestater, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

*Kapitel 7.**Om autoriserte dyrlæger.*

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert års utløp inden en av departementet fastsat frist gjennem amtmanden avgå til det regjøringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvesen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne år. Utebliver indberetningen utover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversiddes.

Likeså skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennem vedkommende amtmand.

*Kapitel 8.**Om straffebestemmelser.*

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at efterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måte givne påbud blir, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sakerne blir at behandle på den for politisaker foreskrevne måte.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som anträffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræpes enten straks eller inden en av politiet given frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likeså kan ethvert dyr, som påträffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget påbud, når det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheter, som, begåede av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

*Kapitel 9.***Om lovens ikrafttræden m. v.**

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov av 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mot skabsyke blandt får og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angående forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, siste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892,
jvfr. lov av 27de juli 1895, lov av 6te aug. 1897
og lov av 25de juli 1910.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måte kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torg eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjød av hest, kvæg, svin, får, gjet og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av communal kjødkontroller, der skal være dyrlæge. Er sådan undersøkelse foretaget i den kommune, hvorfra kjødet utføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.¹⁾

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kjød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennemførelse på grund af deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmaessig besværlig, kan fritages for undersøkelse af communal kjødkontrol, når kjødet ifølge erklæring, afgit af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for kjøbstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjelder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kjød, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjød, som indføres i mindre dele end fjerdedels kropper — såkaldt tøndekjød samt pølser og andet findelt kjød — skal fra den tid kongen nærmere bestemmer likeledes underkastes kontrol af en dertil af departementet godkjendt communal kontroller.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjød eller kjød av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøbstæder eller ladestedes. For grænsetrafikken med slagtekjød kan dog kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjød — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjød helt forbydes.

¹⁾ Kfr. kgl. resol. av 19de august 1897 og 29de mars 1902.

§ 3. Kjød, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er inført, må ustemplert slagtekjød eller umerket opdelt kjød, som er undergitt kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjød, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedetfor at tilintetgjøres, har eieren krav på en forholdsmaessig godtgjørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlige opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlige der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlige skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uker; omkostningerne derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse må dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse av driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mot sådan godtgjørelse, som av kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kjødhandlere andrar om, på betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgår til sådan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælde skal kjødet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjød såvel i hele slagt eller dele av slagt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan således bestemme, at der for det indenlandske kjød på for-

langende av kontrolløren meddeles oplysninger om kjødets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjød — såvel slagtekjød som opdelt kjød — oprindelsesbevis og attest om dyrrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjødstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjød av visse arter av dyr eller kjød, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrolløren, skal — såfremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøds stempling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter påtales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

¹⁾ Konf. den nye straffelov.

Bilag 3.

Kjødkontrolregler,

fastsatte ved plakat av 5te november 1895 (konf. plakaterne av 2den november 1896, av 3die og av 19de august 1897, av 20de oktober 1900, av 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og av 27de november 1908).

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895, skal alt ferskt, råt slagtekjød av storfæ (herunder indbefattet kalve), får, gjeter, heste og svin, der agtes avhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøkes av communal kjødkontrollør og i tilfælde stempler.

§ 2. Forsåvidt undersøkelse og stemppling foretas i den dertil av vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den utføres gratis; hvis undersøkelsen og stemplingen derimot foretas utenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor avkræves en av kommunestyret fastsat godtgjørelse.

§ 3. Dyr, slagtet i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til utførsel til utlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritat for undersøkelse og stemppling i den kommune, hvorfra utførselen finder sted. Dog skal organer eller dele av sådanne dyr, der agtes forhandlet inden den kommune, hvori slagtningen er foregået, undersøkes og stempler.

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøkte og merkede umiddelbart før slagtningen af en dyrlæge, som utfærdiger sundhetsattest, eller synede af to troværdige mænd, der avgir skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt utenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhetsattest og merke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhetsattesten skal ved undersøkelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren. Forsåvidt nogen af disse attester er utstedt af anden end dyrlæge, skal der medfølge attesten en bevidnelse af vedkommende steds politi om, at manden er politiet bekjendt som troværdig.

Hesteslagt indført fra Sverige eller Danmark skal medfølges af attest utfærdiget av autorisert dyrlæge om, at det dyr, hvorfra slagtet stammer, er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før slagtningen og fundet fri for sygdomstegn. Attesten skal desuden angi dyrets signalement og slagtets identitetsmerke.

For hesteslagt indført fra de svenske grænsedistrikter skal attest godkjendes, når den er utstedt av svensk politimyndighed, toldstationsbestyrer ved grænsen eller herredsstyrets ordfører i vedkommende distrikt.

§ 5. Intet kjød skal undersøkes og stempler, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerededels krop (for- eller bakfjerdning), og hvis det stammer fra kalv, får eller gjet, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bakparter skal følge nyrene i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel av løse tunger

finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slægt. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slægt, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation av vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slægt eller flere organer end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøkelse utenfor kontrolstationen av kjød av dyr, slagtede inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøkelsen bestemmes, om kjødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kjødet under forsvarlig opbevaring tilbakeholdes ved kontrolstationen. Ved undersøkelse utenfor stationen kan i sådanne tilfælde avgjørelsen utskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kjød til undersøkelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekjendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

§ 8. På slægt, der fremføres til kontrol, må ikke brystavdelingens stor-pulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syke eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bukhinden være bortskåret.

§ 9*). Kjød av hornkvæg, indført fra Danmark eller Sverige, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget av attest fra dertil i utførselslandet autorisert dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er således angrebne af sygdom eller så avmagret, at deres kjød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

Kjød, som stammer fra kvæg, slagtet i de svenske grænsedistrikter, skal dog kunne indføres til kontrolkommuner, når der medfølger kjødet attest, utstedt af svensk politimyndighet, toldstationsbestyrer ved grænsen eller herredsstyrets ordfører om kjødets oprindelse og om at kjødet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet på grund af sygdom, samt om, at der i distriktet ikke for tiden optræder ondartet smitsom kvægsygdom.

På slagtet, eller hvis dette indføres opdelt, på hver halve eller fjerdedels krop, skal der være påheftet med ståltråd en seddel med påskrift «kjød, godtkjendt til utførsel» og underskrevet av vedkommende attestutsteder med navn, bopæl og datum. Ståltråden skal være forsynet med en plombe, merket for svensk kjøds vedkommende «Sverige» og for dansk kjøds vedkommende på den ene side «K. K.», på den anden «Danmark».

Likeledes skal kjød av hornkvæg, indført fra de øvrige lande, hvorfra sådan indførsel er tilladt, ved fremvisning til kontrol være ledsaget av attest, utfærdiget av en i utførselslandet autorisert dyrlæge og bekræftet af vedkommende norske konsul, hvilken attest skal indeholde nøiagtig oplysning om slagningsstedet samt bevidnelse om, at kjødet stammer fra et inden utførselslandet slagtet sundt dyr, er anvendelig til menneskeføde og skikket for eksport.

Der skal tillige på hver kvart eller halve krop være forsvarlig påheftet med plomberet ståltråd en seddel, hvorpå landets navn er anført øverst og der-

* Konf. kongl. plakat av 24de mai 1907 og 27de november 1908.

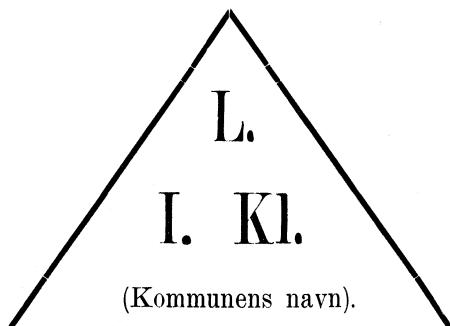
under en påskrift sålydende: «Kjød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende autoriserte dyrlæge med navn, bopæl og datum.

§ 10. Slagtekjød, der findes tjenlig til menneskeføde, skal stempler med det dertil bestemte stempel; stempelmerkene skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kjød av slagtedyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organene tilhører det foreviste slagt, skal, når kjødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (ø: første klasse) B. (ø: bykontrol), se hosstående tegning.

På kjød av slagtedyr, der enten er indført utenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, når kjødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunens navn tillike indeholde tegnene I Kl. (ø: første klasse) L (ø: landskontrol), se hosstående tegning.

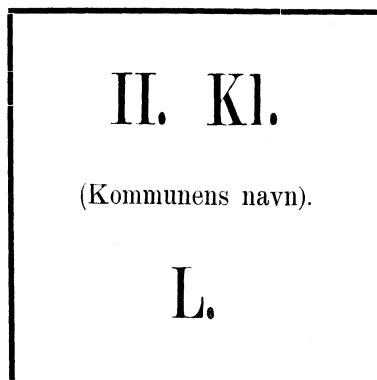

§ 12. På kjød, der ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kjød, kjød av avmagrede

dyr, kjød av dyr, der kan sees at ha lidt av sygdom), men hvor den tilstede-værende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der, hvis kjødet hidrører fra dyr, undersøkte i vedkommende slagteri med dyrrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slagt, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stem-pelmerket skal avstemple foruten vedkommende kommunenes navn tillike tegnene II kl. (ø: 2den klasse) B (ø: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunenes navn, tillike II Kl. (ø: 2den klasse) L (ø: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning av kommunestyret, approbert av vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kjød, stemplet med 2den klasses

stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som utsalgsssteder for 2den klasses kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenlig til menneskeføde, skal av kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uten at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, avvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kreves avgitt i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbakeleveres vedkommende eier, efterat det iforveien av kontrolløren er gjort ubrukelig til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overheldning av petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gjennemkokning kan gjøres tjenlig til menneskeføde, kan det likeledes tilbakeleveres eieren, efterat gjennemkokning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk utnyttelse av beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes av kontrolløren, såfremt kjødet ikke av eieren tilbakefordres, mot utbetaling til ham av en godtgjørelse etter en almindelig takst, fastsat av kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhet eller gi anledning til utbredelse av ondartet smitsom husdyrsygdom, må ikke tilbakeleveres, men skal av kontrolløren forsvarlig opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkogning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åpen for undersøkelse og stempling av kjød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunestyre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kjød, der undersøkes utenfor kontrolstationen.¹⁾

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kjødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller utlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøkelsens datum, kjødets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike ved stationen føres regnskap over de for undersøkelse utenfor stationen indbetalte avgifter.

Stemples noget kjød med 2den klasse, skal grunden hertil korteligt anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måte forholdes, hvis dele av fremstillet kjød bortskjères og beslaglægges, selv om kjødet førvrig erholder 1ste klasses stempel.

Forvrig skal der for beslaglagt kjød anføres kjødets vekt, dagen, når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kjødet.

§ 18. Den av kontrolløren angående kjødets stempling eller beslaglæggelse trufne avgjørelse kan av rekvirenten påankes til sundhetskommissionens

¹⁾ Konf. cirkulære fra landbrugsdepartementet av 20de oktober 1900.

avgjørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mot undersøkelsens resultat. Det pågjældende kjød skal forsvarlig opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhetskommissionen at kræve dennes avgjørelse, hvilken blir at avgi snarest mulig. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sakens avgjørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kjødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kjød, der omfattes av disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov av 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøkelse er git, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det av vedkommende bys kommunale kjødkontrollør er undersøkt og stemplet.

I landkommuner, hvor kjødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kjød, der omfattes av disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det av vedkommende kommunenes kontrollør er undersøkt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i utsalg for kjødvarer blir at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse av de i disse bestemmelser givne forskrifter blir at påtale av politiet og at straffe med bøter fra 2—1 000 kroner (kfr. lov av 27de juni 1892 § 7).

Bilag 4

Nugjældende bestemmelser angående indførsel av husdyr m. v. (plakat av 16de juli 1907 angående indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande, cfr. plakat av 27de november 1908 og 28de april 1911).

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14de juli 1894 med tillægslov av 26de mai 1899, dens § 17, fastsættes herved følgende bestemmelser for indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande:

I. **Heste** og andre til hesteslegten hørende dyr kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse av, at der medbringes et for hvert enkelt dyr av politimyndighet eller av norsk konsul bekræftet sundhetspas, hvorav det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyss- og trafikhest, der passerer grænsen for atter at vende tilbake til Sverige, rammes ikke av ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande paa betingelse av:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul bekræftet sundhetspas, hvorav det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøkes av autorisert norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt. Den undersøkende dyrlæge har at påse, at det med dyret før enten ikke ilandbringes eller — i tilfælde -- opbrændes, og har snarest mulig at sende amtsdyrlægen (polityrlægen) på det sted, hvortil dyret skal føres her i landet, underretning om, til hvem dyret indføres.

II. **Storfæ, får og gjeter** kan indføres fra Sverige til livdyr eller til nedslagtning, fra Danmark alene til nedslagtning, og i øvrig på følgende vilkår:

1. A. Fra Sverige a) pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest mulig pr. jernbane føres videre til Fredrikshald; b) ad Allingmoveien eller over Svinesund gjennem Bergs herred ad nærmeste vej direkte til Fredrikshald; c) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtning i denne by. I hver sending skal i sidste fald kunne indføres indtil det antal dyr, som landbruksdepartementet nærmere stemmer.

- B. Fra Danmark sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania.
2. Det skal ved en attest, udstedt av autorisert svensk dyrlæge, politimyndighet eller toldstationsbestyrer ved grænsen, eller av dansk dyrlæge eller politimyndighet godtgjøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyke eller ondartet lungesyke, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgående 6 måneder er indført fra utlandet.
 3. Dydrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
 4. Dydrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reserverte kvægtorve, hvor de blir at underkaste undersøkelse av vedkommende kommunale dyrlæge.
 5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes i særskilt afdeling på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøkes med tuberkulin.
 6. Det kvæg, der ved denne undersøkelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt **T**.
 7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydelig **S**.
 8. De med **T** og **S** brændemerkerede dyr skal inden 4 døgn efter indførselen slagtes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsætter. Dyr, som indføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstå på karantænefjøset, indtil de føres direkte fra dette til slagteren. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte fra Fredrikshald til karantænefjøset i Kristiania eller til umiddelbar nedslagtning i Kristiania. Karantænefjøsets bestyrer har at forvisse sig om, at dyrene er slagtet i ret tid og har at notere i fjøsets protokol, når og hvor slagtningen har fundet sted.
 9. Kvæg, der ved undersøkelse findes fri for tuberkulose, skal på en iøinefaldende måde være merket med ordet «**Sund**» samt årstallet for den stedfundne undersøkelse.
 10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merkning, opstaldning og foring av dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af landbruksdepartementet godkjent avgift for hvert dyr.
 11. Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning

med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt atester og protokoller m. v.

- III. Forøvrig forbydes indførsel av drøvtyggere (ø: storfæ, får, gjeter og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

- IV. **Svin** forbydes indført fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.

Fra Finmarken forbydes svin indført til rikets øvrige egne.

- V. **Hunde** tillates indført fra Sverige og Danmark på betingelse av, at der medfølger et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utfærdiget bevis for, at dyret ikke er indført til utførselslandet fra andet land end Norge i de sidst forløpne 6 måneder. Forøvrig er indførsel av hunde forbudt fra alle lande. Hunder, som benyttes til vogting av renhjorder og ifølge med disses øiere eller vogtere kommer fra Sverige, tillates indført frit, hvilket ogsaa gjælder, om lapperne paa flytningen til Norge har passert finlandsk omraade.

- VI. **Huder og skind** skal det indtil videre være tilladt at indføre fra Sverige og Danmark på betingelse av, at der medfølger varen et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utstedt bevis om, athudene og skindene er indkjøpt i vedkommende utførselsland og ikke indførte dertil i rå tilstand fra andre lande. Forøvrig er indførsel av rå dele av drøvtyggere og av svin, såsom utilberedte skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedte og urensede hår og børster, som ikke i forveien er desinficerte samt muler og klover forbudt fra alle lande. Indførsel av usaltet eller utilberedt kjød og flesk samt usmelte talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet og Rusland samt fra alle lande utenfor Europa.

Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner at indføre til Finmarken frossent rensdyrkjød.

- VII. Indførsel av **græs, hø og halm** til furage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og Det hvite hav.

- VIII. **Brukte fjøsredskaper** forbydes indført fra alle lande, med mindre det godtgjøres, at de er sikkert desinficerte.

Bilag 5.

**Nugjældende regler for utførelse av heste, hornkvæg, svin, får og gjeter
fra Norge.**

(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895 og plakat av 4de august 1896).

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi på avsenderens bekostning undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måte nylig kunde være smittet av sådan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgis attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøkte dyr undgåes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøn, samt merkets art anføres i den sundhetsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøkelse foretas umiddelbart før indskibning i lokalskip, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskipet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skipet overføres enten direkte til eksportskipet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførelse som under § 1 nævnt, skal før hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, av stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, må dyr ikke indtas, forinden det er behørig desinficert. Forsåvidt drøtvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion av skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjent, skal attest herom avgis til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrers undersøkelse med merkning betaler avsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal av 10 . . . kr.	1.00
—»— over dette antal . . . »	0.50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ år . . . »	0.50
» — — » under $\frac{1}{2}$ år »	0.25
» mindre dyr (svin, får, gjeter) for et antal af til og med 100 dyr . . . »	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr »	0.12 —
» det overskytende antal »	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøkt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Likeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at gi nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gjennemførelse.

Bilag 6.

Ansøkning
om tuberkulinundersøkelse på offentlig bekostning.

Undertegnede ansøker herved om at erholde min kvægbesætning, bestående av okser voksne kjør ungdyr og kalver, tilsammen dyr, undersøkt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøkelsen agtes utført ved dyrlæge , som dertil har erklæret sig villig på de av det offentlige fastsatte vilkår.

Jeg forpligter mig til efter foretagen undersøkelse, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen på betryggende måte

- a t skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig både i fjøs og i havnegang,
- a t rense fjøset på behørig måte, efter hvad dyrlægen derom foreskriver,
- a t slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra sådanne dyr uten i kogt tilstand,
- a t lade nyfødte og nyindkjøbte dyr tuberkulinprøve,¹⁾ førend de sættes ind i den sunde del av besætningen,
- a t lade de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et T i huden eller på hornet,
- a t tilbagebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes, eller hvis jeg ikke nedslagter de tuberkuløse dyr inden 6 måneder efter undersøkelsens utførelse, hvis erstatning for nedslagtning måtte være indvilget.

Er besætningen undersøkt før?

Isåfald når?

Av hvem?

Var der tuberkulose i besætningen dengang?

Har nedslagtning mot erstatning fundet sted efter vedtagen forpligtelse om årlig tuberkulinprøve indtil videre? Når skete dette?

Gårdens navn

Herred

Amt

Datum

Tydelig underskrift:

Til

Landbruksdepartementet.

Vend!

¹⁾ Omkostninger ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

Opmerksomheten henledes på:

H e l e b e s æ t n i n g e n m å u n d e r s ø k e s , i k k e b l o t e n d e l .

K v æ g a v l s f o r e n i g s o k s e r m å i k k e i n d s æ t t e s i t u b e r k u l e s b e s æ t n i n g .

E n b e s æ t n i n g , s o m f o r e r e r u n d e r s ø k t o g f u n d e t s u n d , v i l s o m r e g e l i k k e t i l l a t e s p å n y u n d e r s ø k t p å o f f e n t l i g b e k o s t n i n g , m e d m i n d r e s æ r l i g e g r u n d e f o r e l i g g e r .

F o r n y e t u n d e r s ø k e l s e a v t u b e r k u l e s b e s æ t n i n g b ø r f o r e t a s h v e r t å r , i n d t i l b e g æ t n i n g e n e r s u n d .

A n d r a g e n d e o m e r s t a t n i n g f o r n e d s l a g t e d y r k a n i n d s e n d e s t i l l a n d b r u k s - d e p a r t e m e n t e t o g k a n v e n t e s i n d v i l g e t m e d e t b e l ø p i n d t i l t r e d j e d e l e n a v d e t f o r v o l d t e t a p , h v i s d e t t e e r f ø l e l i g .

H u s d y r l o v e n a v 14 d e j u l i 1894 (k o n f . t i l l æ g s l o v a v 26 d e m a i 1899) b e s t e m m e r , a t , n å r t u b e r k u l o s e v i s e r s i g i e n b e s æ t n i n g , s k a l d e t t e a n m e l d e s t i l l a n d b r u k s m a n d e n e l l e r t i l a u t o r i s e r t d y r l æ g e ; l o v e n f o r b y d e r a t l a t u b e r k u l o s e d y r f ø r e t i l m a r k e d e r , d y r s k u e r , p å f r e m m e d b e i t e e l l e r t i l f r e m m m e d f j ø s ; d o g s k a l d e t v æ r e t i l l a d t f r a e i e r e n s f j ø s a t s æ l g e d y r e n e t i l s l a g t e l l e r f ø r e d e m t i l h a n d e l s m a r k e d t i l e g e n a v s o n d r e t a v d e l i n g f o r a t s æ l g e s t i l s l a g t .

A m t m a n d e n k a n l a f o r h o l d e n e u n d e r s ø k e n æ r m e r e v e d d y r l æ g e o g g i f o r s k r i f t e r a n g å e n d e a v s o n d r i n g o g d e s i n f e k t i o n . D e p a r t e m e n t e t k a n l a t u b e r k u l o s e d y r , d e r e r s o l g t e t i l s l a g t , n e d s l a g t e f o r b e s i d d e r e n s r e g n i n g i n d e n e n v i s f r i s t , h v i s d y r e t f r e m d e l e s h o l d e s i l i v e .

A n n . Denne a n s ø k n i n g i n d s e n d e s g j e n n e m v e d k o m m e n d e a m t m a n d t i l l a n d b r u k s d e p a r t e m e n t e t .

D y r l æ g e n b e d e s b e s v a r e f ø l g e n d e s p ø r g s m å l :

1. E r i t i l f æ l d e d e v e d s i d s t e t u b e r k u l i n p r ø v e f u n d n e t u b e r k u l o s e e l l e r m i s t æ n k t e d y r i s o l e r t e e l l e r n e d s l a g t e d ?
2. E r i t i l f æ l d e a v s o n d r i n g o g d e s i n f e k t i o n t i l f r e d s s t i l l e n d e u t f ø r t o g d e ø v r i g e p å t a g n e f o r p l i g t e l s e r o v e r h o l d e t ?
3. B e k r æ f t e r o g a n b e f a l e r D e s a a l e d e s a n d r a g e n d e t ?

(Sted) den 19

(D y r l æ g e n s u n d e r s k r i f t) .

Bilag 7.

(Blanket til utfyllning ved foretagelse av tuberkulinprøver).

At indsende til
direktøren for det civile veterinærvesen.

Tuberkulinprøve

av kvægbesætningen

hos hr..... (gård)
..... herred amt

19

202

Hvor mange ganger er bessætningen nu i sin helhet tuberkulinprøvet?

Når fandt de tidligere prøver sted? den 190

Var besætningen sund eller tuberkuløs ved tidligere prøver?

Har nedslagtning mot erstatning fundet sted efter vedtagen

forpligtelse om årlig tuberkulinprøve indtil videre?

Når?

(Dyrlægens navn)

Bilag 8.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, kjølig og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram (eller $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30—40 centigram (eller $\frac{3}{10}$ — $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 20 centigram (eller $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekvemmere er det dog, hvis man har en avdekt større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold av 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altså, når sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uten at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilses $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Før endt indsprøitning foretas, må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretas ved et maksimalthermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter,¹⁾ hvorefter thermometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøyagtig og noteres. Man må være forsynet med 1 thermometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til måling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av thermometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indolnjing, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kviksølvsøilen ned mellem hver gang thermometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretas indsprøitningen av tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden i forveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være

¹⁾ Der fæs i handelen thermometere, der kan avlæses allerede efter 1 minuts forløp.

av et materiale, der tåler kokning, må iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvoretter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokhet olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør foretas enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenens. Dydrene må under undersøkelsen være i ro på fjøset; 6—7 timer efter indsprøitningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, mens dyr, der ikke har reagert, eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen må enten selv foreta målingen eller la denne foreta af mænd, som av ham er git den til temperaturmålingen nødvendige anvisning, og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påsees, at dydrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinær-direktøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Bilag 9.

**Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvesen av 7de april 1905
om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.**

Også for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregående år av stortingen git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (cfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelder for det offentlige, når sygdommen måtte vise sig i hans besætning; dyr, der antas angrepne af tuberkulose, er det forbudt at føre på markeder, til dyrskuer, på fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tilladt at sælge sådanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke på offentlig bekostning vil av landbruksdepartementet som tidligere meddeles på derom indsendt særskilt ansøkning, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøkningen har kvægeieren at forpligte sig til efter foretagen undersøkelse, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende måte at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig både i fjøs og havnegang;
at rense fjøset på betryggende måte, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;
at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra sådanne dyr uten i kokt tilstand;
at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen;
at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et *T* i huden eller på hornet;
at tilbakebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 måneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning måtte være indvilget.

¹⁾ Omkostningerne ved sådanne prøver utredes ikke av det offentlige.

I ansøgningen oplyses, om besætningen før er undersøgt og isåfald når og av hvem samt om der dengang var tuberkulose i besætningen.

Hvis besætningen tidligere har været tuberkulinundersøgt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælde, hvor besætningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkulose dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtíden kan være tilført, eller hvor der iøvrig måtte foreliggé særlige omstændigheder, som gjør omprøve ønskelig. Forsåvidt derfor ansøkningen angår fornyet prøve, har dyrlægen angående disse punkter at avgive de nødvendige oplysninger på ansøkningen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøkningsblanketter, hvorpå findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøkeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemærke følgende:

Dyrlægen vil have at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøiagtig undersøkelse, særlig av juret, og at give eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besætningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkulose angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal på betryggende måte adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skillevæg i fjøset eller ved anbringelse af de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og foderkar samt øvrige fjøsredskaber, der kommer i berøring med dyrrene eller deres avsondringer, til hver avdeling af dyrrene. Såvel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaber og foderkar må i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling må stelles av egen røgter eller budeie, eller også må den syke avdeling stelles efter den sunde; idethale må alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgåes. Når røgteren har stelt den syke del af besætningen, må han vaske og børste sig samt bytte fottei;
4. de syke dyr må holdes borte fra fælles beite såvel på sæteren som hjemme i bygden;
5. sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende af jurtuberkulose eller af almindelig utbredt tuberkulose med lungetæring eller avmagring, må slagtes snarest muligt; der må ikke anvendes eller sælges melk af sådanne dyr uten i kogt tilstand;
6. intet sygt eller mistænkt dyr må sælges uten til slagt;
7. kjød av tuberkulose hjemmeslagtede dyr må ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøgt af dyrlæge og af ham erklæret tjenligt til menneskeføde eller uten at det hele slagt føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
8. de av tuberkulose dyr fødte kalve, der skal opdrættes, må skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke fodres med melk fra syke

- eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kogt; dog kan kalven i de to første døgn gis rå modernmelk, naar juret ikke er angrepet;
9. nyfødte og nyindkjøpte dyr må ikke indsættes blandt den friske del af besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres på skema, der erholdes uteleveret fra amtskontoret. Dette indsendes i utfyldt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærinvesen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes af landbrugsdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighed og de undersøkte besætningers størrelse. Honoraret fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløb under ét for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningerne, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angive antallet av de på hver reise undersøkte dyr.

For at påse, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuden i tilfælde bli tilstættet dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse af kr. 4,00 pr. døgn for én reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er feretaget.

Forsåvidt flere gårdbrukere i samme grænd tilstættes offentligt bidrag til tuberkulinundersøkelse af sine besætninger, har dyrlægen at foretage disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion på samme reise, forsåvidt der derved ikke vil forårsages et uforholdsmæssigt langt travær fra dyrlægens hjem og forsømmelse af anden påtrængende eller privat praksis.

Angående fremgangsmåten ved utførelse af tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinærårsberetningen indtagne anvisning til tuberkulinundersøkelse af kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen af utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av, hvorvidt et dyr har reageret for tuberkulinpodningen eller ikke, blive at tage hensyn til dyrrets alder, dets temperatur før indspritningen, forskjellen mellem begyndelses-temperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens måte at stige og falde på på begge sider af hødepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos voksent kvæg kan sættes til $39,5^{\circ}$ C. og for kalve under 6 måneder indtil 40° C., men den normale temperatur svinger almindelighed mellem $38-39^{\circ}$ hos kvæg over 6 måneder og $38,5-39,5^{\circ}$ hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de på grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøjet temperatur.

Er der forøvrig noget særligt at bemerke ved noget dyr, bør dette antegnes på temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøjtede dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøjtingen, sædvanligvis efter 6—8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig oftest jevnlig tiltagende gennem flere timer, indtil maximum nåes ved 11—13—15de time, for derefter at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløbet siden podningen. Stigningen til maximum er sædvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maximumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogle timer såvel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør målingen finde sted så hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrig bør der altid måles mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at antage, at dyret i forvejen har været indsprøjtet med tuberkulin, bør målingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøjtingen og fortsættes hver time indtil 14de—16de time. Hos sådanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin må være rent og ikke ældre end 6 måneder; fortynding bør foretages på stedet i det øjeblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

- I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøjtingen ikke viser en over $39,5^{\circ}$ C. gående temperatur, men hvis temperatur efter indsprøjtingen stiger over $39,5^{\circ}$ C., hvis forskjellen mellem høieste og lavest temperatur før og efter indsprøjtingen er mindst 1° .
- II. Hos kalve under 6 måneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøjtingen svinger mellem 39° og $39,5^{\circ}$ C., giver en stigning efter podning indtil 40° C. grund til at mistanke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger $39,5^{\circ}$ C. må ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke når op i $39,5^{\circ}$ C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig for besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøjtinger av tvilsomt reagerende dyr kan foretas, når der er forløbet mindst 3 måneder siden forrige podning, men dyret må i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; sådan omsprøjting vil dog ikke kunne foretas på offentlig bekostning uten efter særskilt tillatelse. Omsprøjting af sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagtning av tuberkuløst kvæg.

Angående bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagtning av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne tilståes med indtil

trede i e p a r t e n¹⁾) av det ved nedslagtningen forårsagede tap samt kun at komme de kvægeiere til gode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsåvidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse af det derved forvoldte tap agter at søke bidrag af statskassen, har han at underskrive en ansøkning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøkningen forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøkningen indvilges,

- 1.²⁾ snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.²⁾ at lade besætningen tuberkulinundersøke 1 gang årlig i de førstkommande år, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forudsætning af, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendl andragende tillates foretagen på offentlig bekostning;
- 3.²⁾ mot sædvanlig erstatning af statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at lade slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinupdersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig af dyrlægen, der tillige besvarer de til ham rettede spørgersmål, der skal tjene til belysning af, hvorvidt nedslagtning må ansees ønskelig eller nødvendig. Derpå sender dyrlægen ansøkningen til lensmanden, der efter påført besvarelse af det til ham stillede spørgersmål sender den til amtmanden til videre oversendelse til landbrugsdepartementet.

Såfremt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakekomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir af dyrlægen og en af ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig står i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog således, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er påvist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand af andre grunde (magerhet, hoste, jurlidelse) er åbenbar. Forsåvidt et dyrs værdi således måtte findes høiere end et beløp af kr. 250,00, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien af huden og slagtet. Hvis huden og slagtet af eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av 2 pålidelige mænd attesteret opgave gjennem dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir huden og slagtets værdi at ansætte ved takst af dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpå halvere summen, at anse som den rette værdi.

¹⁾ For tiden indtil halvparten.

²⁾ Dyrlægen må have sin opmerksomhet henvendt på, at disse forpligtelser overholdes.

De slagtede dyr skal undersøkes av dyrlæge, og forsåvidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i så høi grad, at kjødet ansees utjenligt til menneskeføde, skal dyrlægen påse det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagtningen førsvrig fundne turberkuløse dele av dyret snarest mulig må opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes på stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates på betingelse av, at dyrlægen uten utgift for det offentlige efter avtale med kjøperen overværer dyrets nedslagtning. Forsåvidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjødkontrol er indført, kan dyrlægen undlate at møte under slagtningen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er n e d s l a g t e t, må indsændes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær på stedet ved vurderings- og slagtningsforretningen har dyrlægen at give kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsænde til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet såvel af ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen også, forsåvidt slagtningen efter det foregående er overværet af ham, at indsænde en nøiagtig beretning om den efter slagtningen foretagne undersøkelse, idet det påses, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr på de for tuberkulinprøver ordnede skemaer.

For sit arbeide med vurderingen og undersøkelsen av de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til fortuen skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen av hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgetterminens utløb i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelerne, godtgjørelse for inspektioner etc. i terminen.

Bilag 10.

Ansøkning

om erstatning for kvæg, der ønskes slagtet på grund af tuberkulose.

Undertegnede, hvis besætning, bestående av voksne dyr og kalve, ved en under foretagen tuberkulinundersøkelse befandtes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, forsåvidt dyr angår, andrager herved om at måtte tilståes et bidrag af statskassen til dækkelse af tap ved slagtning af mit tuberkuløse kvæg.

Foruten de i ansøkningen om tuberkulinundersøkelse overtagne forpligtelser, hvoriblandt pligt til

1. at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig baate i fjøs og havnegang, indtil deres slagtning finder sted,
2. at late fjøset rense paa behørig måte, efter hvad dyrlægen derom foreskriver,
3. ikke at indsætte nyfødte eller nyindkjøpte dyr i besætningen, uten at de iforveien ved en tuberkulinprøve er fundet sunde,
overtager jeg desuden for det tilfælde, at andragendet indvilges, forpligtelse til
4. snarest mulig at late slagte de syke dyr,
5. at late min besætning tuberkulinundersøke 1 gang årlig i de førstkommede år, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forudsætning av, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning,
6. mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at late slagte de syke dyr, som ved disse undersøkelser findes tuberkuløse.

Gårdens navn:

Herredets navn:

Amt:

Datum:

Eierens underskrift:

Vend!

Dyrlægens erklæring.

Undertegnede dyrlæge, der har tuberkulinundersøgt ovennævnte kvæg-eiers besætning og fundet syke og mistænkte dyr, erklærer herved at kunde besvare nedenstående spørsgsmål således:

Finder dyrlægen, at en vedblivende isolation av de tuberkuløse og mistænkte dyr i heromhandlede besætning tilfredsstillende kan gjennemføres uten uforholdsmaessige og farlige omkostninger? ¹⁾

Oversendes hr. lensmanden i

Datum:

Navn:

Lensmandens uttalelse.

Antar hr. lensmanden, at nedslagtning av forannævnte dyr vil medføre et føleligt tap for eieren?

Datum:

Navn:

¹⁾ Hvis spørsgsmålet besvares benegtede, angis grundene hertil.

Bilag 11.

Indberetning
fra undertegnede dyrlæge i
om tilfælde av

Skema no. 1.

(At indsende gjennem vedkommende sundhetskommissions ordfører og overøvrigt til veterinærstyrelsen).

amt

Gårdens navn (i by eller ladested, gate og no.)	Hered (By)	Når begyndte sygdom- men?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest	Ko	Sau	Gjet	Svin	Hund, Kat	Nærmere oplysninger, såsom om den angrepne besætnings størrelse, om foranstaltninger trufne mot syg- dommens utbredelse, om sandsynlig smittekilde, forsåvidt noget derom kan oplyses.
				angrepne dreppe døde	angrepne dreppe døde	angrepne dreppe døde	angrepne dreppe døde	angrepne dreppe døde	angrepne dreppe døde	

- Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.
 2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i forskjellige besætninger, anmerkes dette i sidste rubrik.

Navn:

den.....

19

sundhetskommission.

Bopæl:

1. Hr. ordføreren i

amt.

2. Hr. amtmanden i

Hr. direktøren for det civile veterinærvesen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge om tilfælde av smitsom husdyrsygdom

i amt

til

direktøren for det civile veterinærvesen.

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrepne:
4. derav døde:
5. eller dræpte:
6. den angrepne besætnings størrelse:
7. gårdenes navn (i by eller ladested, gate og nr.):
8. herred (by):
9. hvorvidt dyret er død på havnegangen eller fjøset.
10. når dyrlægens tilsyn har fundet sted:
11. hvorpå den stillede sygdomsdiagnose grunder sig:
(her anføres i korthet såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn):
12. hvorvidt mikroskopisk undersøkelse er foretaget:
13. hvorfra smitten antas at skrive sig:
14. kort angivelse av, hvad der er foretaget til fore-
byggelse av smittens utbredelse:

..... den

19

Navn:

Bopæl:

Anm. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.

Bilag 13.

Utdrag av lov

om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10de juli 1894.

Av denne lov hitsættes:

§ 2. Skyssgodtgjørelsen blir at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyss.		Bådskyss.		Jernbane.	Dampsrib.
Tilsigelses-station.	Fast station.	Tilsigelses-station.	Fast station.		
Ore.	Ore.	Ore.	Ore.	Ore.	Ore.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløy eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøi m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet etter regning, hvad han har erlagt i nødvendige utgifter til befordring av sit tøi samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuten, hvad han i befordring for sig selv har erlagt utover nævnte regulativsats.

Likeledes er — forsåvidt angår befordring utenfor de almindelige skyss-ruter forvrigit, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte utgifter utover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjelder også under reiser på de almindelige skyss-ruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid utover den, hvori de skyssende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, blir den ham tilkommende skyssgodtgjørelse at bestemme af kongen.¹⁾

§ 9. Foruten den foran bestemte skyssgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenze samt leie av båt og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt utlæg til befordring.

¹⁾ Konf. kgl. resol. av 30te juni 1900 angående skyssgodtgjørelse for offentlige tjenestemænds befordring med egne ren.

- a. av medført nødvendig bagage, hvilken godtjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skyssgodtgjørelse for egen befordring.
- b. av fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skyssbefordringen begynder eller ender,
- c. av egen person ombord til ogiland fra dampskib,
samtid utlæg av bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilstædes ingen anden godtjørelse for befordring end i §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtjørelse for skyss, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skyssen godtjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlagges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skyssvæsenet av 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den avstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00).
(Konf. § 18).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemand være berettiget til at erholde i kostgodtgjørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uavbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbakelagte veilængde utgør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat saken eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtjøres av det offentlige.

Bilag 14.

Årsberetning for Kristiania kommunale destruktionsværk for året 1909.

Ved bestyrer *Amund Lo.*

Destruktionsverket har i beretningsåret som vanlig været i drift for at tilintetgjøre og nyttiggjøre konfiskater fra kjødkontrollen, sundhetskommissionen samt dyrekadavre av enhver art fra byen og omegn. Desuten kommer til verket ikke så få bedærvede varer av animalsk oprindelse direkte fra handlende — mest ost og fisk. Der tilføres også verket endel konfiskater som ikke egner sig for nyttiggjørelse, og som enten blir brændt eller nedgravet. Dette er mest slike saker, som er op blandet med sand, jord, sten eller spiker. Der utvindes som vanlig fett og kjødmel, som brukes henholdsvis til såpe og dyrefør.

Råprodukterne — sykt og bedærvet kjød — syke og bedærvede kadavre eller andre bedærvede varer, undergår i verkets apparater en timevis ophetning og tørring under 150° varme, en proces som tilintetgjør selv de mest resistente bakterier og giftstoffe.

De ferdige varer er derfor ufarlige i bruk både til såpe og fôr.

På grund av sin sammensætning er kjødmelet et særlig næringssiktig for, og er det særlig godt som tillægsfôr for unge svin. Det har især en gavnlig virkning på bensystemet, — forebygger rachitis og dyrene vokser raskt.

Førmelets indhold av de forskjellige stoffer holder sig ret konstant år om andet. Der blir hvert år foretatt kemisk undersøkelse på statens kemiske kontrolstation, og analysen for 1909 viser følgende indhold:

Vand	5,10 %
Aske	24,32 » , deraf 9,07 % fosforsyre, motsvarende 19,80 % fosforsur kalk
Fett	14,52 »
Protein	51,88 »

Av råprodukter har verket mottaget:

Til destruktion er i hele kadavre mottaget 11 heste, 8 kjør, 5 svin, 166 hunde, 195 katte, 1 kalv, 1 lam og 26 ryper, ialt 413 kadavre til en samlet vekt av 7554 kg.

Fra sundhetskommissionen og fra handlende er mottaget:

Kjød (hovedsagelig engelsk hestekjød)	8 218 kg.
Flesk	372 »
Pølser.	442 »
Organer	552 »
Forskjellige andre varer	301 »
Ost	1 087 »
Fisk	4 938 »
	15 910 kg.

Desuten er ca. 4 500 kg. nedgravet eller brændt, som ikke egnet til destruktion.

Fra kjødkontrollen:

Okseskrotte	kasserede hele	23 112	kg.
Heste	— »	2 831	»
Svin	— »	4 235	»
Får	— »	655	»
Gjet	— »	244	»
Spædkalv	— »	6 881	»
Gjødkalv	— »	1 051	»
		39 009	kg.
Organer	— »	26 221	kg.
Avfald	—	27 678	»
		53 899	»
		92 908	kg.

Der er således på destruktionsverket behandlet:

1. Konfiskater fra kadavre	7 554	kg.
2. — sundhetskommission	15 910	»
3. — kjødkontrollen	92 908	»
samlet råmaterialier		116 372 kg.

I 1908 blev behandlet:

Fra sundhetskommission	18 106	kg.
» kjødkontrollen	100 579	»
Av kadavre	10 180	»
til sammen		128 865 kg.

eller 12 443 kg. konfiskater mere end i 1909.

Der er fra sundhetskommission tilført 2 196 kg. og fra kjødkontrollen 7 671 kg. mindre end i 1908.

Til behandling av de tilførte 128 865 kg. konfiskater er utført 78 destruktionsprocesser fordelt således:

46 processer med 2 apparater	=	92 apparater
30 — » 1 —	=	30 —
2 — » 3 —	=	6 —
til sammen		128 apparater.

Der er utvundet 24 600 kg. kjødmel eller 19,09 % og 13 627 kg. fett eller 10,57 %.

Varerne har som vanlig været kontrahert bort for hele året, kjødmelet for 0,125 pr. kg. med emballage og fettet for kr. 0,51 pr. kg. uten emballage.

Indtægterne har været:

Kjødmel	kr. 3 075,03
Fett	» 6 949,77
Andre indtægter	» 79,95
	kr. 10 104,75

I 1908 var indtægterne kr. 10 962,16 og således kr. 857,41 mere end i beretningsåret.

Til verkets drift er medgåt kr. 8318,87.

Verket har således til renter og amortisation havt kr. 1 785,88.

Men da verket koster ca. kr. 140 000,00 blir der kun litet tilovers til dette øiemed.

Bilag 15.

Skemaer

til veiledning ved utfærdigelse av regninger for reiser i veterinær-væsenets anliggender.

Regning over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinær-væsenets anliggender i kvartal 19

Dato.	Fra — til (Herunder blir vei-lengderne at opføre station for station).	Km. land-skyss.		Km. båt-skyss.		Jernbane à 6 øre pr. km. Dampskib à 40 øre pr. mil.	Utlæg ¹⁾	Reisens øiemed. (Herunder blir at an-føre grunden for hver foretagen reise og i gjentagelses til-fælde grunden til, at det har været anset nødvendigt at gjentage reisen).
		Tilsgelæssstation. à 16 øre	Fast eller ingen station). à 20 øre.	Tilsgelæssstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.			

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyss à 16 øre kr.
"	— à 20 " "
"	båtskyss à 37 " "
"	— à 40 " "
"	jernbane à 6 " "
"	dampskib à 40 " "

Tils. skyssgodtgjørelse kr.
Utlæg "

Tilsammen kr.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres:

at de ovenfor anførte vejlængder er virkelig reiste;

at reiserne er foretaget ad den vej og på den mate, hvorpå de med mindst utgjist for det offentlige kunde ske;

at en til den beregnede forsterkede båtskyssgodtgjørelse svarende skyss har været nødvendig og er blevet benyttet; at reisen ikke uten skade har kunnet utsættes, samt at der på samme båt ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget;

at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er utført på ovenanførte reiser;

at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;

at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den 19

(Amts-)Dyrlæge.

¹⁾ Specificeres og angis hvor til.

Regning

over undertegnede tilkommende skyssgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 i anledning av offentlige tuberkulinundersøkelser.

Dato.	Fra — til (Herunder blir veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyss.		Km. båt- skyss.		Utlag. ¹⁾	Antal undersøgte dyr.
		Tilsgelæssstation. 16 øre	Fast (eller ingen) station. 20 øre.	Tilsgelæssstation. 37 øre.	Fast station. 40 øre.		

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyss à 16 øre	kr.
*	— — à 20 »	»
*	— båtskyss à 37 »	»
*	— — à 40 »	»
*	— jernbane à 6 »	»
*	mil dampskib à 40 »	»

Tils. skyssgodtgjørelse kr.

Utlag »

Tilsammen kr.

Hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres:

at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;

at reiserne er foretaget ad den vei og på den måte hvorpå de med mindst utgift
for det offentlige kunde ske.

at en til den beregnede forsterkede båtskyssgodtgjørelse svarende skyss har
været nødvendig og er blevet benyttet, at reisen ikke uten skade har kunnet
utsættes, samt at der på samme båt ikke har været befordret nogen anden
til skyssgodtgjørelse berettiget;

at ingen andre forretninger, for hvilke skyssgodtgjørelse tilkommer mig, er ut-
ført på ovenanførte reiser;

at de opførte utlæg har fundet sted og været nødvendige;

at reiserne er utført til foretagelse av tuberkulinundersøkelse, der er indvilget
til utførelse paa offentlig bekostning eller til inspektion av de til forebyggelse
av tuberkulose givne forskrifters gjennemførelse eller til nedslagtning av
tuberkuløst kvæg.

..... den 19

(Amts-)Dyrlege.

¹⁾ Specifceres og angis hvor til.

Regning¹⁾

over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvesenets
anliggender i kvartal 19 , i anledning av offentlige tuberkulinprøver.

Avreist		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjørelse.		Reisens længde kilometer.
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet		Kr.	Øre.	

Tils.

hvilket beløp bedes mig anvist til utbetaling, idet det attesteres, at det opførte
antal døgn virkelig er medgået og har været nødvendigt i det offentliges interesse.

..... den 19

(Amts-)Dyrlæge.

¹⁾ Skyss- og kostregninger i anledning av tuberkulinprøver indsendes samtidig
til veterinærkontoret.

Opgave

over inspekitions- og nedslagtningsforretninger m. m. efter offentlige tuberkulinprøver.¹⁾

I kvartal 19 har jeg foretaget følgende tilsynsreiser à kr. 4,00 pr. døgn:	I kvartal 19 har jeg foretaget følgende takst- og undersøkelsesforretninger ved kommende kvæg, slagtet mod erstatning af statskassen:
(kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 2den side).	(kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 4de side).
Til (her angives vedkommende eier oggaard).	Til (her angives vedkommende eier oggaard).
Forretningen varede fra (dato og klokkeslet).	Forretningen varede fra (dato og klokkeslet).
Forretningen varede til (dato og klokkeslet).	Forretningen varede til (dato og klokkeslet).
Antal døgn ²⁾ à kr. 4,00.	Antal honorarer à kr. 2,00 pr. døgn ²⁾ for takst-forretninger.
	Antal utlæg til takst-mend à kr. 2,00.

..... den 19.....

¹⁾) Indsendes av dyrlægerne kvartalvis i forbindelse med skyss- og kostregningerne.

²⁾) Dele av et døgn medregnes, selv om der ikke er medgaaet 5 timer.

